

SERMAYE PİYASASI KURULU

FAALİYET RAPORU
2016

SERMAYE PİYASASI KURULU

2016 FAALİYET RAPORU

İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	I
TABLO DİZİNİ.....	V
GRAFİK DİZİNİ.....	VI
KISALTMALAR.....	VII
KURUL BAŞKANININ MESAJI.....	IX
1. SERMAYE PİYASASI KURULU.....	13
1.1. MİSYON, VİZYON, GÖREV VE YETKİLERİ.....	13
1.2. KURUL KARAR ORGANI VE ORGANİZASYON.....	14
1.2.1. Kurul Karar Organı.....	14
1.2.2. Organizasyon.....	16
1.3. BÜTÇE.....	18
1.4. PERSONEL.....	19
2. SERMAYE PİYASASI KURULU'NUN 2016 YILI FAALİYETLERİ.....	23
2.1. İHRAÇ BAŞVURULARI.....	23
2.2. İZİNLER VE ONAYLAR.....	23
2.2.1. Halka Açık Ortaklıklara İlişkin Onaylar.....	23
2.2.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler.....	24
2.2.3. Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler.....	26
2.2.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarına İlişkin İzinler.....	26
2.2.5. Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin İzinler.....	26
2.2.6. Gayrimenkul Değerleme Kuruluşlarına İlişkin İzinler.....	27
2.2.7. Varlık Kiralama Şirketlerinin/Varlık Finansmanı Fonunun Kuruluşuna İlişkin İzinler.....	27
2.3. GÖZETİM.....	27
2.3.1. Halka Açık Ortaklıkların Gözetimi.....	27
2.3.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi.....	28
2.3.3. Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi.....	28
2.3.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gözetimi.....	28
2.3.5. Derecelendirme Kuruluşlarının Gözetimi.....	29
2.3.6. Gayrimenkul Değerleme Kuruluşlarının Gözetimi.....	29
2.3.7. Piyasa Gözetimi.....	29
2.4. DENETİM.....	30
2.5. DAVALAR, SUÇ DUYURULARI VE İDARİ TEDBİRLER.....	35

2.5.1. Kurul İşlemleri Aleyhine Açılan Davalar.....	35
2.5.2. Kurul Tarafından Açılan Davalar.....	36
2.6. DİĞER KURUMLARLA ORTAK YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR.....	37
2.6.1. Finansal İstikrar Komitesi.....	37
2.6.2. Onuncu Kalkınma Planı ve Öncelikli Dönüşüm Programları.....	37
2.6.3. Sistemik Risk Değerlendirme Grubu.....	39
2.6.4. Finansal Sektör Komisyonu.....	39
2.7. AVRUPA BİRLİĞİ (AB) UYUM ÇALIŞMALARI.....	39
2.7.1. Mevzuat Uyum Çalışmaları ve Diğer Kurumlarla Koordinasyon.....	39
2.7.2. AB Fonlarından Yararlanmaya Yönelik Faaliyetler.....	40
2.8. ULUSLARARASI İLİŞKİLER.....	40
2.8.1. Uluslararası Menkul Kıymet Komisyonları Örgütü (IOSCO).....	40
2.8.2. Finansal İstikrar Kurulu (FSB).....	41
2.8.3. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD).....	41
2.8.4. Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS) ile Diğer Ticaret Anlaşmaları.....	42
2.8.5. İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK).....	42
2.8.6. İslami Finansal Hizmetler Kurulu (IFSB).....	42
2.8.7. Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD).....	42
2.8.8. Akdeniz Menkul Kıymet Düzenleyicileri Birliği.....	42
2.8.9. Uluslararası Bağımsız Denetim Düzenleyicileri Forumu (IFIAR).....	43
2.8.10. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) ve Danışma Konseyi Üyeliği.....	43
2.8.11. İkili İlişkiler ve İmzalanmış Mutabakat Zabıtları.....	43
2.9. LİSANSLAMA FAALİYETLERİ.....	43
2.10. BİLGİLENDİRME (BİLGİ EDİNME).....	44
2.11. BİLGİ KAYNAKLARI.....	44
2.12. ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ.....	45
2.13. EĞİTİM VE TANITIM FAALİYETLERİ.....	45
2.14. BİLGİ SİSTEMLERİ VE TEKNOLOJİK ALTYAPI ÇALIŞMALARI.....	46
2.14.1. Bilgi Sistemleri İncelemesi.....	46
2.14.2. Sistem ve Ağ Alanındaki Çalışmalar.....	46
2.14.3. Uygulama Geliştirme Çalışmaları.....	46
3. 2016 YILINDA YAYIMLANAN İKİNCİL DÜZENLEMELER İLE EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ.....	49
3.1. SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI VE İHRACINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER.....	49
3.1.1. Pay Tebliği'ne İlişkin Düzenleme ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi.....	49
3.1.2. Kira Sertifikaları Tebliği'ne İlişkin Düzenleme ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi.....	50

3.1.3. Gayrimenkul Sertifikaları Tebliği'ne İlişkin Düzenleme ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi.....	50
3.2. YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ İLE YATIRIM KURULUŞLARINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER.....	52
3.2.1. Kaldıraçlı İşlemlere İlişkin Yapılan Düzenlemeler ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi.....	48
3.3. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER.....	54
3.3.1. Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenleme ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi.....	54
3.3.2. Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenleme ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi.....	55
3.3.3. Gayrimenkul Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenleme ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi.....	56
3.4. 2014-2016 DÖNEMİ STRATEJİK PLANI'NA GÖRE KURUL'UN PERFORMANS HEDEFLERİ VE ULAŞMA DERECECİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER.....	57
3.5. 2016 YILI KURUL İLKE KARARLARI İLE EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ.....	60
3.5.1. İ-SPK.43.1 sayılı Asgari Özsermaye Açığına İlişkin İlke Kararı ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi.....	60
3.5.2. İ-SPK 37.4 sayılı Promosyon Kampanyalarına İlişkin İlke Kararı ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi.....	61
3.5.3. Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin İlke Kararı ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi.....	62
3.5.4. Gelişen İşletmeler Pazarı'nda İşlem Gören Şirketlerin Pay Dönüşümlerine İlişkin İlke Kararı ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi.....	63
3.5.5. Elektronik Genel Kurul Sisteminin Uygulanmasına İlişkin İlke Kararı ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi.....	65
3.5.6. Grup İçi Teminat, Rehin, İpotek ve Kefalet Verilmesine İlişkin İlke Kararı ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi.....	65
3.5.7. İçsel Bilgi veya Sürekli Bilgilere Sahip Olan Kişilere İlişkin İlke Kararı ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi.....	66
3.5.8. Geri Alınan Paylara İlişkin Kurulumuz Duyurusu ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi.....	66
3.6. 2017 YILI SAYISAL PERFORMANS ÖLÇÜTLERİ VE HEDEFLERİ.....	67
3.7. DEVAM EDEN İKİNCİL DÜZENLEME ÇALIŞMALARI.....	70
3.7.1. Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Devam Eden Düzenleme Çalışmaları.....	70
3.7.2. Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Devam Eden Düzenleme Çalışmaları.....	70
3.7.3. Gayrimenkul Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenleme Çalışmaları.....	70
3.7.4. Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri ile Yatırım Kuruluşlarına İlişkin Düzenleme Çalışmaları.....	70
3.7.5. Kitle Fonlamasına İlişkin Devam Eden Düzenleme Çalışmaları.....	71
3.7.6. Uluslararası Değerleme Standartlarına İlişkin Devam Eden Düzenleme Çalışmaları.....	71
3.7.7. Finansal Raporlama Konusunda Devam Eden Düzenleme Çalışmaları.....	71
3.7.8. Lisanslama Konusunda Devam Eden Düzenleme Çalışmaları.....	71
3.7.9. Bilgi Sistemleri Konusunda Devam Eden Düzenleme Çalışmaları.....	72
4. 2016 YILINDA TÜRK SERMAYE PİYASASI.....	75
4.1. SERMAYE PİYASALARINA İLİŞKİN 2016 YILI TEMEL GÖSTERGELERİ.....	75
4.2. MENKUL KIYMET STOKLARI.....	76

4.3. İZAHNAMESİ/İHRAÇ BELGESİ ONAYLANAN SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI.....	77
4.4. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI.....	78
4.4.1. Yatırım Fonları.....	78
4.4.2. Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu (TEFAS).....	82
4.4.3. Yatırım Ortaklıkları.....	83
4.4.4. Portföy Yönetim Şirketleri.....	83
4.5. YATIRIM KURULUŞLARI.....	83
4.6. BORSA İSTANBUL PAY PİYASASINDAKİ GELİŞMELER.....	84
4.6.1. Pay Piyasası ve BIST 100 Endeksi.....	84
4.6.2. Yabancı Yatırımcıların Pay Saklama Bakiyeleri.....	86
4.7. BORSA İSTANBUL BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASINDAKİ GELİŞMELER VE PİYASA BÜYÜKLÜKLERİ.....	86
4.8. BORSA İSTANBUL VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASINDAKİ GELİŞMELER.....	87
4.9. BORSA İSTANBUL KIYMETLİ MADENLER VE KIYMETLİ TAŞLAR PİYASASINDAKİ GELİŞMELER.....	88
4.10. KALDIRAÇLI ALIM SATIM (FOREKS) İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GELİŞMELER.....	88
5. BORSA İSTANBUL, MERKEZİ TAKAS VE MERKEZİ SAKLAMA KURULUŞLARI, BİRLİKLER VE YATIRIMCI TAZMİN MERKEZİ.....	93
5.1. BORSA İSTANBUL A.Ş.....	93
5.1.1. Borsa İstanbul Para Piyasası Yönergesi.....	93
5.1.2. Borsa İstanbul Borçlanma Araçları Piyasası Yönergesi.....	93
5.1.3. Borsa İstanbul ile İlgili Diğer Önemli Gelişmeler.....	93
5.2. TAKASBANK - İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.....	94
5.3. TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI BİRLİĞİ.....	94
5.4. TÜRKİYE DEĞERLEME UZMANLARI BİRLİĞİ.....	94
5.5. SERMAYE PİYASASI LİSANSLAMA SİCİL VE EĞİTİM KURULUŞU A.Ş.....	95
5.6. YATIRIMCI TAZMİN MERKEZİ.....	95

Tablo 1.1. Kurul'un 2016 Yılı Gelir ve Giderleri.....	18
Tablo 1.2. 2016 Yılı Personel İstatistikleri.....	19
Tablo 2.1. Sermaye Piyasası Aracı İhraç Başvuruları ve Sonuçları.....	23
Tablo 2.2. Halka Açık Ortaklıkların 2016 Yılı Başvuruları.....	24
Tablo 2.3. Kolektif Yatırım Kuruluşlarının 2016 Yılı Başvuruları.....	25
Tablo 2.4. Yatırım Kuruluşlarının 2016 Yılı Başvuruları.....	26
Tablo 2.5. Yıllar İtibariyle Yatırım Kuruluşları Nezdinde Yapılan Denetim Türleri.....	30
Tablo 2.6. Denetim Çalışmalarının Konularına Göre Dağılımı.....	31
Tablo 2.7. Denetim Sonucunda Uygulanan Yaptırımlar.....	32
Tablo 2.8. İdari Para Cezası Uygulama Nedenleri ve Tutarları.....	33
Tablo 2.9. Kurul İşlemlerine Karşı Açılan İdari Davalar.....	35
Tablo 2.10. Karara Bağlanan İdari Davalar.....	36
Tablo 2.11. Kurul Aleyhine Açılan Hukuk Davaları.....	36
Tablo 2.12. Kurul Aleyhine Açılan ve Karara Bağlanan Hukuk Davaları.....	36
Tablo 2.13. Kurul Tarafından Yapılan Suç Duyuruları ve Açılan Kamu Davaları.....	36
Tablo 2.14. Kurulun Başvurusu Üzerine Açılan ve Karara Bağlanan Davalara İlişkin Bilgiler.....	37
Tablo 2.15. Kurul Tarafından Açılan Hukuk Davaları.....	37
Tablo 2.16. Kurul Tarafından Açılan ve Karara Bağlanan Hukuk Davaları.....	37
Tablo 2.17. Hak Kazanılan Lisans Sayıları (2002-2016).....	44
Tablo 2.18. Kurulumuza Gelen Bilgi Edinme Başvuruları.....	44
Tablo 2.19. Üniversite Öğrencilerine Yönelik Eğitim Seminerlerine Başvurular (2014-2016).....	46
Tablo 3.1. 2017 Yılı Sayısal Performans Ölçütleri ve Hedefleri.....	68
Tablo 4.1. Sermaye Piyasasına İlişkin Temel Göstergeler.....	75
Tablo 4.2. Merkezi Kaydi Sistemde İzlenen Menkul Kıymet Bilgileri (2014-2016).....	76
Tablo 4.3. Menkul Kıymet Stok Bilgileri (2014-2016).....	77
Tablo 4.4. Satılan Sermaye Piyasası Araçları Tutarları (Bin TL) (2014-2016).....	78
Tablo 4.5. Satılan Sermaye Piyasası Araçları Tutarları (Bin ABD Doları) (2014-2016).....	78
Tablo 4.6. Yatırım Fonlarının Toplam Portföy Dağılımı (%) (2012-2016).....	80
Tablo 4.7. TEFAS Toplam İşlem Hacmine İlişkin Bilgiler (TL) (2015 ve 2016).....	82
Tablo 4.8. Sınıflandırma Bakımından Yatırım Kuruluşlarının Faaliyet Belgeleri.....	83
Tablo 4.9. 6362 sayılı SPKN'na Göre Yatırım Hizmet ve Faaliyeti Yetki Belgeleri.....	84
Tablo 4.10. Yabancı Yatırımcıların Saklama Bakiyeleri (2012-2016).....	86
Tablo 4.11. BIST Borçlanma Araçları Piyasası İşlem Hacimleri (2014-2016).....	86
Tablo 4.12. 2016 Yılı VİOP İşlem Hacmi Bilgileri.....	87
Tablo 4.13. BIST Kıymetli Madenler İşlem Hacmi ve Miktarı (2014-2016).....	88
Tablo 4.14. BIST Elmas ve Kıymetli Taşlar İşlem Hacmi ve Miktarı (2014-2016).....	88
Tablo 4.15. Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri Faaliyeti İçin Yetkilendirilen Aracı Kurum Sayısı.....	88
Tablo 4.16. Kaldıraçlı Alım Satım İşlemlerine İlişkin Yıllık Veriler (2014-2016).....	89

Grafik 4.1. Yatırım Fonlarının Portföy Büyüklüğüne Göre Türlerinin Dağılımı.....	79
Grafik 4.2. Yatırım Fonlarının Portföylerinin Dağılımı.....	79
Grafik 4.3. BES Katılımcı Sayısı (2012-2016).....	80
Grafik 4.4. Emeklilik Yatırım Fonu Türlerinin Fon Toplam Değeri Dağılımı.....	81
Grafik 4.5. BIST 100 Endeksi ve İşlem Hacmi (2011-2016).....	84
Grafik 4.6. BIST 100 Endeksi ve İşlem Hacmi (2016 yılı 3'er Aylık Bazda).....	85
Grafik 4.7. BIST Piyasa Kapitalizasyonu (2011-2016).....	85

AB	: Avrupa Birliği
BIST	: Borsa İstanbul A.Ş.
DİBS	: Devlet İç Borçlanma Senedi
EBRD	: Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası
EGKS	: Elektronik Genel Kurul Sistemi
ESMA	: Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Otoritesi
FSB	: Finansal İstikrar Kurulu
HM	: Hazine Müsteşarlığı
İDMK	: İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetler
İFK	: İpotek Finansmanı Kuruluşları
IMF	: Uluslararası Para Fonu
IOSCO	: Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü
İSEDAK	: İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi
İTMK	: İpotek Teminatlı Menkul Kıymetler
Kanun	: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu
KAP	: Kamuyu Aydınlatma Platformu
KGK	: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu
KSS	: Kayıtlı Sermaye Sistemi
Kurul	: Sermaye Piyasası Kurulu

MASAK	: Mali Suçları Araştırma Kurulu
MKK	: Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.
MKS	: Merkezi Kaydi Sistem
MTK	: Merkezi Takas Kuruluşları
OECD	: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı
SPK	: Sermaye Piyasası Kurulu
SPKn	: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu
SPL	: Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.
TAİEX	: AB Teknik Yardım Bilgi Paylaşım Ofisi
TAKASBANK	: İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.
TCMB	: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TDUB	: Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği
TKYD	: Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneđi
TSPB	: Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği
TTK	: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
VDMK	: Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler
VKŞ	: Varlık Kiralama Şirketi
VTMK	: Varlık Teminatlı Menkul Kıymetler
WTO	: Dünya Ticaret Örgütü

KURUL BAŞKANININ MESAJI

2016 yılı küresel anlamda birçok değişimin yaşandığı ve risklerin arttığı bir yıl oldu. Petrol başta olmak üzere, emtia fiyatlarındaki oynaklık, Fed kararlarının sebep olduğu belirsizlik, Brexit süreci, ABD seçimleri, İtalya referandumu gibi tahmin edilmesi güç gelişmeler, piyasalarda belirsizlikleri artırmış, yatırım kararlarında yavaşlamaya yol açmış, zayıf küresel ekonomik performansın ortaya çıkmasına yol açmıştır. Yaşanan bu olumsuz gelişmelere rağmen 2016 yılı sermaye piyasalarımız açısından çok verimli ve birçok yeniliklerin yaşandığı bir yıl olmuştur. Son yıllarda yabancı yatırımcıların ilgi odağı haline gelen piyasalarımız bu özelliğini geçtiğimiz yıl da korumuş olup 2017 yılının başından itibaren de Borsa endeksi hızlı bir yükseliş trendine girmiştir.

Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin toplam piyasa değeri 2015 yılı sonunda 552,3 milyar TL düzeyinde iken, 2016 yılsonu itibarıyla 614,1 milyar TL'ye yükselmiştir. Halka açılmalar ve mevcut durumda halka açık olan şirketlerimizin nakit sermaye artırımlarında gerçekleştirdikleri pay satışları neticesinde geçtiğimiz yıl şirketlerimize yaklaşık 1,7 milyar TL kaynak sağlanmıştır. 2015'te tahvil, bono, sukuk, varlık teminatlı menkul kıymet gibi sermaye piyasası aracı ihracına verdiğimiz izin toplamı 253 milyar TL iken, bu rakam 2016 yılı sonunda %38 büyüme ile 350 milyar TL'ye ulaşmıştır. Bir başka ifadeyle, şirketlerimize pay piyasası hariç diğer sermaye piyasası araçları yoluyla 2016'da 350 milyar TL ek finansman sağlanmıştır.

Portföy yönetim şirketlerimiz tarafından yönetilen portföy değeri toplamı 2015 yılı sonunda 99,4 milyar TL iken 2016 yılı sonu itibarıyla 122,1 milyar TL'ye yükselmiştir. 2015 yılı sonunda Merkezi Kaydi Sistemde izlenen menkul kıymet stoğu 838 milyar TL iken, 2016 yılı sonunda 920 milyar TL'ye yükselmiştir.

İlk işlemin 2015 yılında gerçekleştiği kısaca TEFAS olarak bilinen Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu'nun işlem hacmi 2016 yılsonunda 21,5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Bireysel Emeklilik Sistemi'ne bakıldığında ise katılımcı sayısı mevcut durumda 7 milyon kişiye yaklaşmış, emeklilik yatırım fonlarının portföy değeri 60 milyar TL'yi aşmıştır.

İlk düzenlemesi 2013 yılında yapılan Gayrimenkul Sertifikalarının yaygınlaştırılmasına yönelik geçtiğimiz yıl yapılan çalışmalar 2017 yılının ilk çeyreğinde meyvelerini vermeye başlamıştır. İnşaat projesi geliştirecek şirketlerimiz için bir finansman kaynağı olan, aynı zamanda vatandaşlarımıza konut projelerinin kazancından yararlanma imkanı sunan, dilimler halinde alınmak suretiyle konut satın almayı kolaylaştıran bir tasarruf ve yatırım aracı olan Gayrimenkul Sertifikalarına yönelik getirilen yeni düzenleme ile birlikte hem TOKİ projelerinin, hem özel sektörümüz tarafından yürütülen projelerin, hem de kentsel dönüşüm projelerinin gayrimenkul

sertifikası ihracı suretiyle finansmanına imkan sağlanmıştır. Faizsiz finans sistemine de uygun olarak tasarlanmış olan gayrimenkul sertifikalarının yaygınlaşması, hedefi uluslararası bir finans merkezi olmak olan ülkemizin bu amacına da katkı sağlayacaktır.

Geçtiğimiz yıl sermaye piyasalarına yönelik getirilen önemli yeniliklerden birisi de Borsa İstanbul bünyesinde oluşturulan Para Piyasası'dır. Sermaye piyasalarında kurumsal yatırımcıların teşvik edilmesi amacıyla yönelik olarak ve organize para piyasalarının gelişimini teminen teminatlı borç verme işlemlerinin gerçekleştirileceği Para Piyasası 14.10.2016 tarihinde faaliyete geçmiştir.

Yatırımcıların menfaatlerinin daha etkin bir şekilde korunması ve uyumsuzluklara ilişkin tazmin taleplerinin hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulmasını teminen Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği nezdinde oluşturulan ve sunulan hizmetin ücretsiz olduğu Müşteri Uyuşmazlıkları Hakem Heyeti uygulamasına geçtiğimiz yıl Ağustos ayında başlanmıştır.

Geçtiğimiz yıl üzerinde çalışmış olduğumuz en önemli konulardan birisi de yurtdışında "crowdfunding" olarak tanımlanan "kitle fonlaması"na yönelik çalışmalardır. Çok sayıda kişinin ufak meblağlar ile bir girişimi fonlamasına dayalı yeni nesil bir finansman aracı olan kitle fonlamasına yönelik çalışmalarımız tamamlanarak konuya ilişkin Sermaye Piyasası Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı 26.12.2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na iletilmiştir. Yakın bir zamanda kanunlaşmasını beklediğimiz söz konusu düzenlemenin ikincil mevzuat çalışmalarına yönelik hazırlıklarımız sürmektedir.

İstanbul'un uluslararası bir finans merkezi olması hedefi kapsamında İstanbul'da inşa edilecek yeni hizmet binamızın temelleri 2016 yılı Ekim ayında atılmıştır. Bunun yanısıra, 11.11.2016 tarih ve 29885 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2016/24 sayılı Başbakanlık Genelgesi kapsamında,

İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Koordinasyon Kurulu'nun Sekreteryaya hizmetlerinin Kurulumuzca yürütülmesi öngörülmüştür. Ayrıca Kurulumuz olarak şirketlerimizin halka açılmasını teşvik etmek ve üzerlerindeki finansman maliyetlerini azaltmak, kira sertifikası gibi faizsiz finansman araçlarını yaygınlaştırmak ve büyük altyapı yatırımlarının finansmanında sermaye piyasası araç ve kurumlarını kullanmaya teşvik etmek amaçlı olarak 2016 yılında halka açılma ve ikincil halka arzlar ile gayrimenkul sertifikası ve kira sertifikası ihraçlarında alınan Kurul kayıt ücretlerinde % 50 indirim yapılmıştır.

Uluslararası alandaki çalışmalarımız 2016 yılında da devam etmiş, önceki yıllarda olduğu gibi geçtiğimiz yıl da birçok uluslararası toplantı katılımları ve organizasyonları gerçekleştirilmiştir. İlk defa 2014-2016 dönemi için Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü (IOSCO) Yönetim Kurulu üyeliğine seçilmiş olan Kurulumuz, 2016-2018 dönemi için yapılan oylamada aday ülkeler arasında en çok oyu alarak 2 yıllık dönem için yeniden yönetim kurulu üyeliğine seçilmiştir. Bunun yanısıra, 2012 yılından itibaren her yıl düzenli olarak Kurulumuzun ev sahipliğinde İstanbul'da toplanan "İSEDAK Sermaye Piyasaları Düzenleyicileri Forumu"nun sonuncusu 27.10.2016 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Bunun yanısıra, Kurulumuz ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD), tarafından kurumsal yönetim alanında işbirliğine yönelik olarak "Kurumsal Yönetim İlkelerinin Uygulanmasında Sermaye Piyasası Kurulu'na Destek" konulu bir proje başlatılmış, ayrıca AB mevzuatına uyum çalışmaları kapsamında 2015 yılında başlatılmış olan "Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kapasitesinin Artırılması" konulu proje çalışmalarına devam edilmiştir.

Diğer taraftan, Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Otoritesi (ESMA), mevcut ülkemiz düzenlemeleri çerçevesinde hazırlanan bir pay izahnamesinin, AB İzahname Direktifinin 20'nci maddesi kapsamında üye ülke yetkili otoritelerince onaylanması amacıyla İzahname Direktifi uyarınca geçerli bir izahname olarak kabul edilebileceğini belirten görüşünü Şubat 2016'da yayımlamıştır.

2016 yılı denetimde de etkin olduğumuz bir yıl olmuştur. Kurulumuz tarafından 2016 yılı içinde toplam 338 suç duyurusu, ihbar, işlem ve faaliyet yasağı uygulanmışken, 174 kişi ve kuruluşa yaklaşık 28 milyon TL idari para cezası kesilmiştir.

2017 yılı yasal altyapı çalışmaları 2016'da tamamlanan iki büyük reformun hayata geçirileceği bir yıl olacaktır. İlk olarak Ocak ayında başlayan ve 1,5 yıl içinde ülkemizdeki tüm çalışanları sisteme dahil edecek olan otomatik katılımlı BES, tasarruf oranımızı önemli ölçüde yükseltecek, sermaye piyasalarımızı büyütecek ve derinleştirecektir.

Yeni yıldaki bir başka önemli reform Türkiye Varlık Fonu olacaktır. Fonun faaliyete geçmesi ile birlikte menkul kıymetleştirme süreci piyasamıza ciddi bir zenginlik ve çeşitlilik katacak, ülkemizin 2023 hedeflerine ulaşmasında önemli bir kilometre taşı olacaktır.

Sermaye piyasalarımızın daha da gelişmesine ve ekonomide etkin bir rol üstlenmesine katkı sağlayacak çalışmalarımızın bir özeti olan 2016 yılı Faaliyet Raporumuzun Ülkemiz ve paydaşlarımız için hayırlı ve yararlı olmasını diliyorum.

Dr.Vahdettin ERTAŞ

Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı

1. SERMAYE PIYASASI KURULU

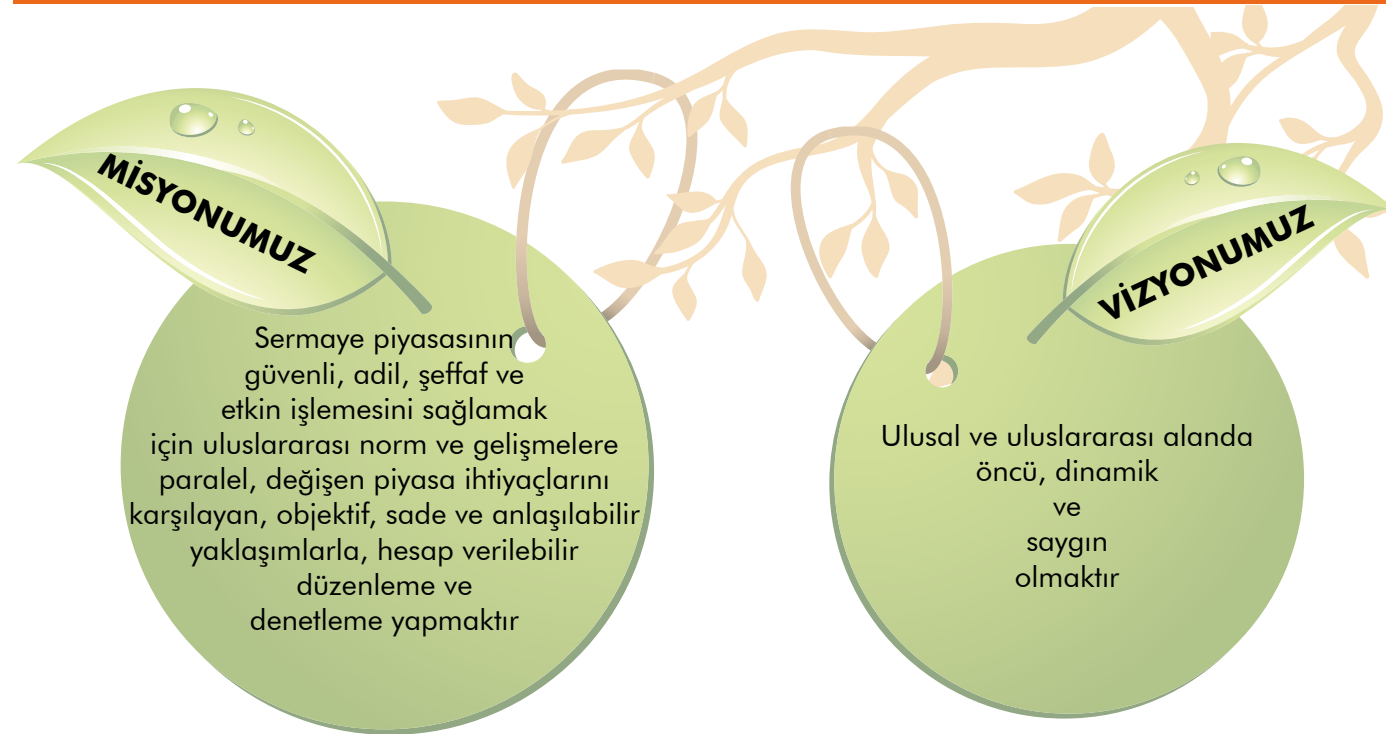
1. SERMAYE PİYASASI KURULU

Sermaye Piyasası Kurulu, sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişinin ve gelişmesinin sağlanması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunmasını düzenlemek ve denetlemek amacıyla Sermaye Piyasası Kanunu (SPKn) ve ilgili mevzuatla verilen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak üzere kurulmuştur.

Kurul, idari ve mali özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişisidir ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır. Kurulun ilgili olduğu Bakan, Başbakan tarafından görevlendirilir.

Kurul'un merkezi İstanbul'dadır. Ancak Kurul merkezinin İstanbul'a taşınmasına ilişkin iş ve işlemler tamamlanıncaya kadar Kurul'un merkezi Ankara'dır.

1.1. MİSYON, VİZYON, GÖREV VE YETKİLERİ

SPKn ile Kurul'un temel görev ve yetkileri;

- SPKn'da verilen görevler ile SPKn'nun emrettiği uygulamaların yerine getirilmesini ve öngörülen neticelerin sağlanmasını teminen gerekli olan iş ve işlemleri yapmak,
- Kamunun zamanında, yeterli ve doğru olarak aydınlatılmasını sağlamak amacıyla, genel ve özel nitelikte kararlar almak,
- Kanun kapsamına giren kurum ve ortaklıkların bağımsız denetim, derecelendirme, değerlendirme ve bilgi sistemleri denetimi faaliyetine ilişkin şartları ve çalışma esaslarını belirlemek ve bu şartları taşıyanları listeler hâlinde ilan etmek,
- Finansal istikrar ve ulusal veya uluslararası mevzuatın gereklerinin sağlanması amacıyla diğer finansal düzenleyici ve denetleyici

kurumlarla her türlü iş birliğini yapmak ve bilgi alışverişinde bulunmak,

- Sermaye piyasalarında düzenleme ve denetimle yetkili muadili yabancı kurumlar ile sermaye piyasalarıyla ilgili olarak karşılıklılık ve mesleki sırrın korunması ilkeleri çerçevesinde karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulmasına ve belge taleplerinin karşılanmasına, yabancı ülkelerdeki sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kuruluşların Türkiye'deki merkez, şube veya ortaklıkları ile yazılı bir sözleşme çerçevesinde dışarıdan hizmet aldıkları kurumlarda denetim yapılmasına ve gerekli idari tedbirlerin alınmasına, bu kapsamda yürütülecek faaliyetlere ilişkin masrafların paylaşımına yönelik ikili veya çok taraflı mutabakat zabıtları imzalamak ve sermaye piyasalarıyla ilgili her türlü iş birliğini yapmak,

- Sermaye piyasasının gelişmesini teminen yeni sermaye piyasası kurumlarına ve araçlarına ilişkin usul ve esasları düzenlemek ve bunları denetlemek,
- Halka açık ortaklıklarda görev alacaklar, sermaye piyasası kurumlarının yönetici ve diğer çalışanlarının mesleki eğitimi, mesleki yeterliliği ve mesleki ehliyetlerini gösterir sertifika verilmesine ilişkin esasları belirlemek, bu amaçlarla merkez veya şirket kurmak ve bunların faaliyet usul ve esaslarını belirlemek,
- Sermaye piyasasında yatırımcı ve tasarruf sahiplerine yönelik olarak yatırım tavsiyesinde bulunacak kişiler ve kuruluşların uyacakları ilke ve esasları belirlemek,
- Kamuyu Aydınlatma Platformunun işletim ve çalışma esasları ile bu Kanun kapsamında Kurula yapılacak bildirim ve başvuruların usul ve esaslarını belirlemek,
- Sermaye piyasası kurumlarının, halka açık

şirketlerin, borsaların ve öz düzenleyici kuruluşların bilgi sistemlerinin işletimine ve bu Kanun çerçevesindeki denetimine ilişkin usul ve esasları belirlemek,

- Yerli veya yabancı akademisyen veya uygulamacılardan oluşan çalışma gruplarına veya kişilere, mevcut veya gelecekteki düzenleme tercihlerinde esas teşkil etmek üzere sermaye piyasalarına ilişkin ulusal veya uluslararası nitelikli bilimsel araştırmalar yaptırmak,
- Kurulun üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlar, mali, iktisadi ve mesleki teşekküller ile Türkiye'nin doğrudan üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşların çalışmalarına katılmak, bu kuruluşlarla ortak projeler geliştirmek ve projelerine katkıda bulunmak,
- Kurulun görev alanı ile ilgili uluslararası kuruluşlara, mali, iktisadi ve mesleki teşekküllere üye olmak,

olarak belirlenmiştir.

1.2. KURUL KARAR ORGANI VE ORGANİZASYON

1.2.1. Kurul Karar Organı

Kurul Başkanı ve üyelerinden oluşan Kurul Karar Organı'nın, SPKn ve diğer mevzuatta belirtilenlerin yanısıra, Kurul'un düzenlemek ve denetlemekle görevli olduğu alanla ve Kurulla ilgili yönetmelik ve tebliğ taslaklarını, başvuru dosyalarını, Kurul personeline hazırlanan inceleme ve denetleme raporlarını görüşüp karara bağlamak gibi mesleki nitelikli görevleri yanında idari nitelikli görev ve

yetkileri de vardır.

SPKn'na göre Kurul Karar Organı, Bakanlar Kurulu Kararıyla atanacak 7 üyeden oluşur. Bakanlar Kurulu, üyelerden birini Başkan olarak görevlendirir. Kurul Karar Organı, Kurul Başkanının teklifi ile üyelerden birini ikinci başkan ve birini de başkan vekili olarak seçer.

Dr. Vahdettin ERTAŞ
Kurul Başkanı

Yavuz KOÇ
Kurul İkinci Başkanı

Doç. Dr. Talat ULUSSEVER
Kurul Başkan Vekili

Birol KÜLE
Kurul Üyesi

Mutalip ÜNAL
Kurul Üyesi

Mutlu AKIN
Kurul Üyesi

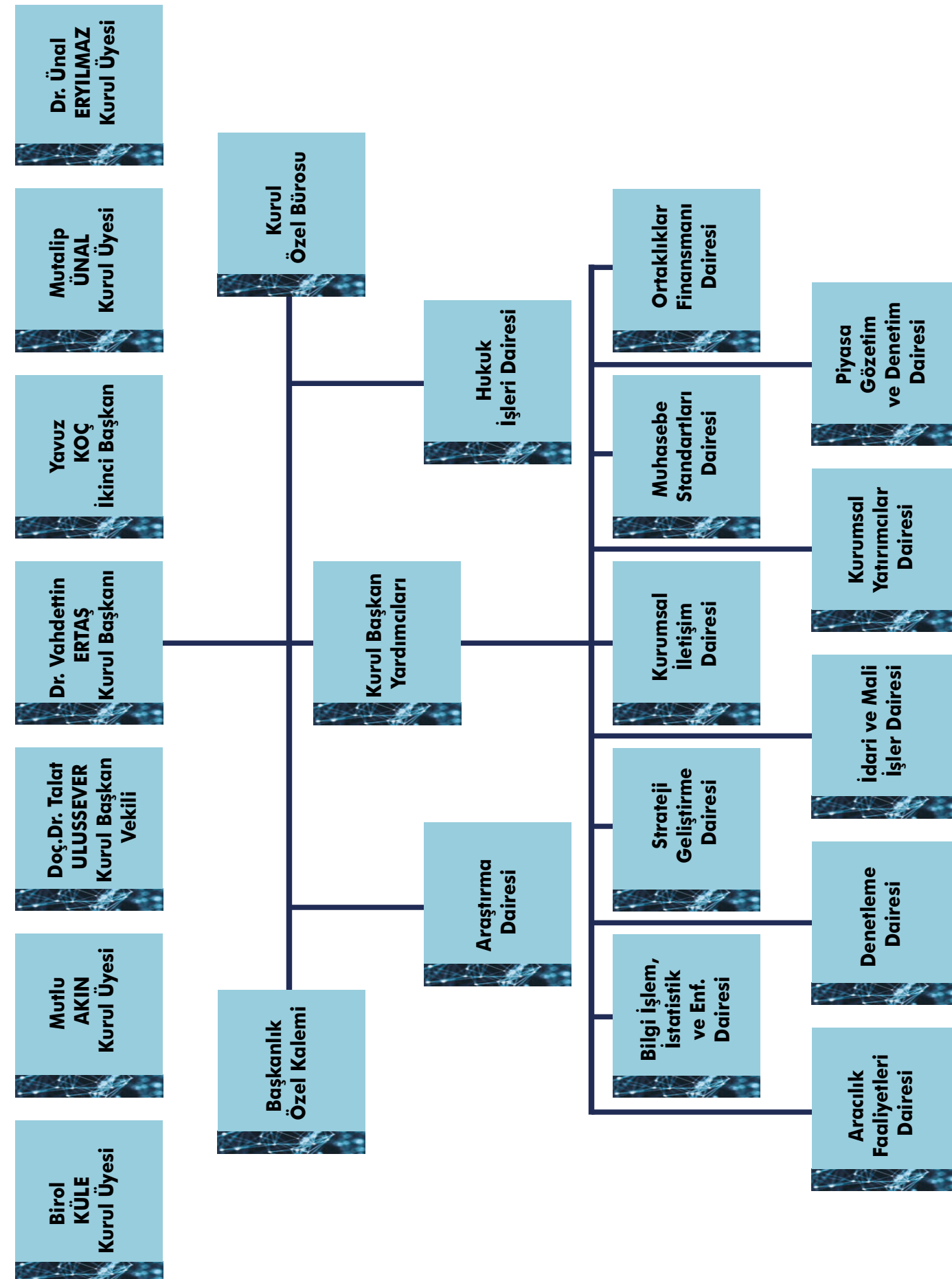
Dr. Ünal ERYILMAZ
Kurul Üyesi

1.2.2. Organizasyon

SPK, Kurul Başkanı ve üyeleri (Kurul Karar Organı) ile Başkana bağlı olarak Kurul faaliyetlerini yürüten hizmet birimlerinden oluşmaktadır.

Kurul Başkanı, hem Karar Organının hem de yürütmenin başıdır. Kurul Başkan Yardımcıları hizmet birimleri arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir. Kurulumuzun hizmet birimleri;

Aracılık Faaliyetleri Dairesi, Araştırma Dairesi, Bilgi İşlem İstatistik ve Enformasyon Dairesi, Denetleme Dairesi, Hukuk İşleri Dairesi, İdari ve Mali İşler Dairesi, Kurumsal İletişim Dairesi, Kurumsal Yatırımcılar Dairesi, Muhasebe Standartları Dairesi, Piyasa Gözetim ve Denetim Dairesi, Ortaklıklar Finansmanı Dairesi ve Strateji Geliştirme Dairesi'nden oluşmaktadır.

Kurulumuzun 118.649.000 TL olarak kabul edilen 2016 Mali Yılı Bütçesine ilişkin olarak, yıl içinde 209.641.399 TL gelir elde edilmiş ve 105.564.097 TL gider yapılmış olup, 2015 yılından 2016 yılına 287.317.916 TL nakit devri söz konusudur. Cari

transferler kaleminden yıl içinde gelir fazlası olarak genel bütçeye 220.000.000 TL aktarma yapılmıştır.

Kurulumuzun 2016 yılı gelir ve gider tahmin ve gerçekleştirmelerine ilişkin ayrıntılı bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Tablo 1.1. Kurul'un 2016 Yılı Gelir ve Giderleri

1-GELİRLER		
Gelirin Türü	Programlanan (TL)	Gerçekleşen (TL)
Sermaye Piyasası Araçları Kayda Alma Ücretleri	91.889.000	133.690.100
Lojman Kira Gelirleri	500.000	446.908
Diğer Gayrimenkul Kira Gelirleri	800.000	707.859
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlara Ait Paylar	10.000.000	50.653.768
Faiz Gelirleri	14.000.000	21.426.129
Diğer Çeşitli Gelirler	1.460.000	2.716.635
TOPLAM	118.649.000	209.641.399
2-GİDERLER		
Giderin Türü	Bütçe Ödeneği (TL)	Gerçekleşen (TL)
Personel Giderleri	79.654.000	66.276.653
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	6.205.000	5.006.017
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	25.290.000	29.763.386
Cari Transferler(*)	5.500.000	3.325.355
Sermaye Giderleri	2.000.000	1.192.686
TOPLAM	118.649.000	105.564.097
3- HARCIRAH GİDERLERİ		
Giderin Türü	Bütçe Ödeneği (TL)	Gerçekleşen (TL)
Yurt İçi Harciraç Giderleri	1.435.000	816.726
Yurt Dışı Harciraç Giderleri	1.955.000	1.165.071
TOPLAM	3.390.000	1.981.797

(*)Ayrıca 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 78 inci maddesi uyarınca 2016 yılı içinde gerçekleşen nakit fazlası olarak 220 milyon TL genel bütçeye aktarılmıştır.

Kaynak : SPK

Kurulun tüm giderleri, emrinde kurulan özel bir hesaptan karşılanmaktadır. İhraççılar veya halka arz edenler, satışı yapılacak sermaye piyasası araçlarının ihraç değerinin %0,3'üne kadar; yatırım fonlarının ve değişken sermayeli yatırım ortaklıklarının üçer aylık dönemlerinin son iş gününde, net varlık değerlerinin %0,005'i tutarında bir ücreti bu hesaba yatırmaktadırlar.

2015 yılı gelirlerinden başlamak üzere, Kurul tarafından düzenlenen ve denetlenen borsaların ve diğer teşkilatlanmış piyasaların, merkezî takas kurumlarının, merkezî saklama kurumlarının ve MKK'nın faiz gelirleri hariç tüm gelirleri üzerinden,

Kurula 2014 yılı gelirleri üzerinden kaydedilmiş olan gelir tutarlarının her yıl, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Türkiye geneli için hesaplanan Tüketici Fiyat Endeksi ve Yurtiçi Üretici Fiyat Endeksinin, Aralık ayından bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranlarının aritmetik ortalaması oranında artırılması suretiyle bulunacak tutarları Kurul bütçesine Kurul tarafından gelir olarak kaydedilmektedir.

SPKn'da, Kurulun gelirleri giderlerini karşılamaya yetmediği takdirde, açığın genel bütçeden yapılacak Hazine yardımlarından karşılanması öngörülmüş olmasına karşın, 1992 yılından beri Hazine yardımı alınmamıştır.

1.4. PERSONEL

15.01.2012 tarihinde Kurul kadrolarında bulunan Kurul personelinin hak ve yükümlülükleri, Bakanlar Kurulunca 24.08.1982 tarih ve 17792 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Sermaye Piyasası Kurulu Personel Yönetmeliği ile düzenlenmiştir. 6362 sayılı SPKn gereğince, 15.01.2012 tarihinden sonra Kurulda göreve başlayan personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabidir.

Kurul hizmetleri, yarışma sınavı ile mesleğe başlayan meslek personeli yardımcısı ve yeterlik sınavından

sonra uzman unvanını alan meslek personeli ile idari personel eliyle yürütülmektedir.

2016 yılı faaliyet dönemi içinde emeklilik, nakil, istifa, görev süresinin sona ermesi ve diğer nedenlerle 101 personel ayrılmıştır. Kurul'da 2016 yılı sonu itibarıyla 7'si karar organı, 30'u üst yönetim, 273 meslek personeli ve yardımcısı, 41'i bilişim personeli ve 173'ü idari personel olmak üzere 524 personel görev yapmaktadır.

Tablo 1.2. 2016 Yılı Personel İstatistikleri

Personel Sayısı ve Dağılımı	
Başkan ve Üyeler	7
Üst Yönetim	30
Kurul Başkan Yardımcısı	3
Daire Başkanı	9
Daire Başkan Yardımcısı	15
Kurul Başkanlık Danışmanı	3
Meslek Personeli	273
Başuzman	95
Uzman	69
Başuzman Hukukçu	20
Uzman Hukukçu	15
Uzman Yardımcısı	61
Uzman Hukukçu Yardımcısı	10
Bilişim Uzman Yardımcısı	3
Bilişim Personeli	41
İdari Personel	173
TOPLAM	524
Eğitim Durumu	
İlk ve Orta Dereceli Okullar	40
Lisans	215
Yüksek Lisans	236
Doktora	33
Demografik Bilgiler	
Kadın Sayısı	229
Erkek Sayısı	295
Yabancı Dil Bilen Personel Sayısı	308
Personelin Hizmet Süresi Ortalaması	14
Personelin Yaş Ortalaması	40
Ankara Personel Sayısı	408
İstanbul Personel Sayısı	116

2016 yılında 2 meslek personeli yurtdışına eğitim için gönderilmiştir. Önceki yıllarda yurtdışına gidenlerle birlikte 2015-2016 eğitim döneminde yurtdışında eğitim gören meslek personeli sayısı toplam 9 olmuştur.

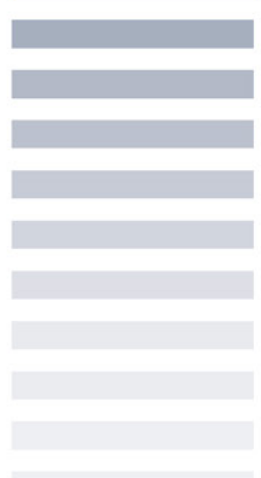
Kurulumuzda toplam 308 personel yabancı dil bilmekte olup; 291 personel İngilizce, 8 personel İngilizce ve Almanca, 3 personel İngilizce ve

Fransızca, 2 personel Almanca, 2 personel Fransızca, 1 personel İngilizce, İspanyolca ve Portekizce, 1 personel ise İngilizce, Almanca ve Fransızca bilmektedir.

Kurul personelinin 5'i yurt içinde çeşitli kamu kurumlarında, 17'si ise Yatırımcı Tazmin Merkezi'nde geçici görevli bulunmaktadır.

2. SERMAYE PİYASASI KURULU'NUN 2016 YILI FAALİYETLERİ

2. SERMAYE PİYASASI KURULU'NUN 2016 YILI FAALİYETLERİ

2016 yılı içinde SPK Karar Organı 37 kez toplanarak faaliyet alanları ile ilgili çeşitli konularda 1336 karar almıştır.

2.1. İHRAÇ BAŞVURULARI

SPKn uyarınca, sermaye piyasası araçlarının halka arz edilebilmesi veya borsada işlem görebilmesi için izahnamenin, halka arz edilmeksizin ihraç edilmesi için ise, ihraç edilecek araçların niteliği ve satış şartları hakkında bilgileri içeren ihraç belgesinin

hazırlanması ve hazırlanan izahnamenin veya ihraç belgesinin Kurulca onaylanması zorunludur. Sermaye piyasası aracı ihraç başvuruları ve 2016 yıl sonu itibariyle sonuçları hakkında bilgi aşağıda verilmektedir:

Tablo 2.1. Sermaye Piyasası Aracı İhraç Başvuruları ve Sonuçları

Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlandırılan Başvuru Sayısı (*)
Pay (**)	65	67
Halka Açık Ortaklıklar (***)	58	60
Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları (***)	6	6
Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları(***)	1	1
Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları (***)	-	-
Yatırım Fonu Katılma Payları	91	92
Emeklilik Yatırım Fonu Payları	55	40
Borçlanma Araçları	174	167
Kira Sertifikası	10	9
Yatırım Kuruluşu Varant/Sertifika/Senetleri	2	2
VTMK-VDMK	3	4
TOPLAM	400	381

(*) Sonuçlanan başvuruların, yapılan başvuruların fazla olması bir önceki yıldan gelen başvurulardan kaynaklanmaktadır. Sonuçlanan başvuru sayısı işlemde kaldırılan başvuruları da içermektedir.

(**) İlk ve ikincil halka arzlar ile bedelli ve iç kaynaklardan/kar payından yapılan sermaye artırım başvurularını içermektedir.

(***) Birleşme ve bölünme işlemleri ile ortaklıktan çıkarma hakkının kullanımı kapsamında yapılan pay ihraç başvurularını içermemektedir.

Kaynak: SPK

2.2. İZİNLER VE ONAYLAR

2.2.1. Halka Açık Ortaklıklara İlişkin Onaylar

Gerek payları borsada işlem gören gerekse payları borsada işlem görmeyen halka açık ortaklıkların sermaye artırım prosedürünün kolaylaştırılması ve halka açık ortaklıkların çeşitli işlemlerinde pay sahiplerinin korunmasını teminen;

- KSS'ye geçiş, yetki süresi uzatımı ve kayıtlı sermaye tavanının yükseltilmesi/azaltılması,
- Birleşme ve bölünmeler,
- Esas sözleşme değişiklikleri,

- Çağrı yoluyla vekalet toplanması veya pay alım teklifinde bulunulması, pay alım teklifinden muafiyet talepleri,
- Ortaklıkların SPKn kapsamında çıkarılmaları,
- Ortaklıktan çıkarma hakkının kullanımı kapsamında yapılan başvurular,
- Payları borsada işlem görmeyen halka açık ortaklıkların paylarının borsada işlem görmesi için hazırlanacak izahnameler

Kurul onayına tabi bulunmaktadır.

Bu kapsamda 2016 yılında yapılan başvurulara ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2.2. Halka Açık Ortaklıkların 2016 Yılı Başvuruları

Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlandırılan Başvuru Sayısı(*)
KSS'ye Geçiş, Tavan Azaltma/Yükseltme veya Süre Uzatımı	66	75
Birleşme-Bölünme	9	10
Pay Alım Teklifinde Bulunma veya Pay Alım Teklifinden Muafiyet	9	7
Halka Açılma Amaçlı Esas Sözleşme Değişiklikleri	13	8
Diğer Esas Sözleşme ve İç Tüzük Değişiklikleri	103	104
Ortaklıkların Kanun Kapsamına Alınması	-	0
Ortaklıkların Kanun Kapsamından Çıkarılması (**)	8	8
Ortaklıktan Çıkarma Hakkı Kullanımı	4	4
Borsada İşlem Görme	-	1
Sermaye Azaltımı	-	-
TOPLAM	212	217

(*) Sonuçlanan başvuruların, yapılan başvuruların fazla olması bir önceki yıldan gelen başvurulardan kaynaklanmaktadır. Sonuçlanan başvuru sayısı işlemde kaldırılan başvuruları da içermektedir.

(**) Ortaklıktan çıkarma hakkını kullandıran 4 ortaklık 2016 yılı içinde Kurulca Kanun kapsamında çıkarılmış olup, ilgili başvurular "ortaklıktan çıkarma hakkı kullanımı" başlıklı başvurular arasında gösterilmiştir. Ayrıca, 2016 yılı içinde herhangi bir başvuruya bağlı olmaksızın 25 halka açık ortaklık resen Kanun kapsamında çıkarılmıştır.

Kaynak: SPK

2.2.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Kolektif yatırım kuruluşlarının işleyişleri ile kamuyu aydınlatma esaslarının daha sağlıklı ve şeffaf bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla kolektif yatırım kuruluşlarından;

- Yatırım fonları ile emeklilik, girişim sermayesi ve gayrimenkul yatırım fonlarının, kuruluş, içtüzük, izahname/ihraç belgesi, kurucu ve tür değişiklikleri, birleşme ile tasfiyeleri,
- Menkul kıymet, girişim sermayesi ve gayrimenkul

yatırım ortaklıklarının kuruluş/dönüşüm, esas sözleşme değişikliği, kayıtlı sermaye sistemi tavan artırımı ile portföy işletmeciliği yetki belgesi alması,

- Portföy yönetim şirketlerinin ise kuruluş ve faaliyet izni, portföy yöneticiliği ve yatırım danışmanlığı yetki belgesi alması ile çeşitli kuruluşlarla acentelik tesis etmesi

Kurul iznine tabi bulunmaktadır.

Buna göre söz konusu kuruluşlar tarafından 2016 yılında Kurulumuza yapılan başvurulara ilişkin dağılım aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2.3. Kolektif Yatırım Kuruluşlarının 2016 Yılı Başvuruları

Başvurunun Türü	Yatırım Ortaklığı		Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı		Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı		Portföy Yönetim Şirketi		Yatırım Fonu		Emeklilik Yatırım Fonu		Girişim Sermayesi Yatırım Fonu ve Gayrimenkul Yatırım Fonu	
	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru
Kuruluş/Dönüşüm/Fon Kayda Alma	-	-	1	1	7	6	6	6	108	105	91	50	45	33
Çağrı/Muafiyet/Pay Devri	-	-	-	-	3	5	5	5	-	-	-	-	-	-
Birleşme	-	1	-	-	5	2	2	11	37	10	1	-	-	-
Tasfiye	-	-	-	-	-	-	-	-	32	32	-	-	-	-
Esas Sözleşme Değişikliği	3	2	6	6	9	24	26(**)	-	-	-	-	-	-	-
İçtüzük/İzahname Değişikliği	-	-	-	-	1	-	-	403	422(*)	536	348	7	4	-
İlk Halka Arz	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Halka Arz/Tutar Artırımı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sermaye Artırımı (bedelli ve içkaynaklardan)	-	-	5	4	6(**)	31	29	-	-	-	-	-	-	-
Kayıtlı Sermaye Sisteminde (KSS) Tavan Artırımı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III-55.1 Sayılı PYŞ Tebliği'ne Uyum Başvuruları	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Diğer(*)	1	1	7	6	5	16	16	-	-	-	-	-	7	3
TOPLAM	4	4	19	17	43	85	85	559	569(*)	628	398	59	40	40

(*) Ek süre, görüş vb. başvuruları içermektedir.

(**) Sonuçlanan başvuru sayısının yapılan başvuru sayısından fazla olması, ilgili yılda sonuçlandırılan başvurunun önceki yılda yapılmış olmasından kaynaklanmaktadır.

Kaynak: SPK

2.2.3. Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişinin ve gelişmesinin sağlanması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunmasını teminen sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunacak yatırım kuruluşlarının faaliyette bulunabilmeleri için gerekli koşullar

Kurulumuzca belirlenmektedir. Bu kapsamda, aracı kurum ve bankaların sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmaları ile aracı kurumların merkez dışı örgüt açmaları, ortaklık yapılarının değişmesi, esas sözleşmelerinde değişiklik yapılması Kurulumuz iznine tabi bulunmaktadır.

2016 yılı içinde yatırım kuruluşları tarafından Kurulumuza iletilen izin başvurularına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 2.4. Yatırım Kuruluşlarının 2016 Yılı Başvuruları

Yapılan Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlanan Başvuru Sayısı(*)
Faaliyet İzni Başvuruları	25	23
Merkez Dışı Örgüt Başvuruları		
• Merkez Dışı Örgüt Açma/Adres Değişikliği	60	73
• Merkez Dışı Örgüt Kapanma	95	97
Ortaklık Yapısı Değişikliği	35	34
Aracı Kurumların Esas Sözleşme Tadili	24	25
Yetki Belgesi İptali	16	15
Faaliyet Durdurma	5	4
Yetki Belgesi Devri Yoluyla Yeni Aracı Kurum Kuruluşu	4	4
Sermaye Artırımı / Azaltımı	11	11
TOPLAM	275	286

(*) Sonuçlanan başvuru sayısının yapılan başvuru sayısından fazla olması, ilgili yılda sonuçlandırılan başvurunun önceki yılda yapılmış olmasından kaynaklanmaktadır.

Kaynak: SPK

Diğer taraftan, aracı kurumlara ilişkin olarak 2016 yılı içinde yapılan faaliyetlere bakıldığında; 15 yetki belgesi iptali, 4 yeni yetki belgesi verilmesi, 62 merkez dışı örgüt açma ve 11 merkez dışı örgüt adres değişikliği ve 97 merkez dışı örgüt kapatma izni başvurusu sonuçlandırılmış olup, sonuçlandırılan başvurular kapsamında 47 şube ve 15 irtibat bürosu açılmış, 60 şube ve 37 irtibat bürosu kapatılmıştır. 13'ü 2015 yılından olmak üzere 2016 yıl sonu itibarıyla 16 aracı kurumun geçici kapalılık durumu devam etmektedir.

2.2.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarına İlişkin İzinler

6102 sayılı TTK hükümleri kapsamında gerçekleştirilecek bağımsız denetim faaliyeti ve bu faaliyette bulunacaklara ilişkin olarak 02.11.2011 tarih ve 28103 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları

Kurumu (KGK) yetkilendirilmiştir. Diğer taraftan, 6362 sayılı SPKn ile daha önce KGK tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarının, sermaye piyasasında faaliyette bulunmaları için belirlenecek ilave şartlar kapsamında, Kurulumuz tarafından tekrar yetkilendirilmeleri yapılacaktır. Bu kapsamda, sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetinde bulunacak bağımsız denetim kuruluşları yetkilendirilmek üzere Kurulumuza başvuruda bulunmaktadır.

Bu çerçevede 2016 yılı içinde 3 bağımsız denetim kuruluşu yetkilendirilmiş, 1 bağımsız denetim kuruluşunun faaliyet yetkisi iptal edilmiştir.

2.2.5. Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Sermaye piyasası mevzuatı uyarınca, sermaye piyasasında derecelendirme faaliyeti ile bu faaliyette bulunacaklara ilişkin ilke ve esaslar Kurul tarafından belirlenmektedir. Bu kapsamda, sermaye piyasasında derecelendirme faaliyetinde bulunacak

derecelendirme kuruluşları yetkilendirilmek üzere Kurul'a başvuruda bulunmaktadır.

Bu kapsamda 2016 yılı içinde Kurulumuza herhangi bir başvuru yapılmamıştır.

2.2.6. Gayrimenkul Değerleme Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Sermaye piyasası mevzuatı uyarınca, sermaye piyasasında gayrimenkul değerlendirme faaliyeti ile bu faaliyette bulunacaklara ilişkin ilke ve esaslar Kurul tarafından belirlenmektedir. Bu kapsamda, sermaye piyasasında değerlendirme faaliyetinde bulunacak Gayrimenkul Değerleme Kuruluşları yetkilendirilmek üzere Kurul'a başvuruda bulunmaktadır.

2016 yılı içinde Kurulumuz tarafından 2 gayrimenkul değerlendirme kuruluşu yetkilendirilmiş, 1 gayrimenkul değerlendirme kuruluşu listeden çıkarılmıştır.

2.3. GÖZETİM

Sermaye piyasasında gözetim faaliyetleri, yatırımcıların korunması, piyasaların adil, etkin ve şeffaf bir biçimde işleminin güvence altına alınması ve sistemik riskin azaltılması amaçlarıyla;

- Halka açık anonim ortaklıklar ile sermaye piyasası işlemlerinin ve kurumlarının izlenmesi suretiyle mevzuata aykırı fiillerin ve muhtemel risklerin tespit edilerek mevzuat çerçevesinde işleme tabi tutulması,
- Gözetim faaliyetleri sırasında yapılan tespitler ve uygulamada karşılaşılan sorunlar çerçevesinde mevzuatta gerekli düzenlemelerin yapılması

suretiyle gerçekleştirilmektedir.

Bu kapsamda, Kurulca yürütülen gözetim ve izleme faaliyetlerine ilişkin bilgiler izleyen bölümlerde yer almaktadır.

2.3.1. Halka Açık Ortaklıkların Gözetimi

Finansal Tabloların Revizyonu

Payları borsada işlem gören ortaklıkların finansal

2.2.7. Varlık Kiralama Şirketlerinin/ Varlık Finansmanı Fonunun Kuruluşuna İlişkin İzinler

Varlık kiralama şirketleri (VKŞ) münhasıran kira sertifikası ihraç etmek üzere kurulan anonim ortaklıklardır. Varlık kiralama şirketlerinin kurulabilmesi ve esas sözleşmesi için Kuruldan uygun görüş alınmış olması zorunludur.

2016 yılı içinde 2 varlık kiralama şirketinin kuruluşu amacıyla esas sözleşmesine uygun görüş verilmiştir.

Varlık finansman fonu, VDMK karşılığında toplanan paralarla, VDMK sahipleri hesabına inanca mülkiyet esaslarına göre fon iç tüzüğü ile kurulan ve tüzel kişiliği olmayan mal varlığıdır. VDMK'lar, ilgili fonların portföyündeki varlıklar karşılık gösterilerek ihraç edilen sermaye piyasası araçlarıdır. VDMK ihracı için VFF'nin kurulması zorunludur. Varlık finansman fonunun kurulabilmesi için iç tüzüğünün onaylanması amacıyla Kurul'a başvuruda bulunulması gerekmektedir.

2016 yılı içinde varlık finansmanı fonu kuruluşu amacıyla Kurulumuza iç tüzük onay başvurusu yapılmamıştır.

raporlarının gözetimi için oluşturulan risk bazlı, diğer ilgili kriterleri de dikkate alan ve Avrupa Birliği ile uyumlu gözetim sistemi prensipleri çerçevesinde 2016 yılında finansal tablolarının gözetim faaliyetleri yürütülmeye devam edilmiştir. Finansal tablo gözetiminin finansal tablolarda düzeltme ya da idari para cezası ile sonuçlanması durumunda, ilgili yaptırımlar Kurul Bülteni ile kamuya duyurulmaktadır.

Özel Durumların İzlenmesi

Kurul'un kamuyu aydınlatmaya ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde, sermaye piyasası araçlarının değerini etkileyebilecek önemli olay ve gelişmelerin kamuya açıklanmasını, asimetrik bilgi dağılımının önlenmesini ve tasarruf sahipleri, ortaklar ve diğer ilgililerin zamanında, tam ve doğru bilgilendirilerek sermaye piyasasının açıklık ve dürüstlük içinde işleyişinin sağlanmasını teminen payları BIST'te işlem gören ortaklıkların KAP'ta yayınlanan özel durum açıklamaları izlenmekte, ortaklıklar ile ilgili basında yer alan haberler takip edilerek gerekli durumlarda idari işlemler tesis edilmektedir. Öte yandan, payları borsada işlem görmeyen anonim ortaklıkların özel durum bildirimleri, doğrudan Kurulumuz internet sitesi aracılığıyla kamuya duyurulmaktadır.

Genel Kurul Toplantılarına Katılım

Gözetim faaliyetleri kapsamında, SPKn'nun 95 inci maddesi hükmü çerçevesinde 2016 yılı içinde halka açık ortaklık statüsünde olan ve dolayısıyla Kurulumuz gözetim ve denetimine tabi olan 5 ortaklığın olağan/olağanüstü genel kurul toplantılarına gözlemci sıfatıyla katılım sağlanmış, muhtemel sorunların yerinde tespitine yönelik çalışmalar yapılarak, katılan her genel kurul toplantısı için bilgi formları düzenlenmiştir.

2.3.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi

Kolektif yatırım kuruluşları ile portföy yönetim şirketlerinin periyodik tablo ve raporları izlenmekte, mevzuata aykırılık hallerinde gerekli önlemler alınmakta ve gerekli yaptırımlar uygulanmaktadır.

Tüm yatırım fonları, emeklilik yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarının portföy yapılarının elektronik ortamda Kurulumuz tarafından izlenebilmesine olanak tanıyan bir sistem geliştirilmiş olup, 2001 yılında yatırım fon ve ortaklıklarının portföylerinin günlük olarak izlenebilmesi amacıyla T+2 (Takas) gününde Kurulumuza iletilmekte olan bilgilerin T gününde (aynı gün) iletilmesi için gerekli teknik değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler paralelinde Kurulumuza iletilen söz konusu veriler, 2016 yılında da incelenmiş ve mevzuata aykırı bulunan hususlar hakkında gerekli işlemler yapılmıştır.

Bunun yanı sıra, portföy saklama kuruluşları tarafından kolektif yatırım kuruluşlarının portföy varlık ve işlemlerinin mevzuat ve kamuyu aydınlatma belgelerine uygunluğuna ilişkin raporlar da Kurulumuza iletilmektedir. Bu raporlarda tespit edilen aykırılıklar hakkında da gerekli işlemler yapılmıştır.

2.3.3. Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi

Yatırım kuruluşlarının gözetimi; sermaye yeterliliği tablolarının izlenmesi, çeşitli izleme faaliyetleri, denetim ve yerinde inceleme faaliyetleri ile yatırımcılar tarafından Kurulumuza iletilen şikayet başvurularının incelenmesinden oluşmaktadır.

Sermaye Yeterliliği Tablosu İzleme

Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Tebliği uyarınca, aracı kurumlar, sermaye yeterliliğine ilişkin olarak hazırladıkları tablolar ile faaliyetleriyle ilgili verileri içeren tabloları haftalık olarak her ayın 7, 15, 23 ve

30 uncu günlerinde Kurulumuza göndermektedirler.

Bu çerçevede, aracı kurumların sağlıklı mali yapılarının korunmasını teminen, 2016 yılı boyunca söz konusu tablolar incelenmiş ve bütün aracı kurumların sermaye yeterliliği yükümlülüklerini yerine getirmeleri amacıyla gerekli uyarılar yapılmış ve tedbirler alınmıştır. Bu faaliyetler ile aracı kurumların aktif yapıları düzenlenerek, güçlü bir sermayeye sahip olmaları sağlanmıştır.

İzleme Faaliyetleri

Aracı kurum ortakları ile aracı kurumlarda görev alacak personelin ilgili Tebliğler uyarınca gerekli şartları sağlayıp sağlamadıkları izlenmekte; ayrıca aracı kurumların ortaklık yapısı değişikliklerinde, devre konu pay oranına bağlı olarak izin ya da bildirim yükümlülüğü bulunmaktadır. Aracı kurumlarda görev alan personelde meydana gelen değişikliklerin TSPB'ye bildirildiği dikkate alınarak, bu konuda TSPB ile koordineli olarak çalışılmakta; Aracı Kurumlarca Kurulumuza bildirilen Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcısı görevlendirmelerin olumsuz görüş verilmemesi halinde söz konusu atamaların yapılması mümkün olmaktadır.

Aracı kurumların merkez ve merkez dışı örgütlerindeki organizasyon, mekan, belge-kayıt düzeninde meydana gelen değişiklikler Kurula yapılan bildirimler üzerinden izlenmektedir.

Aracı kurum ve bankaların, faaliyet yetki belgelerine ilişkin olarak mevcut mevzuat gereğince gerçekleştirilmekte zorunda oldukları tescil ve bildirim yükümlülüklerini yerine getirip getirmediği takip edilmektedir.

2.3.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gözetimi

Sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetine ilişkin olarak, bağımsız denetim kuruluşlarının kuruluş şartları, faaliyet esasları, bu kuruluşlarda çalışabilecek kişilerin nitelikleri ve müşteri işletmelerle yapılan sözleşmeler açısından gözetim faaliyetinde bulunmaktadır. Bu kapsamda, bağımsız denetim kuruluşları nezdinde kalite kontrol çalışmaları yürütülmektedir. Bağımsız denetim sektörünün işleyişinde etkinliği artırmak üzere Kurul'un diğer birimlerinden ve diğer ilgili kurumlardan gelen bildirimler de gözetim faaliyeti kapsamında dikkate alınmakta, bunun sonucunda bağımsız denetim kuruluşları nezdinde kalite kontrol çalışmaları yürütülmektedir.

Bağımsız denetim kuruluşları nezdinde

gerçekleştirilen gözetim faaliyetinin etkinliğini arttırmak amacıyla başlatılan Uzaktan Veri Alım Projesi tamamlanmış olup, gözetim kapsamında elektronik ortamda çeşitli raporlar alınması mümkün hale gelmiştir.

Gözetim faaliyetleri kapsamında, 2016 yılı içinde 6 bağımsız denetim kuruluşu nezdinde kalite kontrol denetimi gerçekleştirilmiştir.

2.3.5. Derecelendirme Kuruluşlarının Gözetimi

Sermaye piyasasında derecelendirme faaliyeti ve derecelendirme kuruluşlarına ilişkin olarak, derecelendirme kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esasları, organizasyon, mekan, teknik donanım, belge ve kayıt sistemindeki değişiklikler ve müşteri işletmelerle yapılan sözleşmeler itibarıyla izlenmekte ve gözetimine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

2.3.6. Gayrimenkul Değerleme Kuruluşlarının Gözetimi

Sermaye piyasasında gayrimenkul değerlendirme faaliyetine ilişkin olarak, Gayrimenkul Değerleme Kuruluşlarının kuruluş şartları, faaliyet esasları, bu kuruluşlarda çalışabilecek kişilerin nitelikleri açısından gözetim faaliyetinde bulunmaktadır. Gayrimenkul Değerleme Kuruluşları için sürekli güncellenerek geliştirilen Uzaktan Veri Alım Projesi kapsamında oluşturulan veri tabanı ile bildirimlerin hızlı bir şekilde yapılmasına imkan sağlanmaktadır. Değerleme sektörünün işleyişinde etkinliği artırmak üzere Kurul'un diğer birimlerinden gelen bildirimler de gözetim faaliyetinde dikkate alınmakta, bunun sonucunda Gayrimenkul Değerleme Kuruluşları nezdinde sermaye piyasasında yürüttükleri gayrimenkul değerlendirme faaliyetleri kapsamında kalite kontrol çalışmaları yürütülmektedir.

Gözetim faaliyetleri kapsamında, 2016 yılı içinde 7 değerlendirme kuruluşu nezdinde kalite kontrol denetimi gerçekleştirilmiştir.

2.3.7. Piyasa Gözetimi

Gözetim faaliyetleri 04.04.2008 tarihinde alınan Kurul Kararı çerçevesinde yürütülmeye devam edilmiştir. Alınan Kurul Kararı çerçevesinde,

- Kurulumuz düzenleme alanındaki borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda, işlemlerin açık, düzenli ve dürüst bir şekilde gerçekleşmesinin sağlanması ve kendi mevzuatlarında bu

konularda yer alan hükümlere aykırılıklar ile mülga 2499 sayılı SPKn'nun 47/A-1, 47/A-2 ve 47/A-3 maddesi hükümlerine (ve bunların karşılığı olan 6362 sayılı SPKn'nun 106, 107/1 ve 107/2 maddesi hükümlerine) aykırılık oluşturacak şekilde gerçekleştirilen işlemlerin tespiti amacıyla fiyat ve miktar hareketleri ile işlem ve emirlerin izlenmesi kapsamındaki piyasa gözetim faaliyetlerinin söz konusu borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalar nezdinde yapılmasının esas olduğuna;

- Bu çerçevede mülga 2499 sayılı SPKn'nun 47/A-1, 47/A-2 ve 47/A-3 maddesi hükümlerine (ve bunların karşılığı olan 6362 sayılı SPKn'nun 106, 107/1 ve 107/2 maddesi hükümlerine) konu suçlara ilişkin ön tespitlerin borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalar tarafından yapılmasına; bu tespitlerle ilgili incelemeler sonucunda suç unsurları olduğuna dair sonuçlara ulaşılması halinde konunun Kurulumuza intikal ettirilmesine,
- Kurulumuzca borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasaların piyasa gözetim sistemlerinin yeterliliği ile piyasa gözetim faaliyetlerinin etkinliğinin denetiminin yapılmasına, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasaların piyasa gözetim sistemleri ve piyasa gözetim faaliyetlerine ilişkin altı aylık olarak hazırlayacakları raporları ilgili dönemi izleyen bir ay içinde Kurulumuza iletmelerine,
- Kurulumuza iletilen piyasa gözetim faaliyetleri kapsamındaki ihbar, şikâyet ve başvurular ile Kurulumuzun diğer daireleri tarafından yapılan bu kapsamdaki bildirimlerin ilgili borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalara aktarılmasına ve yapılan işlemlerin sonuçları hakkında Kurulumuza bilgi verilmesine,

karar verilmiştir.

Bilindiği üzere piyasa gözetimi faaliyetlerinin iyileştirilmesi, verimlilik ve etkinliğinin artırılması amacıyla 2009 yılında Piyasa Gözetim ve Denetim Dairesi kurulmuştur. Piyasa gözetim ve denetimi çerçevesinde, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören sermaye piyasası araçlarında meydana gelen olağandışı fiyat ve miktar hareketleri ile piyasa bozucu faaliyetler SPKn ve yönetmelik, tebliğler ile diğer mevzuat uyarınca izlenmekte, incelenmekte ve denetlenmektedir.

2.4. DENETİM

Kurul denetiminin amacı; sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda çalışmasını ve tarafların hak ve yararlarının korunmasını engelleyen ihmal, ihlal, suiistimal ve benzeri her tür yasal olmayan fiil ve eylemlerin önlenmesidir. Bu amaçla ihraççılar, halka açık ortaklıklar, yatırım kuruluşları, yatırım fonları, emeklilik yatırım fonları, yatırım ortaklıkları, portföy yönetim şirketleri, portföy saklama şirketleri, bağımsız denetim, değerlendirme ve derecelendirme kuruluşları, ipotek finansmanı kuruluşları, konut finansmanı ve varlık finansman fonları, varlık kiralama şirketleri, borsalar ve piyasa işletmecileri, merkezi takas kuruluşları, merkezi saklama kuruluşları, veri depolama kuruluşları, kuruluş ve faaliyet esasları Kurulca belirlenen diğer sermaye piyasası kurumları, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Değerleme Uzmanları Birliğinin hesap, işlem ve faaliyetleri Kanun ve Kanun uyarınca çıkarılmış yönetmelik, tebliğ ve diğer mevzuat uyarınca denetlenmektedir. Kurulumuzda temel olarak sermaye piyasası suçlarına ilişkin denetim faaliyetleri Denetleme Dairesi ile Piyasa Gözetim ve Denetim Dairesi tarafından yürütülmekte olup, diğer Daireler de kendi alanlarına giren konularda incelemeler yapmaktadır.

Denetim faaliyeti, önemlilik ve öncelik ilkeleri ile risk değerlendirmeleri kapsamında oluşturulan program uyarınca yürütülmektedir. Denetim programı, önemlilik ve öncelik ilkeleri çerçevesinde

risk değerlendirmesi uyarınca belirlenen denetimlerin yanı sıra Kanunla yıllık olarak yapılması zorunlu tutulan denetimler, yargı mercileri, Kurul Karar Organı veya Başkan, Kurulun diğer daireleri, diğer kamu kurumları tarafından talep edilen denetimler, ihbar ve şikâyetler dikkate alınarak oluşturulmaktadır.

2016 yılında Kurulumuzun temel ilkeleri doğrultusunda yapılan denetimlerde bir yandan yol gösterici, yapıcı ve iyileştirici bir yaklaşım izlenirken, diğer yandan cezai yaptırım gerektiren işlemler ilgili makamlara iletilmiştir.

Geçmiş yıllarda veya 2016 yılında başlatılan denetim faaliyetleri sonucunda, 2016 yılında 162 denetim çalışması tamamlanmıştır. 2016 yılı denetim faaliyetlerinin en önemli kısmını 70 denetim çalışmasıyla halka açık şirketler ve 36 denetim çalışmasıyla piyasa dolandırıcılığı oluşturmuştur.

Bunlara ek olarak, 2016 yılı içinde yatırım kuruluşları nezdinde 32 denetim gerçekleştirilmiş, ayrıca, Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) adına 2016 yılında 14 yükümlülük denetimi ve 2 aklamaya suçu incelemesi yapılmıştır.

2016 yılı içinde 4 yatırım kuruluşunun kendi başvurusu üzerine faaliyetleri geçici olarak durdurulmuştur.

Tablo 2.5. Yıllar İtibarıyla Yatırım Kuruluşları Nezdinde Yapılan Denetim Türleri

Denetim Türü	2016	2015	2014
Mali Denetim	5	-	2
Mevzuat Denetimi	16	7	42
Şikâyet Denetimi	3	3	8
Yetki Belgesi Denetimi	8	16	8
TOPLAM	32	27	63
Kaynak: SPK			

Denetim çalışmalarının konularına göre dağılımına ilişkin bilgiler aşağıda tabloda özetlenmiştir.

Tablo 2.6. Denetim Çalışmalarının Konularına Göre Dağılımı

Denetim Konusu	2016	2015
	Denetim Sayısı	Denetim Sayısı
Yatırım Kuruluşu (Aracı Kurum) Denetimi (tüm birimlerce yapılan)	32	31
İzinsiz Sermaye Piyasası Faaliyeti	27	13
Halka Açık Ortaklık Denetimi	70	93
Kurul Kaydına Alınmaksızın Halka Arz Denetimi	-	1
Bilgi Suistimali (İçerden Öğrenenlerin Ticareti)	5	8
Piyasa Dolandırıcılığı(*)	63	76
Piyasa Bozucu Eylemler	65	20
Kolektif Yatırım Kuruluşu	18	14
Bağlı Kuruluşlar	2	2
TOPLAM	282	258

(*)Piyasa dolandırıcılığı ya da diğer suçlarda fiilin gerçekleştirildiği dönem ile suç duyurusunun yapıldığı dönem farklı olabilmektedir.
Kaynak: SPK

Kurul denetimleri sonucunda Kurul Karar Organı tarafından mevzuata aykırılıklar nedeniyle, aykırılığın türüne göre; SPKn'nda düzenlenmiş veya SPKn'nda atıf yapılan suçlarda Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulması, SPKn'nda düzenlenmeyen veya SPKn'nda atıf yapılmayan suçlarda Cumhuriyet Savcılıklarına suç ihbarında bulunulması ve Kurulumuz tarafından SPKn'na dayanılarak yapılan düzenlemelere ve Kurul'un özel ve genel nitelikli kararlarına aykırılıklarda ise idari para cezası tesis edilmesi, işlem yasağı tesis edilmesi veya faaliyet yasağı şeklinde yaptırımlar uygulanabilmektedir.

Bununla birlikte, Kurul Karar Organı tarafından hukuki ve cezai işlemler saklı kalmak kaydıyla önleyici tedbirler de alınabilmektedir. Söz konusu tedbirlere örnek olarak kanuna aykırı ihraçlarda ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz isteme, hukuka aykırı işlemler ile sermayeyi veya malvarlığını azaltıcı işlemlerde ilgililerden aykırılıkların giderilmesini isteme, sorumluluğu bulunanların imza yetkilerini kaldırma, görevden alma, yönetim kurulu üyelerinin yerine yenilerini atama, örtülü kazanç aktarımında denetleme sonuçlarının duyurulmasını isteme, belirlenen örtülü kazanç tutarının iadesi için dava açma, sermaye piyasası kurumlarının hukuka aykırı faaliyet veya işlemleri ile mali durumunun bozulması halinde sermaye piyasası kurumlarının faaliyetlerini geçici olarak durdurma, tamamen veya kısmen yetkilerini kaldırma, sorumluluğu tespit edilenlerin lisans belgelerini iptal etme, sorumluluğu tespit edilen yönetim kurulu üyelerini görevden alma ve yerine yenilerini atama, mali durumun bozulması halinde tedrici tasfiye kararı verme, doğrudan iflasını

isteme, internet aracılığıyla yürütülen izinsiz sermaye piyasası faaliyetinde; içerik ve yer sağlayıcının yurtiçinde bulunması durumunda mahkemeden erişimin engellenmesine karar verilmesini talep etme, içerik ve yer sağlayıcının yurtdışında olması durumunda ise Erişim Sağlayıcıları Birliği'nden erişim engellenmesini talep etme, bilgi suiistimali veya piyasa dolandırıcılığı suçlarında geçici veya sürekli işlem yasağı tesis etme, takas yöntemini değiştirme, kredili alım, açığa satış, ödünç alma ve verme işlemlerine ilişkin sınırlamalar getirme, teminat yükümlülüğü getirme veya yükümlülüğün değiştirilmesi, farklı pazar ya da piyasalarda işlem görme veya farklı işlem esaslarının belirlenmesi, piyasa verilerinin dağıtım kapsamının sınırlandırılması, işlem veya pozisyon limiti getirilmesi sayılabilir.

Bu kapsamda 2016 yılı içinde piyasa dolandırıcılığı suçu kapsamında yapılan incelemelerde, olağan dışı fiyat ve miktar hareketliliği gözlenen 5 farklı pay piyasasında internet yoluyla emir iletimine kapatma, 3 farklı pay piyasasında brüt takas uygulanması, 1 pay piyasasında önceden depo şartı uygulanması, yatırım kuruluşlarının pay piyasasında yatırımcı hesaplarında vekaletname ile yetkilendirilmiş kişiler tarafından verilen emirleri kabul etmelerinin ve payın açığa satış ve kredili işlemlere konu edilmesinin yasaklanması şeklinde tedbirler uygulanmıştır. Ayrıca, 65 gerçek ve 7 tüzel kişi hakkında geçici işlem yapma yasağı, 2 gerçek kişi hakkında önceden depo şartı uygulaması ve yatırım kuruluşlarının bu şahısların internet üzerinden verdikleri emirleri kabul etmemeleri gibi tedbirler uygulanmış, 1 bağımsız denetim kuruluşunun yetkisi iptal edilmiş ve 1 şahsın

bağımsız denetim yapması yasaklanmıştır.

2016 yılı içinde yapılan Kurul denetim faaliyetleri

sonucunda uygulanan yaptırımlara ilişkin bilgiler izleyen tabloda yer almaktadır:

Tablo 2.7. Denetim Sonucunda Uygulanan Yaptırımlar

Yaptırımlar	2016	2015
Suç Duyurusu/İhbar ve İşlem/Faaliyet Yasağı	338	100
Suç Duyurusu	202	66
Suç İhbarı (*)	29	-
İşlem Yasağı	105	34
Bağımsız Denetim Faaliyet Yasağı	2	-
İdari Para Cezası	174	223
Gerçek Kişi	86	107
Yatırım Kuruluşu	48	18
Halka Açık Ortaklık	18	72
Bağımsız Denetim Kuruluşu	6	7
Kolektif Yatırım Kuruluşu	8	16
Değerleme Şirketi	2	2
Diğer Tüzel Kişi	6	1
TOPLAM	512	323

(*) SPKn'nda düzenlenmeyen veya SPKn'nda atıf yapılmayan suçlarda Cumhuriyet Savcılıklarına iletilen talepler.
Kaynak: SPK

Kurul'un tüm hizmet birimleri tarafından 2016 yılında gerçekleştirilen incelemeler neticesinde tesis edilen idari para cezalarının tutarı ile

uygulama nedenlerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 2.8. İdari Para Cezası Uygulama Nedenleri ve Tutarları

İlgililer ve Ceza Uygulama Nedeni	2016		2015	
	Sayı	Ceza Tutarı (TL)	Sayı	Ceza Tutarı (TL)
Gerçek Kişiler	86	15.270.623	107	6.246.958
Seri: VIII, No: 54 Özel Durumlar Tebliği	5	252.468	-	-
II-14.1 Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği	13	382.824	21	536.074
II-15.1 Özel Durumlar Tebliği	13	676.272	20	1.577.172
II-23.1 Önemli Nitelikteki İşlemlere İlişkin Ortak Esaslar ve Ayrılma Hakkı Tebliği	-	-	7	156.849
II-5.1 İzahname ve İhraç Belgesi Tebliği	2	36.984	1	22.407
II-26.1 Pay Alım Teklifi Tebliği	1	24.672	2	44.814
Seri:IV, No:41 Sermaye Piyasası Kanunu'na Tabi Olan Anonim Ortaklıkların Uyacakları Esaslar Hakkında Tebliğ	-	-	1	20.000
VI-104.1 Piyasa Bozucu Eylemler Tebliği	32	8.037.543	31	3.325.611
Seri:XI, No:1 Sermaye Piyasasında Mali Tablo ve Raporlara İlişkin İlke ve Kurallar Hakkında Tebliğ	-	-	5	111.118
Seri IV, No:56 Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ	10	4.042.500	-	-
Kurul Kararını Yerine Getirmeme	10	1.817.360	19	452.913
Yatırım Kuruluşları / Kolektif Yatırım Kuruluşları	56	3.018.984	41	2.263.058
Seri: V, No: 6 Aracılık Faaliyetinde Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğ	5	156.954	3	87.087
Seri: V, No: 46 Aracılık Faaliyetleri Tebliği	5	111.893	4	177.770
III-37.1 Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ	2	52.098	2	124.672
III-39.1 Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ	12	514.095	3	221.560
Seri: VIII, No:54 Özel Durumlar Tebliği	1	24.672	1	21.560
Seri:V, No: 55 Yatırım Danışmanlığı Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ	2	44.814	-	-
Seri:V, No:34 Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ	1	325.617	2	49.344
Seri: V, No: 65 Açığa Satış Tebliği	1	280.091	5	216.374
Seri: V, No: 68 Aracı Kurumlarda İç Denetim Tebliği	4	324.672	5	368.872
VI-104.1 Piyasa Bozucu Eylemler Tebliği	1	24.672	-	-
Seri: V, No: 125 Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri Tebliği	11	429.359	-	-
Seri: VIII, No: 45 Sermaye Piyasasında Uluslararası Değerleme Standartları Hakkında Tebliğ	-	-	2	40.052
Seri:VII, No:10 Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği	1	26.049	-	-
Seri:V No:59 Portföy Yöneticiliği Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Tebliği	1	21.560	2	291.060
II-5.1 İzahname ve İhraç Belgesi Tebliği	-	-	1	22.407
II-15.1 Özel Durumlar Tebliği	-	-	1	55.476
II-23.1 Önemli Nitelikteki İşlemlere İlişkin Ortak Esaslar ve Ayrılma Hakkı Tebliği	-	-	1	22.407
III-48.1 Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği	3	64.527	3	429.404
III-48.2 Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği	-	-	1	22.407
III-48.3 Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği	1	22.407	-	-
III-55.1 Portföy Yönetim Şirketleri ve Bu Şirketlerin Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Tebliği	1	21.560	3	69.486
VII-128.1 sayılı Pay Tebliği	1	560.702	-	-
Kurul Kararını Yerine Getirmeme	3	13.242	2	43.120

İlgililer ve Ceza Uygulama Nedeni	2016		2015	
	Sayı	Ceza Tutarı (TL)	Sayı	Ceza Tutarı (TL)
Halka Açık Ortaklıklar	52		72	
Seri: VIII, No:54 Özel Durumlar Tebliği	2	86.240	2	58.544
II-14.1 Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği	3	105.458	12	382.348
II-15.1 Özel Durumlar Tebliği	14	3.289.426	27	3.630.975
II-15.2 Payları Borsada İşlem Görmeyen Ortaklıklara İlişkin Özel Durumlar Tebliği	6	1.362.029	-	-
II-17.1 Kurumsal Yönetim Tebliği	16	426.066	6	1.039.524
II-19.1 Kar Payı Tebliği	3	554.964	-	-
II-22.1 Geri Alınan Paylar Tebliği	-	-	2	47.079
II-23.1 Önemli Nitelikteki İşlemlere İlişkin Ortak Esaslar ve Ayrılma Hakkı Tebliği	-	-	2	44.814
II-26.1 Pay Alım Teklifi Tebliği	-	-	1	24.672
II-5.1 İzahname ve İhraç Belgesi Tebliği	1	44.814	3	582.589
Seri:XI, No:1 Sermaye Piyasasında Mali Tablo ve Raporlara İlişkin İlke ve Kurallar Hakkında Tebliğ	-	-	1	22.407
Seri: XI, No:29 Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği	1	21.560	2	44.814
Seri IV, No:41 Sermaye Piyasası Kanunu'na Tabi Olan Anonim Ortaklıkların Uyacakları Esaslar Hakkında Tebliğ	-	-	1	20.000
Seri:IV, No:56 Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ	2	808.500	1	22.407
VI-104.1 Piyasa Bozucu Eylemler Tebliği	1	617.388	-	-
VII-128.1 Pay Tebliği	-	-	2	44.814
Seri:I, No:40 Payların Kurul Kaydına Alınmasına ve Satışına İlişkin Esaslar Tebliği	1	123.278	4	416.690
Kurul Kararını Yerine Getirmeme	2	52.098	6	181.379
Bağımsız Denetim Kuruluşları	6	1.007.511	7	190.207
Seri:X, No:22 Bağımsız Denetim Tebliği	6	1.007.511	1	22.407
Seri:VIII, No:45 Sermaye Piyasasında Uluslararası Değerleme Standartları Hakkında Tebliğ	-	-	6	167.800
Değerleme Kuruluşları	2	46.232	2	162.563
Seri:VIII, No:45 Sermaye Piyasasında Uluslararası Değerleme Standartları Hakkında Tebliğ	-	-	1	55.476
Seri:VIII, No:35 Değerleme Kuruluşları Tebliği	2	46.232	1	107.087
Diğer Tüzel Kişi	6	1.532.862	1	18.492
Seri:VIII, No:54 Özel Durumlar Tebliği	2	48.456	1	18.492
II-15.1 Özel Durumlar Tebliği	2	675.906	-	-
Seri:IV, No:56 Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ	2	808.500	-	-
TOPLAM	208	28.368.033	230	15.444.334
Kaynak: SPK				

Diğer taraftan 01.07.2014 tarihinde yürürlüğe giren V-102.1 sayılı Bilgi Suistimali veya Piyasa Dolandırıcılığı Suçları Hakkında Bildirim Yükümlülüğü Tebliği kapsamında yatırım kuruluşları

tarafından bildirim yükümlüsü olarak yeterli sayıda personel görevlendirmiştir. Bu kapsamda 2016 yılında Kurulumuza toplam 223 şüpheli işlem bildirimini gönderilmiştir.

2.5. DAVALAR, SUÇ DUYURULARI VE İDARİ TEDBİRLER

SPKn'nun 115 inci maddesinde Kanunda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlardan dolayı soruşturma yapılması, Kurul tarafından Cumhuriyet Başsavcılığı'na yazılı başvuruda bulunulmasına bağlı olduğu hususu düzenlenmiştir.

SPK, yaptığı inceleme ve denetimler sonucunda ulaştığı tespitleri, olayın bütünlüğü, menfaatler dengesi, Kanunun geneli ve kamu yararı açısından değerlendirerek, kovuşturmaya geçilmesinde kamu yararı varsa Savcılığa başvuruda bulunmaktadır. Cumhuriyet Savcıları, Kanuna aykırılık oluşturan fiilleri Kurulumuz dışı bir kanalla öğrenmeleri halinde dahi, durumu Kurula intikal ettirerek inceleme istemektedirler.

Mali piyasalarda işlenen suçlarda, genellikle birbiriyle bağlantılı birden fazla suç teşkil eden fiil söz konusu olmaktadır. SPKn'nda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlardan dolayı kovuşturma, yukarıda açıklandığı gibi yürütülmekte, bu fiillerle birlikte işlenen Türk Ceza Kanununa veya başka kanunlara muhalefet suçları ise tamamen genel hükümlere veya ilgili özel kanun hükümlerine göre kovuşturmaya tabi tutulmaktadır.

Diğer yandan Kurulumuzun idari işlemlerine karşı iptal davaları ve bu işlemler nedeniyle zarara uğranıldığı iddiasıyla tam yargı davaları açılmaktadır. Ayrıca münferiden ve az sayıda olmak üzere adli mahkemelerde Kurulumuz aleyhine tazminat davaları da açılmaktadır. Kurulumuzca yatırımcıların haklarının korunmasını teminen adli mahkemelerde tedbir istemiyle davalar açılmakta ve alınan tedbir kararları uygulanmaktadır.

SPKn'nun 101 inci maddesi uyarınca Kurul, SPKn'nun 106 ncı ve 107 nci maddesinde sayılan fiillerin işlenmesine doğrudan ya da dolaylı olarak iştirak ettikleri Kurulumuzca tespit edilen gerçek veya tüzel kişilerin, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda geçici veya sürekli olarak işlem yapmalarının önlenmesini teminen gerekli tedbirleri almaktadır.

Tablo 2.9. Kurul İşlemlerine Karşı Açılan İdari Davalar

Yılı	Dava Sayısı	İdari Para Cezası	İptal Davası	Tam Yargı Davası	Diğer	Karara Bağlanan	Yargılaması Devam Eden
2014	121	37	60	8	16	93	28
2015	125	47	63	11	4	76	49
2016	155	41	108	5	1	13	142

Kaynak: SPK

Bunların yanısıra, piyasalarda güven ve istikrarı daha hızlı sağlamaya yönelik olarak; düzenlemelere, belirlenen standart ve formlara ve Kurulumuzca alınan genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket ettiği tespit edilen gerçek ve tüzel kişiler hakkında Kurulumuz tarafından idari para cezası verilmektedir.

Aşağıdaki tablolarda karşılaştırmalı olarak yer alan önceki yıl verileri, muhtelif sebeplerden dolayı önceki yıllara ilişkin faaliyet raporlarında yer alan verilerden farklılık gösterebilmektedir.

Bu farklılığın bir nedenini, önceki yıllarda açılan ve yargılaması sürmekte olan bir kısım davaların 2016 yılı içinde karara bağlanarak Kurulumuzca tebliğ edilmiş olmasından ve bu son veriler esas alınarak 2016 yılı Faaliyet Raporunun hazırlanması oluşturmaktadır. Farklılığın diğer bir nedeni ise, önceki yıllar faaliyet raporlarında karara bağlanmış görülen bir kısım davaların, karşı tarafın temyiz istemi sonucunda üst derece mahkeme tarafından bozularak dosyanın tekrar ilk derece mahkemesine gönderilmesi ve yargılamanın devam ediyor olmasından kaynaklanmaktadır. Mahkemeler tarafından yapılan tebligatlardaki gecikmeler, örneğin Aralık ayında açılan bir davanın tebligatının izleyen yıl içinde geçmiş yıl faaliyet raporunun hazırlanmasından sonra Kurulumuzca ulaşması gibi durumlar nedeniyle de önceki yıllar verilerinde yıllar itibariyle farklılaşma ortaya çıkabilmektedir.

2.5.1. Kurul İşlemleri Aleyhine Açılan Davalar

İdari Davalar

Kurulumuzun çeşitli karar ve idari işlemlerinin yürütülmesinin durdurulması ve/veya iptali ya da bu kararlara ilişkin tazminat (tam yargı) talebi ile açılmış olan davalara ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler aşağıda tablo halinde verilmiştir:

Tablo 2.10. Karara Bağlanan İdari Davalar

Dava Yılı	Karara Bağlanan	Kurul Aleyhine (Kesin)	Kurul Aleyhine (Kesinleşmeyen)	Kurul Lehine (Kesin)	Kurul Lehine (Kesinleşmeyen)	Görevsizlik
2014	93	-	11	15	66	1
2015	76	7	7	3	58	1
2016	13	-	-	-	13	-

Kaynak: SPK

Hukuk Davaları

Kurul'un idari nitelikte olmayan eylem ve işlemleri aleyhine hukuk ve ticaret mahkemelerinde açılmış

olan davalara ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler aşağıda tablo halinde verilmiştir:

Tablo 2.11. Kurul Aleyhine Açılan Hukuk Davaları

Yılı	Dava Sayısı	Yargılaması Devam Eden	Karara Bağlanan
2014	4	1	3
2015	1	-	1
2016	8	6	2

Kaynak: SPK

Tablo 2.12. Kurul Aleyhine Açılan ve Karara Bağlanan Hukuk Davaları

Dava Yılı	Karara Bağlanan	Kurul Aleyhine (Kesin)	Kurul Aleyhine (Kesinleşmeyen)	Kurul Lehine (Kesin)	Kurul Lehine (Kesinleşmeyen)
2014	3	1	1	1	-
2015	1	-	-	-	1
2016	2	1	-	-	1

Kaynak: SPK

2.5.2. Kurul Tarafından Açılan Davalar

Ceza Davaları - Suç Duyuruları

Kurul'un ilgili birimleri tarafından yapılan inceleme ve denetimler sonucunda, mevzuata aykırı işlem ve eylemleri tespit edilmiş olan kişi ve kuruluşlar

hakkında, Kurul Karar Organı kararları uyarınca, 2016 yılı içinde Cumhuriyet Savcılıklarına yapılan suç duyurusu sayısı 39'dur.

Suç duyuruları ve bu suç duyuruları üzerine, ilgililer hakkında açılmış ve Kurulumuzun "müdahil" sıfatıyla katıldığı ceza davalarına ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler aşağıda tablo halinde verilmiştir:

Tablo 2.13. Kurul Tarafından Yapılan Suç Duyuruları ve Açılan Kamu Davaları

Yıllar	Suç Duyurusu Sayısı	Konularına Göre Dağılımı				Yargılama Aşamasına Göre Dağılımı		
		Bilgi Suistimali	Piyasa Dolandırıcılığı	İzinsiz Sermaye Piyasası Faaliyeti	Diğer	Savcılık İncelemesinde	Yargılaması Devam Eden	Karara Bağlanan
2014	69	5	25	4	35	5	33	31
2015	23	-	5	7	11	6	9	8
2016	39	1	11	7	20	27	8	4

(*) İlk derece mahkemeleri tarafından verilen beraat kararları, Kurulumuzca temyiz edilmiştir.

Kaynak: SPK

Kurulumuzca yapılan suç duyuruları neticesinde açılan kamu davalarından karara bağlanırlara ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler aşağıda

tablo halinde verilmiştir. Ancak verilen kararlar ilk derece mahkemelerinin verdiği kararlar olup kesinleşmemiştir.

Tablo 2.14. Kurulun Başvurusu Üzerine Açılan ve Karara Bağlanan Davalara İlişkin Bilgiler

Suç Duyurusu Yılı	Karara Bağlanan	Mahkumiyet	Ön Ödeme	Takipsizlik	Beraat(*)	Yetkisizlik	Birleşme	Görevsizlik
2014	31	2	-	2	2	3	21	1
2015	8	2	-	4	-	-	1	1
2016	4	-	-	1	-	-	2	1

(*) İlk derece mahkemeleri tarafından verilen beraat kararları, Kurulumuzca temyiz edilmiştir.
Kaynak: SPK

Hukuk Davaları

Kurul tarafından, diğer kişi ve kuruluşlar aleyhinde

hukuk ve ticaret mahkemeleri ile icra tetkik mercilerinde açılmış olan alacak, tespit, vb. davalara ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler aşağıda tablo halinde verilmiştir:

Tablo 2.15. Kurul Tarafından Açılan Hukuk Davaları

Yıllar	Dava Sayısı	Yargılaması Devam Eden	Karara Bağlanan
2014	7	3	4
2015	4	3	1
2016	6	6	-

Kaynak: SPK

Tablo 2.16. Kurul Tarafından Açılan ve Karara Bağlanan Hukuk Davaları

Dava Yılı	Karara Bağlanan	Kurul Aleyhine (Kesin)	Kurul Aleyhine (Kesinleşmeyen)	Kurul Lehine (Kesin)	Kurul Lehine (Kesinleşmeyen)
2014	4	1	2	1	-
2015	1	-	-	1	-
2016	-	-	-	-	-

Kaynak: SPK

İflas Davaları

2016 yılı sonu itibarıyla, esasen hukuk davası niteliğinde olmakla beraber, takip prosedürü

bakımından farklılıklar gösterdiğinden ayrı bir başlık altında izlenmesinde fayda görülen ve Kurul tarafından açılmış olan 1 şahsi iflas davası bulunmakta olup, halen yargılaması devam etmektedir.

2.6. DİĞER KURUMLARLA ORTAK YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR

2.6.1. Finansal İstikrar Komitesi

Finansal İstikrar Komitesi 08.06.2011 tarih ve 27958 Sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan 637 sayılı KHK ile 4059 sayılı “Hazine Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun”a ek 4 üncü maddesi ile düzenlenmiştir. Başlıca görevleri sistemik riskin izlenmesi ve önlenmesi ile sistemik risk yönetimine ilişkin koordinasyonu sağlamak olan Finansal İstikrar Komitesi’nin toplantılarına Kurulumuzca katılım sağlanmış olup, toplantıda belirlenen görevler doğrultusunda komite çalışmalarına katkıda bulunmaktadır.

2.6.2. Onuncu Kalkınma Planı ve Öncelikli Dönüşüm Programları

2014-2018 dönemini kapsayan Onuncu Kalkınma

Planı, 6 Temmuz 2013 tarihli ve 28699 sayılı Mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve ülkemizin 2023 hedefleri doğrultusunda hazırlanmıştır. 2023 hedeflerine ve Onuncu Kalkınma Planının amaçlarına ulaşılabilmesi açısından 25 “Öncelikli Dönüşüm Programı” (ÖDÖP) tasarlanmıştır.

Onuncu Kalkınma Planında yer alan öncelikli dönüşüm programlarından İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Programı’nın 2 nci alt bileşeni olan “Finansal Ürün ve Hizmet Çeşitliliğinin Artırılması” alt bileşeni ile Onuncu Kalkınma Planında yer alan öncelikli dönüşüm programlarından Yurtiçi Tasarrufların Arttırılması ve İsrafın Önlenmesi Programı’nın birinci alt bileşeni olan “Mali Piyasa Araçlarıyla Tasarrufların Özendirilmesi” alt bileşeni başkanlığının yürütülmesi görevi Kurulumuzca verilmiştir.

2.6.2.1. İstanbul Finans Merkezi Çalışmaları

“İstanbul Uluslararası Finans Merkezi” konulu 2016/24 sayılı Başbakanlık genelgesi ile İstanbul Finans Merkezi (İFM) çalışmalarının daha hızlı ve etkin bir şekilde yürütülmesinin temini amacıyla yapılacak tüm iş ve işlemleri koordine etmekle görevli İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Koordinasyon Kurulu; Kurulumuzun bağlı olduğu Başbakan Yardımcısının başkanlığında; Hazineden sorumlu Başbakan Yardımcısı, Adalet, Çevre ve Şehircilik, Ekonomi, Gümrük ve Ticaret, Kalkınma, Maliye ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlarından oluşturulmuştur. Bahse konu olan Koordinasyon Kurulunun sekretarya hizmetleri Kurulumuz tarafından yürütülmektedir.

Öte yandan İFM Projesi kapsamında, 6 Temmuz 2013 tarihli ve 28699 sayılı Mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Onuncu Kalkınma Planında belirlenen 25 ÖDÖP arasında yer alan 2014-2018 yıllarını kapsayan İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Öncelikli Dönüşüm Programı’nın Kurulumuz başkanlığında yürütülecek olan “Finansal Ürün ve Hizmet Çeşitliliğinin Artırılması” başlıklı alt bileşeni kapsamında yapılması gereken işlemler aşağıda yer almaktadır:

- Finansal farkındalığın artırılması ve finansal eğitimin yaygınlaştırılması
- Finansal aracılık sektörünün etkin işleyen bir yapıya kavuşturulması
- Yeni piyasa ve finansal ürünlerin geliştirilmesi
- Kurumsal yatırımcı tabanının genişletilmesi
- İnternet bankacılığı, mobil ve şubesiz bankacılık gibi alternatif dağıtım kanallarının yaygınlaştırılması
- Faizsiz finansman araçlarının geliştirilmesi
- Ödeme sistemlerinin güçlendirilmesi

“Finansal Ürün ve Hizmet Çeşitliliğinin Artırılması” alt bileşeni kapsamında 3 politika ve 25 eylem taslağı belirlenmiştir.

- Politika 1: Finansal Ürün Çeşitliliğinin Artırılması
- Politika 2: Piyasaların ve Finansal Altyapının Geliştirilmesi
- Politika 3: Finansal Araçlarda Vergi Düzenlemelerinin İyileştirilmesi

Bu bileşen ile, İstanbul’un Küresel Finans Merkezleri Endeksinde ilk 25 içinde yer alması ve Türkiye’nin Finansal Gelişmişlik Endeksinde ilk 30 içinde yer alması hedeflenmektedir.

Bu çerçevede, yoğunluklu olarak finansal aracılık sektörünün etkin işleyen bir yapıya kavuşturulması, yeni piyasa ve finansal ürünlerin geliştirilmesi, kurumsal yatırımcı tabanının genişletilmesi, internet bankacılığı, mobil ve şubesiz bankacılık gibi alternatif dağıtım kanallarının yaygınlaştırılması, faizsiz finansman araçlarının geliştirilmesi, vergisel sorunların giderilmesi, uyumsuzlukların etkin yollarla çözümü ve ödeme sistemlerinin güçlendirilmesi hususlarında eylem taslakları hazırlanmış olup; söz konusu bileşen kapsamında finansal ürün çeşitliliğinin artırılması, piyasaların ve finansal altyapının geliştirilmesi ve finansal araçlarda vergi düzenlemelerinin iyileştirilmesi başlıklı politikalar belirlenmiştir. Tüm bu politikalarda yer alan unsurların hayata geçmesi ile birlikte yenilikçi finans konusunda hukuki ve teknik altyapı dünya ile rekabet edebilir düzeye getirilmiş olacak, yenilikçi finansal ürünler 2023 hedefleri doğrultusunda ilerlememizde önemli katkı sağlayacaktır.

Kurulumuz başkanlığında yürütülecek olan “Finansal Ürün ve Hizmet Çeşitliliğinin Artırılması” başlıklı bileşen kapsamında yürütülen çalışmalar neticesinde;

- “Banka dışı finansal piyasaların geliştirilmesine yönelik bir strateji belgesi hazırlanacaktır”
- “Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) uluslararası standartlara kavuşturulacaktır”
- “İstanbul’un küresel bir finans merkezi olma hedefi çerçevesinde odaklanılması gereken piyasaların tespitine yönelik bir araştırma gerçekleştirilecektir”

konulu eylemler 2016 yılı içinde tamamlanmış olup; diğer eylemlere ilişkin olarak da ilgili kuruluşlarla işbirliği içinde çalışmalarımız devam etmektedir.

2.6.2.2. Yurtiçi Tasarrufların Arttırılması ve İsrafın Önlenmesi Programı

Onuncu Kalkınma Planı Öncelikli Dönüşüm Programları çerçevesinde Kalkınma Bakanlığı’nın koordinatörlüğünde yürütülen çalışmalarda Kurulumuz “Yurtiçi Tasarrufların Arttırılması ve İsrafın Önlenmesi Programı”nda “Mali Piyasa Araçlarıyla Tasarrufların Özendirilmesi Bileşeni” sorumlusu olarak Kalkınma Bakanlığı ve diğer işbirliği yapılacak kurum ve kuruluşlarla eylem planının hazırlanması çalışmalarını sürdürmektedir. Bu program çerçevesinde, yüksek ve istikrarlı bir

büyüme dinamiği sağlamak üzere, en güvenilir ve kalıcı finansman kaynağı olan yurtiçi tasarrufların artırılması, artan yurtiçi tasarrufların üretken yatırımlara yönlendirilmesi ve israfın azaltılması ve yurtiçi tasarruf oranının %19'a yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

Mali Piyasa Araçlarıyla Tasarrufların Özendirilmesi Bileşeni kapsamında 7 politika ve 27 eylem belirlenmiştir.

- Politika 1: Finansal farkındalığın artırılması ve finansal eğitimin yaygınlaştırılması
- Politika 2: Yastık altı tasarrufların sisteme çekilmesi
- Politika 3: Küçük tasarrufların teşvik edilmesi ve korunması
- Politika 4: Finansal ürün çeşitliliğinin artırılması
- Politika 5: Tasarrufların uzun vadeli araçlara kaydırılması
- Politika 6: Özel sektörün finansmanında sermaye piyasalarının kullanılmasının teşvik edilmesi
- Politika 7: Altın Bankacılığının Geliştirilmesi

2.6.3. Sistemik Risk Değerlendirme Grubu

5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 6362 sayılı SPKn'nun 145 inci maddesi ile mülga 72 nci maddesi çerçevesinde oluşturulan Sistemik Risk Koordinasyon Komitesi (SRKK), Hazine Müsteşarlığı, BDDK, TMSF ve

TCMB tarafından 14.04.2009 tarihinde imzalanan "Finansal Sisteme İlişkin Sistemik Risk İşbirliği Protokolü" ile kurulmuştur.

Diğer taraftan Finansal İstikrar Komitesi Sistemik Risk Değerlendirme Grubu Protokolü 30.10.2012 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, SRKK söz konusu Protokol ile Sistemik Risk Değerlendirme Grubu (SRDG) olarak çalışmalarına devam etmiştir. Sistemik Risk Koordinasyon Komitesi'nin amacına paralel şekilde SRDG, sistemik riske neden olabilecek ve finansal sistemin istikrarına yönelik tehlike oluşturabilecek muhtemel gelişmelerin önceden tespit edilebilmesi ve söz konusu hususlara ilişkin önlem alınabilmesi amacıyla oluşturulmuş olup, BDDK sorumluluğunda Kurulumuz, Hazine Müsteşarlığı, TCMB ve TMSF arasında koordinasyon ve işbirliği çerçevesinde çalışmalarına devam etmektedir.

2.6.4. Finansal Sektör Komisyonu

Finansal Sektör Komisyonu, finansal piyasalardaki güven ve istikrar ile gelişmeyi temin etmek üzere, bilgi iletişimini, kurumlararası işbirliği ve koordinasyonunu sağlamak, ortak politika önerilerinde bulunmak ve finans sektörünün geleceğini ilgilendiren konulara ilişkin görüş bildirmekle görevlendirilmiştir. İlk toplantısını Kurulumuz ile birlikte BDDK, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TCMB, TMSF, Rekabet Kurulu, Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Borsa İstanbul A.Ş., Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği temsilcilerinin katılımıyla 2006 yılının Mayıs ayında yapan ve yılda en az iki kere toplanan Komisyonun toplantılarına Kurulumuz tarafından katılım sağlanmıştır.

2.7. AVRUPA BİRLİĞİ (AB) UYUM ÇALIŞMALARI

Avrupa Birliği müktesebatı ile uyum çalışmaları çerçevesinde Kurulumuzun sorumlu olduğu alanlar; Sermayenin Serbest Dolaşımı, Mali Hizmetler, Şirketler Hukuku ve Ekonomik ve Parasal Politika müzakere başlıkları altında yer alan konulardan oluşmaktadır.

Son dönemde finansal piyasalarda görülen hızlı değişim ve AB'nin sermaye piyasalarına ilişkin düzenlemelerinin kendi içinde sürekli yenilenmesi, bu gelişmelerin düzenli takibi ve yapılacak işlerin uygun zaman ve yöntemle sonuçlandırılmasını gerekli kılmaktadır. Bu kapsamda, Kurulumuzca AB ile ilişkilerin yürütülmesi ve AB Direktifleri ile ülkemiz düzenlemelerinin uyumlaştırılması çalışmalarına yönelik olarak AB Kurumları ve üye ülkeler ile işbirliği ve AB fonlarından destek alınması yoluyla kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi yönünde çalışmalar yürütülmektedir.

2.7.1. Mevzuat Uyum Çalışmaları ve Diğer Kurumlarla Koordinasyon

Sermaye Piyasası Kurulu AB mevzuat uyum çalışmaları ile ilgili olarak Avrupa Birliği Bakanlığı başta olmak üzere diğer kurumlarla eşgüdüm içinde yapılan çalışmalar 2016 yılı içinde de sürdürülmüş, Şirketler Hukuku ve Ekonomik ve Parasal Konulara ilişkin alt komite toplantılarına katılım sağlanmıştır. 2016 Yılı İlerleme Raporu "Türkiye Katkısı"nın hazırlanması çalışmalarına iştirak edilmiş, 2017 Yılı Ekonomik Reform Programı'na katkıda bulunulmuştur.

Ayrıca, Şirketler Hukuku faslındaki AB müzakerelerinin hızlandırılması amacıyla AB Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan Pozitif

Gündem kapsamındaki çalışmalara Kurul görev alanı kapsamında destek verilmiştir.

Buna ek olarak Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Otoritesi'nin (ESMA) Avrupa'da menkul kıymetler ve piyasalara ilişkin düzenlemelerin uygulanması konusundaki belirleyici rolü dikkate alınarak işbirliği çalışmalarına devam edilmiştir. Bu kapsamda, Kurulumuzca pay izahname formatlarının AB mevzuatına eşdeğer sayılabilmesi amacıyla ESMA'ya yapılan başvuru doğrultusunda ESMA Yönetim Kurulu tarafından 08.02.2016 tarihinde, mevcut ülkemiz düzenlemeleri çerçevesinde hazırlanan pay izahnamesinin, AB İzahname Direktifi kapsamında üye ülke yetkili otoritelerince onaylanması amacıyla geçerli bir izahname olarak kabul edilebileceğine karar verilmiştir.

2.7.2. AB Fonlarından Yararlanmaya Yönelik Faaliyetler

AB mevzuatına uyum kapsamında, AB Katılım Öncesi Mali Yardımlarından yararlanmak üzere hazırlanan ve AB Komisyonu tarafından onaylanan "Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kapasitesinin Artırılması" konulu proje çalışmalarına 2015 yılı Eylül ayında başlamıştır. 2017 yılında tamamlanması öngörülen Projenin bileşenleri temel olarak; "Muhasebe ve Denetim Alanında Eğitim" ve "SPK'nın İdari Kapasitesinin Artırılması ve Uygulamaların Tesis Edilmesi"ne yönelik faaliyetleri içermektedir. Proje kapsamında, muhasebe ve denetim alanında eğitimin yanı sıra yeni Sermaye Piyasası Kanunu ve sonrasında Kurulumuzca çıkarılan ikincil düzenlemelerin AB mevzuatına uyum düzeyinin tekrar gözden geçirilmesi ve gerektiğinde bu konuda değişiklik taslaklarının hazırlanması ile SPK personelinin ilgili AB mevzuatı konusunda eğitim almaları öngörülmektedir.

2.8. ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Kurulumuzca sermaye piyasamızın gelişmesinde uluslararası işbirliğine ve belirlenen uluslararası ilke ve standartlara uyuma büyük önem verilmektedir. Bu anlamda Kurulumuz uluslararası finansal kuruluşların gerçekleştirdiği çalışmaları yakından takip etmekte ve bu çalışmalara katkı sağlamakta; ayrıca, bölgesel ve ikili ilişkilerin geliştirilmesi yönündeki faaliyetleri de desteklemektedir. Bu çerçevede, çeşitli düzeylerde aktif görevler üstlenilmekte, ortak projeler geliştirilmekte, dönemsel gelişmeler yakından takip edilmekte, iyi uygulamaların paylaşılması, bilgi ve tecrübe alışverişi gibi çeşitli işbirliği mekanizmaları artarak sürdürülmektedir. Tüm bu çalışmalar, değişen koşullar karşısında gerek ülkemizde, gerekse gelişmekte olan ülkelerde finansal piyasalar ile ilgili düzenleyici ve denetleyici çerçevenin yenilenmesi sürecinde önemli görülmektedir.

2.8.1. Uluslararası Menkul Kıymet Komisyonları Örgütü (IOSCO)

IOSCO sermaye piyasalarındaki düzenleyici/denetleyici otoritelerin, ilgili alanlarda koordinasyon ve iş birliği sağlamak, sermaye piyasalarının yasal ve kurumsal yapısına ilişkin ortak uluslararası standartlar oluşturmak ve üyeler arasında bilgi alışverişini olanaklı kılmak amacıyla oluşturdukları bir kuruluştur. IOSCO, finansal piyasalarla ilgili diğer uluslararası kuruluşlarla da işbirliği içinde faaliyet göstermekte ve sermaye piyasaları alanındaki en etkin uluslararası kuruluş niteliğini taşımaktadır.

Kurulumuz 1988 yılında üyesi olduğu IOSCO'nun komite ve çalışma grubu çalışmalarına aktif olarak iştirak ederek IOSCO amaç ve hedeflerinin gerçekleştirilmesi yönünde politika oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır.

Kurulumuzun 2016 yılı içinde IOSCO faaliyetlerine ilişkin olarak yürüttüğü çalışmalar aşağıda özetlenmektedir.

IOSCO Yönetim Kurulu

IOSCO Yönetim Kurulu örgütün amaçlarının gerçekleştirilmesi için gerekli kararları alarak Başkanlar Komitesinin gündemine getiren, icra organı niteliğindeki oluşumdur. Kurulumuz, Büyüyen ve Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi (GEM) temsilcisi olarak 2016-2018 dönemi için IOSCO Yönetim Kuruluna seçilmiş bulunmaktadır. IOSCO Yönetim Kurulu üyeliği ile Kurulumuz, sermaye piyasaları alanındaki uluslararası karar alma mekanizmalarına ve tartışmalara doğrudan katılım ve katkı sağlama imkânını elde etmiştir.

Büyüyen ve Gelişmekte Olan Piyasalar (GEM) Komitesi

Büyüyen ve Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi, bu piyasaların etkinliğini artırıcı ilkelerin oluşturulması ve bilgi akışının sağlanmasını amaçlamaktadır. Mevcut durumda 104 üyesi bulunmaktadır. Kurulumuz geniş kapsamlı olan Komitenin daha etkin çalışabilmesi ve yönetilebilmesi için daha küçük bir yönetim takımı

olarak GEM Komite üyeleri arasında oluşturulan Yönlendirme Komitesi (Steering Committee) üyeliğini de yürütmektedir.

Kurulumuz son dönemde finansal teknoloji, kurumsal yönetim konularında yürütülen GEM çalışmalarına aktif katkı ve katılım sağlamış olup, piyasalardaki gelişmeler doğrultusunda yeni öncelikler üzerinde çalışmalar da sürdürülmektedir.

Politika Oluşturucu Komiteler

IOSCO bünyesindeki politika oluşturma çalışmaları üye kuruluşların katkı ve katılımıyla 8 ayrı Politika ve Standart Belirleyici Komite aracılığıyla şekillenmekte ve karara bağlanmak üzere IOSCO'nun üst yönetim organlarına sunulmaktadır. Bu komitelerden; Muhasebe, Denetim ve Kamuyu Aydınlatma Komitesi, İkincil Piyasalar Komitesi, Piyasa Aracıları Komitesi, Denetim ve Bilgi Paylaşımı Komitesi, Yatırım Yönetimi Komitesi, Kredi Derecelendirme Kuruluşları Komitesi ve Bireysel Yatırımcılar Komitesi bünyesinde Kurulumuz temsilcileri komite üyesi olarak görev yapmaktadır. Bu kapsamda, 2016 yılı içinde söz konusu yedi komitenin de çalışma ve toplantılarına Kurulumuzca aktif katılım sağlanmıştır.

Diğer IOSCO Çalışmaları

IOSCO Genel Kurulu niteliğindeki Başkanlar Komitesi, IOSCO yıllık konferansı sırasında toplanmakta olup, 2016 yılı Mayıs ayında Lima'da gerçekleştirilen toplantıya Kurulumuzca katılım sağlanmıştır. Ayrıca, IOSCO bünyesinde faaliyet göstermekte olan dört bölgesel komiteden biri olan Avrupa Bölge Komitesi'nin üyesi olarak Kurulumuz 2016 yılında yapılan Komite çalışmalarında da yer almıştır.

Menkul kıymet düzenlemelerine ilişkin IOSCO ilke ve amaçlarının uygulanması ve değerlendirilmesinden sorumlu Değerlendirme Komitesi (Assessment Committee) üyesi olması sebebi ile Kurulumuz, söz konusu komite çalışmalarına aktif katılım sergilemektedir. Bu çerçevede, IOSCO ilkelerinin uygulanmasına yönelik tematik incelemeler ile ülke incelemelerinde görev alınmış, IOSCO ilkelerinin nasıl uygulanacağına dair kapsamlı bir rehber olan Metodoloji Dokümanı'nın güncellenmesine ilişkin çalışmalarda da görev alınmış, ekip üyeleriyle ortak çalışma yürütülmüştür.

Üye ülkeler arasında bilgi paylaşımı ve işbirliğine yönelik IOSCO Çok Taraflı Mutabakatını imzalamak talebiyle başvuruda bulunan düzenleyici kuruluşların başvurularını inceleyerek görüş oluşturmakla görevli

olan IOSCO Çok Taraflı Mutabakatı ile ilgili İzleme Komitesi (Screening Group) üyeliğimiz dolayısıyla ilgili komite çalışmalarına katılım sağlanmış bu kapsamda mutabakata üye olmak isteyen ülke incelemelerine katılmış ve komite bünyesinde yürütülen teknik çalışmalara katkıda bulunulmuştur.

Gelişen Riskler Komitesi ise, piyasalarda ortaya çıkan risklerin belirlenmesi, izlenmesi ve azaltılması için gerekli veri ve araçların geliştirilmesi için görev yapmakta olup, Kurulumuzca komite çalışmalarına aktif katılımında bulunmuş Risk Outlook hazırlanmasında görev alınmıştır. Söz konusu komiteler dışında, IOSCO bünyesinde oluşturulan diğer görev güçlerine de Kurulumuzca benzer şekilde katkı sağlanmaktadır.

2.8.2. Finansal İstikrar Kurulu (FSB)

Finansal İstikrar Kurulu (Financial Stability Board-FSB), ulusal düzenleyici otoriteler tarafından finansal piyasalarda daha etkin düzenleme ve denetim yapılmasını ve bu düzenleme ve denetim faaliyetlerinin uluslararası düzeyde koordine edilmesini sağlamak için gerekli politika ve ilkelerin belirlenmesi amacıyla kurulmuş olup, FSB'ye G20 ülkelerini temsil eden kurumlar üyedir.

FSB finansal istikrarın korunması temel amacı çerçevesinde, uluslararası finansal düzenleme reformlarının başta G20 ülkelerinde uygulanmasına ilişkin ülke uyumlarını takip etmektedir. FSB Genel Kurulunda ülkemiz TCMB tarafından temsil edilmekte olup, FSB'nin yürüttüğü çalışmalara TCMB koordinasyonunda Kurulumuzun da aralarında bulunduğu ülkemiz finansal sektör düzenleyici otoriteleri tarafından destek verilmektedir. Bu kapsamda Kurulumuz görev alanı içindeki konular hakkındaki FSB standartlarına ilişkin çalışmalar yürütülmekte ayrıca bazı alt komite çalışmalarına da katılım sağlanmaktadır. 2016 yılı içinde, "FSB Standing Committee on Supervisory and Regulatory Cooperation" ve "OTC Derivatives Working Group" toplantılarına katılım sağlanmıştır.

2.8.3. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD)

Kurulumuz, Kurumsal Yönetim İlke ve Uygulamalarını geliştirme amaçlı çalışmalar yapmakta olan OECD Kurumsal Yönetim Komitesi'nin çalışmalarına aktif katılım sağlamakta olup, kurumsal yönetim alanında Ulusal Eşgüdüm Birimi olma görevini ve komitenin büro üyeliğini sürdürmektedir. Kurulumuz ayrıca, OECD bünyesindeki Finansal Piyasalar Komitesi, G20/OECD Kurumsal Yatırımcılar ve Uzun Dönemli Finansman Görev Gücü, Sanayi,

İnovasyon ve Girişimcilik Komitesi'nin KOBİ'ler ve Girişimcilik Çalışma Grubu çalışmalarına da katılım sağlamaktadır.

Kurulumuz OECD bünyesinde faaliyet gösteren INFE'nin (Uluslararası Finansal Eğitim Ağı) yönlendirme ve karar alma organlarında Kurul Başkan Yardımcısı düzeyinde temsil edilmekte, ayrıca Kurul Başkan Yardımcımız KOBİ'ler için Finansal Eğitim Çalışma Grubu'nun eş başkanlığını yürütmektedir.

2.8.4. Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS) ile Diğer Ticaret Anlaşmaları

Dünya Ticaret Örgütü Mali Hizmetler Komitesi çalışmalarına Kurulumuzca iştirak edilmekte olup, bu çerçevede 2016 yılında, Ekonomi Bakanlığı'nın koordinasyonunda Pakistan, Meksika, Peru, Ukrayna, Rusya, Gürcistan, Şili ve Bosna Hersek ile imzalanması planlanan ikili Serbest Ticaret Anlaşmalarına katkı sağlanmıştır. Ayrıca, 23 WTO üyesi arasında sürdürülmekte olan çoklu Hizmet Ticareti Anlaşması (TISA) müzakere çalışmalarına Kurulumuz faaliyet alanı kapsamında katkıda bulunulmuştur.

2.8.5. İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK)

İSEDAK üyelerine yönelik olarak 2011 yılında oluşturulan İSEDAK Sermaye Piyasaları Düzenleyici Kuruluşlar Forumunun Başkanlığını ve Sekreteryasını Kurulumuz yürütmektedir. Forum kapsamında, finansal piyasaların altyapısının güçlendirilmesi, finansal eğitim, İslami finans ve üye ülke sermaye piyasaları düzenleyici kuruluşlarının idari kapasitesinin güçlendirilmesi konularında işbirliği yapılmaktadır. 2012 yılından itibaren her yıl düzenli olarak Kurulumuzun ev sahipliğinde İstanbul'da toplanan "İSEDAK Sermaye Piyasaları Düzenleyicileri Forumu" nun sonucusu 27 Ekim 2016 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

İSEDAK Başkanı Sn. Cumhurbaşkanımızın 30. İSEDAK Bakanlar Toplantısında, gayrimenkul kıymetler borsası kurulmasından çok büyük faydalar elde edileceğini ifade etmesi üzerine, İSEDAK İzleme Komitesi Mayıs 2015 yılında aldığı kararla, Kurulumuzdan İSEDAK kapsamında bir gayrimenkul kıymetler borsası kurulması hususunda bir ön çalışma yapmasını talep etmiştir. Bu çerçevede, "İSEDAK Üye Ülkeleri için Gayrimenkul Değerler Borsası İniyatifi" konusunda Kurulumuz öncülüğünde

yapılan çalışma ve öneriler 2016 yılındaki toplantıda üye ülke otoritelerine sunularak tartışmaya açılmış ve toplantıya katılan üyeler çalışmanın ilerletilmesi için destek vermişlerdir. Konuya ilişkin çalışmalara İSEDAK Sermaye Piyasaları Düzenleyicileri Forumu Sekreteryası sıfatı ile Kurulumuzca İSEDAK üye ülke düzenleyici otoriteleriyle işbirliği halinde devam edilmektedir.

2.8.6. İslami Finansal Hizmetler Kurulu (IFSB)

IFSB faiz içermeyen yatırım araçlarını ve finansal hizmetleri tercih eden yatırımcılara yönelik uluslararası düzenlemeleri takip eden, düzenleyici kuruluşlar ve sektör katılımcılarına yönelik standart ve rehberler hazırlayan, güncel gelişmeler ile yeni uygulamalar konusunda üyeleri bilgilendirici seminerler organize eden uluslararası bir kuruluştur. Merkezi Kuala Lumpur'da bulunan IFSB'ye Kurulumuz Ağustos 2010'da yardımcı üye olarak katılmış, 2013 Nisan ayında ise tam üye konumuna geçmiştir. Kurulumuz IFSB Teknik Komitesinde temsil edilmekte ve kamuyu aydınlatma konulu çalışma grubu çalışmalarına katkı sağlamaktadır.

2.8.7. Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD)

Kurulumuzca Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (European Bank for Reconstruction and Development - EBRD) ile de işbirliğine yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Geçmiş yıllarda ortak yürütülen çalışmaların ardından 2015 yılı Kasım ayında EBRD ile kurumsal yönetim konusunda ortak bir proje başlatılmıştır. Proje ile Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin kurumsal yönetim uygulamalarının geliştirilmesi ve Kurulumuzun ilgili gözetim faaliyetlerinde etkinliğin artırılması hedeflenmekte ve zorunlu olmayan ilkelere dair kurumsal yönetim raporlamalarının iyileştirilmesi amaçlanmaktadır. Projenin 2017 yılında tamamlanması öngörülmektedir.

2.8.8. Akdeniz Menkul Kıymet Düzenleyicileri Birliği

Kurulumuz Akdenize kıyısı bulunan ülkelerin oluşturduğu Akdeniz Menkul Kıymet Düzenleyicileri Birliği'ne (Mediterranean Partnership of Securities Regulators) Şubat 2014'te üye olmuştur. Birliğin 2016 yılında Roma'da düzenlenen yıllık toplantısına Kurulumuzca katılım sağlanmıştır.

2.8.9. Uluslararası Bağımsız Denetim Düzenleyicileri Forumu (IFIAR)

Uluslararası Bağımsız Denetim Düzenleyicileri Forumu (International Forum of Independent Audit Regulators - IFIAR), temelde bağımsız denetçi ve bağımsız denetim kuruluşlarının kalite kontrol gözetimi de dahil olmak üzere küresel düzeyde bağımsız denetimin kalitesinin artırılarak yatırımcının korunması ve kamu yararı sağlanması ortak amacının gerçekleştirilmesi için faaliyet göstermek üzere 2006 yılında kurulmuş, geniş katılımlı ve toplantılarına AB Komisyonu, Dünya Bankası, Basel Komitesi ve IOSCO'nun da gözlemci olarak katıldığı uluslararası bir organizasyondur. Kurulumuz, 2009 yılında gelen davet üzerine üyelik başvurusu yapmış ve aynı yıl üyeliğe kabul edilmiş olup, bu kapsamda IFIAR'ın 2016 yılı içinde yapılan toplantıları ve çeşitli çalışmalarına katkı sağlanmıştır.

2.8.10. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) ve Danışma Konseyi Üyeliği

Kurulumuzun 2014 yılından bu yana IASB'nin resmi danışma organı olan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Danışma Konseyinde (IFRS Advisory Council) üye olarak temsili sürdürülmektedir. IASB, ülkemizde Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları (TMS/TFRS) olarak kabul edilmiş bulunan ve dünyada 140 ülkede uygulanan Uluslararası Muhasebe ve

Finansal Raporlama Standartları'nı yayımlayan ve belirleyen uluslararası kuruluştur. IFRS Danışma Konseyi, IASB Karar Organının, standartlar hakkında karar almadan önce danıştığı resmi organ olup, standartların oluşturulması ve revize edilmesi süreçlerinde büyük rol oynamaktadır. Katılım gösterilen Konsey toplantılarında ülkemizdeki TMS/TFRS uygulamalarında karşılaşılan uygulama sorunları aktarılmakta ve IASB tarafından gelecekte yürütülecek projeler ve standart hazırlık çalışmalarında dikkate alınmak üzere ülkemiz ihtiyacı ve öncelikleri iletilmektedir.

2.8.11. İkili İlişkiler ve İmzalanmış Mutabakat Zabıtları

Kurulumuzca sermaye piyasalarında düzenleme ve denetim yetkisine sahip yabancı otoritelerle iş birliği çerçevesinde Mutabakat Zabıtları (Memorandum of Understanding-MoU) imzalanmaktadır. Bu kapsamda, 2016 yılı sonu itibarıyla toplam 35 ülkenin düzenleyici ve denetleyici kuruluşuyla ikili mutabakat zaptı, ayrıca iki ülke ile (ABD ve Maldivler) de görev tanım belgesi (düzenleyici diyalog belgesi) imzalanmış bulunmaktadır.

Öte yandan, 08.06.2011 tarih ve 2011/61/EU sayılı Alternatif Yatırım Fonu Yöneticilerine ilişkin AB Direktifi uyarınca, 2016 yılı sonu itibarıyla Kurulumuz ile 15 AB üye ülkesi ve 3 Avrupa Ekonomik Alanı ülkesinin ilgili düzenleyici otoriteleri arasında alternatif yatırım fonlarının gözetiminde işbirliği ve bilgi paylaşımına ilişkin mutabakat zabıtları imzalanmıştır.

2.9. LİSANSLAMA FAALİYETLERİ

SPKn'nun 128 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca hazırlanan ve 14.08.2014 tarih ve 29088 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren VII-128.1 sayılı Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar İçin Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Tebliği, sermaye piyasası kurumlarında ve halka açık ortaklıklarda çalışanların mesleki yeterliliklerini, bilgi ve becerilerini tespit etmek amacıyla yapılacak sınavlar, bu sınavlar sonucunda verilecek lisanslar, lisanslarla ilgili düzenlenecek eğitim programları ve lisanslı personelin sicilinin tutulması hususlarını düzenlemektedir.

Bu amaçla 2016 yılı içinde; 11-12 Haziran ve 24-25 Aralık tarihlerinde Ankara, Adana, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya ve Samsun olmak üzere 12 ilde lisanslama sınavları yapılmıştır.

Yapılan lisanslama sınavlarında başarılı olan

adaylara katıldıkları sınav türüne göre; Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 1 Lisansı, Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 2 Lisansı, Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansı, Türev Araçlar Lisansı, Kurumsal Yönetim Derecelendirme Lisansı, Kredi Derecelendirme Lisansı, Konut Değerleme Lisansı, Gayrimenkul Değerleme Lisansı olmak üzere 8 çeşit lisans verilmiştir.

Lisanslama sınavlarında başarılı sayılmak için sınav konularının her birinden 100 üzerinden en az 50 alınması ve tüm sınav konularından alınan notların aritmetik ortalamasının en az 60 olması gerekmektedir.

Borsa İstanbul A.Ş., Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş., İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş., Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği ve Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği'nin ortaklığıyla oluşan Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. ile

lisanslama sınavlarına yönelik işlemler Kurulumuzun katkıları ile gerçekleştirilmeye devam etmektedir. Sınavların fiilen gerçekleştirilmesinde Anadolu Üniversitesi ile işbirliği yapılmaktadır.

2002-2016 yılları arasında gerçekleştirilen lisanslama sınavlarında hak kazanılan lisans sayılarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2.17. Hak Kazanılan Lisans Sayıları (2002-2016)

Lisans Adı	Başvuruda Bulunmayan Lisans		Onay Aşamasında Bulunan Lisans		Aktif Lisans		Askıya Alınan Lisans		İptal Edilen (Geçici ve Sürekli) Lisans		Toplam Lisans (**)		Genel Toplam İçindeki Oranı (%)	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
SPF Düzey 2 Lisansı	4.169	4.026	13	275	8.383	7.418	5.543	6.226	6	7	18.114	17.952	26	23
SPF Düzey 1 Lisansı	8.648	8.199	68	1.611	5.287	7.941	907	995	5	6	14.915	18.752	21	24
SPF Düzey 3 Lisansı	2.922	2.331	47	522	7.393	8.310	2.700	3.552	4	5	13.066	14.720	19	19
Türev Araçlar Lisansı	2.889	2.112	35	388	5.449	6.487	1.131	1.753	1	2	9.505	10.742	14	14
Gayrimenkul Değerleme Lisansı	1.002	660	85	380	3.434	4.368	1.559	1.598	43	41	6.123	7.047	9	9
Kredi Derecelendirme Lisansı	1.225	1.065	13	249	1.744	2.280	489	689	1	1	3.472	4.284	5	5
Kurumsal Yönetim Derecelendirme Lisansı	1.078	962	8	152	1.601	2.018	560	710	1	1	3.248	3.843	5	5
Konut Değerleme Lisansı	542	423	11	66	150	241	26	33	-	-	729	763	1	1
TOPLAM	22.475	19.778	280	3.643	33.441	39.063	12.915	15.556	61	63	69.172	78.103	100	100

(*) Toplam lisans sayısı; mevcutta yer alan lisans sayılarını göstermekte olup SPF Düzey 1, Düzey 2 ve Konut Değerleme Lisansları kapsamında sınavlar sonucunda bir üst lisans almaya hak kazanılması durumunda sadece alınan üst lisans (SPF Düzey 2, Düzey 3 ve Gayrimenkul Değerleme Lisansı) lisans sayısı hesaplamasına dahil edilmiştir.

Kaynak: SPL

2.10. BİLGİLENDİRME (BİLGİ EDİNME)

Kurulumuz Bilgi Edinme Birimi'ne ulaşan başvurular "şikayet, görüş ve öneriler" ile "bilgi edinme" olmak üzere iki bölümde ele alınmakta olup, bilgi edinme başvuruları "4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu" çerçevesinde 15 iş günü içinde cevaplanmaktadır. Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'nden (CİMER)

ve Başbakanlık İletişim Merkezi'nden (BİMER) yönlendirilen başvurular da Bilgi Edinme Birimi tarafından koordine edilmektedir. Son 3 yıl içinde Kurulumuza gelen başvurular hakkındaki özet bilgi aşağıda verilmektedir:

Tablo 2.18. Kurulumuza Gelen Bilgi Edinme Başvuruları

Gelen Başvurular	2016	2015	2014
Şikayet, Görüş ve Öneriler	3.157	1.920	3.310
Bilgi Edinme Başvuruları	792	755	1.355
TOPLAM	3.949	2.675	4.665

Kaynak: SPK

Şikayet, görüş ve öneriler bölümündeki rakamlar, bu konularda Kurulumuza yapılan elektronik başvuruları, bilgi edinme başvuruları bölümündeki

rakamlar ise yazılı ve elektronik başvuruları kapsamaktadır.

2.11. BİLGİ KAYNAKLARI

Sermaye piyasalarını ilgilendiren sosyal, ekonomik ve mali konulara ilişkin yerli ve yabancı, basılı ve elektronik yayınları derlemek, takip etmek ve

hizmete sunmak amacı ile kurulmuş olan bir ihtisas kütüphanesi olan Kurulumuz kütüphanesi, Kurul içi ve Kurul dışı uzman ve araştırmacılara aktif olarak

hizmet sunmaktadır.

Modern bir bilgi merkezi olması amaçlanan Kurul kütüphanesinde, bilgiye hızlı ve kolay erişim olanakları tanıyan teknolojik gelişmeler ile birlikte kullanıcılara sunulan hizmetler de gelişmiştir. Kütüphane işlevlerinin bilgisayar ortamında gerçekleştirilmesi ve Kurul iç ağ sistemi ile kullanıcılara, kendi bilgisayarlarından koleksiyonu tarayabilme ve elektronik yayınlara ulaşabilme olanakları sağlamaktadır.

Kurulumuz kütüphanesi yaklaşık 240 metrekarelik bir alanda 24 kullanıcı kapasiteli olup, kütüphanede 1 adet kullanıcı bilgisayarı ve 1 adet fotokopi makinası bulunmaktadır.

Kurul kütüphanesinin kurulduğu 1982 yılında 274 olan kitap sayısı, 2016 yılında 10.640 adede

ulaşmıştır.

2016 yıl sonu itibariyle devam eden 10 yurtdışı, 10 yurtiçi ve bağlı 22 olmak üzere toplam 342 adet basılı süreli yayın koleksiyonu vardır. İlave olarak, "EBSCO Business Source Corporate", "EBSCO EconLit with Full Text" ve "Lebib Yalkın Mevbank" veri tabanlarına ve "Dünya Gazetesi"ne elektronik abonelik bulunmaktadır. Ayrıca yıl boyunca Kurulumuz personeli için deneme veri tabanları açılmış ve etkin olarak kullanılmıştır.

Diğer yandan, Kurulumuzun yayın faaliyetleri kapsamında 2016 yıl sonu itibariyle toplam yayın sayısı 213 olarak gerçekleşmiştir. Kurul yayınları ücretsiz olarak kamu kurumları kütüphaneleri ile devlet ve vakıf üniversiteleri kütüphanelerine gönderilmektedir.

2.12. ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ

Araştırma faaliyetleri, ekonomik veriler ve bunların ışığında ekonomik gelişmelerin değerlendirilmesi ile mali piyasalardaki gelişmeleri izleyip bu konularda araştırmalar yaparak Kurul'un strateji ve karar alma sürecine yardımcı olmak amacıyla yönelik yürütülmektedir.

Bu kapsamda, yurt içi ve yurt dışı ekonomi ve finans piyasalarının izlenmesi çerçevesinde, piyasa gelişmeleri ve veriler analiz edilerek, günlük, haftalık ve aylık periyotlarda raporlanmıştır. İlave olarak, gelişmeler ışığında gerekli görülen, periyodik olmayan bültenler ve raporlarla birlikte çeşitli konularda araştırma raporları, bilgi notları, sunumlar ve bilgilendirme raporları hazırlanmıştır.

İstatistik verilerin takibi ve yayımlanması çerçevesinde haftalık piyasa gelişmeleri raporu, aylık istatistik bülteni, üç aylık uluslararası ekonomik ve finansal göstergeler raporu ile aylık olarak sermaye piyasası

beklenti anketi hazırlanarak yayımlanmaya devam edilmiştir.

Sermaye Piyasası Beklenti Anketi çalışması Kurulumuzca web-tabanlı olarak hazırlanan ve periyodik olarak uygulanan bir soru kâğıdı (anket) vasıtasıyla yürütülmekte olup, sonuçlar aylık olarak rapor halinde web sayfamızdan kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Sermaye Piyasası Kurulu'nun görev ve sorumluluk alanına giren tüm sermaye piyasası kurum ve kuruluşları ile payları BIST'te işlem gören şirketler çalışma kapsamına dâhil edilmiştir. Anket, çalışma kapsamına giren kurum/kuruluşların üst düzey yöneticilerine uygulanmakta olup, soru kâğıdında yer alan sorularla genel ekonomi (gösterge bono faizi, döviz kuru) ve sermaye piyasaları konularında bir ay, altı ay ve bir yıl sonraki döneme ilişkin beklentilerin ölçülmesi amaçlanmaktadır.

2.13. EĞİTİM VE TANITIM FAALİYETLERİ

05.06.2014 tarih ve 29021 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2014/10 sayılı Başbakanlık genelgesi ile "Finansal Erişim, Finansal Eğitim ve Finansal Tüketicinin Korunması Stratejisi ve Eylem Planları" yürürlüğe girmiş olup, Finansal Eğitim Eylem Planı'nın takibi ve koordinasyonu görevi Kurulumuzca verilmiştir. Strateji ve Eylem Planına göre yürütülecek 36 eyleme, 44 kurum ve kuruluşun katkı sağlaması öngörülmektedir.

Söz konusu Strateji ve Eylem Planında "Finansal Eğitimle İlgili Doküman ve Çalışmalara Yönelik Ortak Bir İnternet Sayfası Oluşturulması ve Finansal Eğitim

Faaliyetlerinin Sosyal Medya Yoluyla Duyurulması" 8 numaralı eylem olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda, Genelge'nin yürürlüğe girmesinden hemen sonra başlatılan çalışmalar sonuçlanma aşamasına gelmiş olup, testleri devam eden "Finansal Eğitim ve Finansal Tüketicinin Korunması İnternet Sitesi"nin 2017 yılında yayına başlaması hedeflenmektedir.

Önümüzdeki dönemde de başta finansal eğitim internet sitesinin kamu spotu yolu ile tanıtımı olmak üzere, kadın ve ailelere yönelik eğitim seminerleri, okul çağındaki çocuklara yönelik yarışmalar, üniversite öğrencilerine yönelik eğitim seminerleri

gibi farkındalık faaliyetleri sürdürülecektir. Ayrıca, Kurulumuz ve Milli Eğitim Bakanlığı finansal eğitim konusunda ortak çalışmalar yapmak üzere mutabakata varmış, bu kapsamda gerek öğrenciler, gerekse öğretmenler için gerekli çalışmaların yapılması kararlaştırılmıştır.

Kalkınma Bakanlığı'nın koordinasyonunda yürütülen Orta Vadeli Dönüşüm Programları kapsamında "Yurtiçi Tasarrufların Artırılması ve İsrafın Önlenmesi Programı ve Eylem Planı"nın hazırlanması çalışmalarına katılım sağlanmıştır.

Tablo 2.19. 2014-2016 Yılları Üniversite Öğrencilerine Yönelik Eğitim Seminerlerine Başvurular (2014 - 2016)

Gelen Başvurular	2016	2015	2014
Başvuru Sayısı	2.064	3.332	5.549
Verilen Sertifika Sayısı	927	1.114	1.315

Kaynak: SPK

2.14. BİLGİ SİSTEMLERİ VE TEKNOLOJİK ALTYAPI ÇALIŞMALARI

2.14.1. Bilgi Sistemleri İncelemesi

TSE tarafından belgelendirilmiş ve TS ISO/IEC 27001 standardına uygun olarak kurulmuş olan Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi kapsamında iç denetim çalışmaları yürütülmüştür. 2016 yılında portföy aracılığı ve genel saklama faaliyetleri kapsamında yetki belgesi başvurusu yapan aracı kurumların bilgi işlem altyapısı yeterliliklerinin incelenmesi çerçevesinde 7'si aracı kurum nezdinde olmak üzere toplam 10 inceleme çalışması yapılmıştır. Ayrıca 1 şikayet incelemesine yerinde destek verilmiştir.

2.14.2. Sistem ve Ağ Alanındaki Çalışmalar

Kurulumuz ihtiyaçları doğrultusunda, 2016 yılı içinde sistem altyapısının hızlandırılması için bellek ve depolama alanlarının kapasiteleri artırılmıştır. Ayrıca Kurul sistemleri ve kullanıcı donanımlarının etkinliğinin artırılması, bilgi güvenliği ve güncelliğinin sağlanması amacıyla gerekli iyileştirme, bakım-onarım ve kullanıcı destek çalışmalarına devam edilmiştir.

2.14.3. Uygulama Geliştirme Çalışmaları

2016 yılı içinde Kurul gereksinimleri doğrultusunda mevcut uygulamaların bakım ve iyileştirme çalışmalarına devam edilmiş olup gerekli görülen yeni uygulamalar geliştirilmiştir. Bu kapsamda yürütülen çalışmalardan en önemlileri aşağıda belirtilmektedir:

Ayrıca, Şubat ve Haziran aylarında 5'er günlük devreler halinde, Kurulumuzun Ankara ve İstanbul'daki merkez ve temsilciliklerinde üniversite öğrencilerine yönelik eğitim seminerleri düzenlenmiştir. 2009 yılında başlayan eğitim seminerleri kapsamında 2016 yılı sonu itibariyle toplamda 30.141 başvuru alınmış, 7.485 sertifika verilmiştir. Son üç yıl itibariyle eğitim seminer başvuruları ve verilen sertifika sayılarını gösteren tablo aşağıda sunulmaktadır:

- Kurul bünyesinde kullanılmakta olan Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS)'nde DETSİS (Devlet Teşkilatı Merkezi Kayıt Sistemi) ve Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) entegrasyonu, arşivleme ve mobil kullanım ile ilgili iyileştirmeler yapılmıştır.
- Kurul bünyesinde kullanılmakta olan Bilgi Edinme Birimi uygulaması ile ilgili iyileştirmeler yapılmış, birim içi yönlendirme ve performans artırmaya yönelik çalışmalar tamamlanmıştır.
- Kurulumuzca geliştirilmiş olan gözetim yazılımı Cingöz'de; SMARTS geçişi öncesi veriler sistemimize aktarılmış, yazılımda yer alan analizler yenilenmiş ve kullanıma sunulmuştur. Ayrıca Cingöz uygulamasının veri tabanı geçişi sorunsuz olarak yapılmıştır.
- Mersis numarası kullanımı konusunda T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığıyla protokol imzalanmış ve Kurulumuz tüzel kişi altyapısı revizyon çalışmalarına başlanmıştır.
- Elektronik ortamda veri ve belge alınması kapsamındaki çalışmalara ve diğer kamu kurumlarından bilgi alımı çalışmalarına devam edilmiştir.

3. 2016 YILINDA YAYIMLANAN İKİNCİL DÜZENLEMELER İLE EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ

3. 2016 YILINDA YAYIMLANAN İKİNCİL DÜZENLEMELER İLE EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ

3.1. SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI VE İHRACINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER

3.1.1. Pay Tebliği'ne İlişkin Düzenleme ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi

VII-128.1 sayılı Pay Tebliği'nde yapılan ve 30.06.2016 tarihli ve 29758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklikle, SPKn'nun 130 uncu maddesi çerçevesinde, Kurul Karar Organı'nın Pay Tebliği'nin 26 ncı maddesinde yer alan Kurul ücreti oranlarından farklı oranlar belirleyebileceği düzenlenmiştir. Bu kapsamda, şirketlerimizin halka açılmasını teşvik etmek ve üzerlerindeki finansman maliyetlerini azaltmak amacıyla halka açılmalarda ve ikincil halka arzlarda alınan Kurul ücretlerinde %50 oranında indirim yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Sermaye piyasası aracı ihraç etmek isteyen şirketler için Kurul ücreti ihraç maliyeti içinde önemli sayılabilecek kalemlerden birini oluşturmakta ve bu kalemin Kurulumuzun kontrolünde olmayan (aracılık, danışmanlık vb) diğer maliyetlerle birlikte önemli bir tutara ulaşması ve oransal olarak hesaplanması sebebiyle ihraççıların ihraç kararlarının ve ihraç tutarlarının olumsuz etkilenmesi öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Kurul tarafından alınan ücret üzerinden bir indirim yapılması halinde sermaye piyasası aracı ihraç maliyetinde bir azalma gerçekleşeceğinden, ihraççılar açısından gerek ihraç kararı alırken gerekse ihraç tutarını belirlerken olumlu yönde etki yaparak piyasanın arz yönü güçlendirilecektir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

- Şirketlerimizin halka açılmasını teşvik etmek,
- Sermaye piyasası aracı ihraççıların ihraç maliyetlerini azaltmak,
- Sermaye piyasası aracı ihraçlarını artırarak Kurulumuzun stratejik amaçlarından biri olan piyasanın arz yönünün güçlenmesine etkin bir şekilde katkıda bulunmak.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Kurul ücretlerinde indirim yapmak suretiyle ihraççılar için bir ihraç maliyeti kalemi olan Kurul ücretinde azalma sağlanarak pay ihraçlarının artırılması.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

- Piyasaların işleyiş kurallarına göre ihraççılara sağlanan bir takım esneklikler ile şirketlerin faaliyetlerinin finansmanında sermaye piyasalarından yararlanması yoluyla banka kredilerine dayalı finansman ihtiyacı noktasında alternatif bir seçenek sunulması,
- Şirketlerin finansman ihtiyaçlarının uygun maliyetli kaynaklardan karşılanmasıyla kaynak sorunu yaşamamaları ve
- Bu suretle büyümeye ve istihdama katkı sağlamaya devam etmeleri.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

İhraççıların lehine bir düzenleme olduğundan Kurul içi ve dışı ilgili taraflardan görüş alma süreçleri izlenmiştir.

3.1.2. Kira Sertifikaları Tebliği'ne İlişkin Düzenleme ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi

III-61.1 sayılı Kira Sertifikaları Tebliği'nde yapılan ve 30.06.2016 tarihli ve 29758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklikle, SPKn'nun 130 uncu maddesi çerçevesinde, Kurul Karar Organı'nın Kira Sertifikaları Tebliği'nin 19 uncu maddesinde yer alan Kurul ücreti oranlarından farklı oranlar belirleyebileceği düzenlenmiştir. Bu kapsamda;

- Kira sertifikası gibi faizsiz finansman araçlarını yaygınlaştırmak,
- Yerli ve küresel şirketler için İstanbul'u faizsiz finansman ürünleri için bir merkez yapma konusunda katkı sağlamak,
- Ülkemizin gündeminde olan büyük alt yapı yatırımlarının finansmanında sermaye piyasası araç ve kurumlarını kullanmaya teşvik etmek

amaçlarıyla kira sertifikası ihraçlarında alınan Kurul ücretlerinde %50 oranında indirim yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Sermaye piyasası aracı ihraç etmek isteyen şirketler için Kurul ücreti ihraç maliyeti içinde önemli sayılabilecek kalemlerden birini oluşturmakta olup, bu kalemin Kurulumuzun kontrolünde olmayan (aracılık, danışmanlık vb) diğer maliyetlerle birlikte önemli bir tutara ulaşması ve oransal olarak hesaplanması sebebiyle ihraççıların ihraç kararlarının ve ihraç tutarlarının olumsuz etkilenmesi öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Kurul tarafından alınan ücret üzerinden bir indirim yapılması halinde sermaye piyasası aracı ihraç maliyetinde bir azalma gerçekleşeceğinden, ihraççıların gerek ihraç gerekse ihraç tutarı kararlarını alırken olumlu yönde etki yaparak piyasanın arz yönü güçlendirilecektir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

- Kira sertifikası gibi faizsiz finansman araçlarını yaygınlaştırmak,

b) Yerli ve küresel şirketler için İstanbul'u faizsiz finansman ürünleri için bir merkez yapma konusunda katkı sağlamak,

c) Ülkemizin gündeminde olan büyük alt yapı yatırımlarının finansmanında sermaye piyasası araç ve kurumlarını kullanmaya teşvik etmek

ç) Sermaye piyasası aracı ihraçlarını artırarak Kurulumuzun stratejik amaçlarından biri olan piyasanın arz yönünün güçlenmesine etkin bir şekilde katkıda bulunmak.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Kurul ücretlerinde indirim yapmak suretiyle ihraççılar için bir ihraç maliyeti kalemi olan Kurul ücretinde azalma sağlanması ve bu doğrultuda kira sertifikası ihraçlarının artması.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

a) Piyasaların işleyiş kurallarına göre ihraççılara sağlanan bir takım esneklikler ile şirketlerin faaliyetlerinin finansmanında sermaye piyasalarından yararlanması yoluyla banka kredilerine dayalı finansman ihtiyacı noktasında alternatif bir seçenek sunulması,

b) Şirketlerin finansman ihtiyaçlarının uygun maliyetli kaynaklardan karşılanmasıyla kaynak sorunu yaşamamaları ve

c) Bu suretle büyümeye ve istihdama katkı sağlamaya devam etmeleri.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

İhraççıların lehine bir düzenleme olduğundan Kurul içi ve dışı ilgili taraflardan görüş alma süreçleri izlenmiştir.

3.1.3. Gayrimenkul Sertifikaları Tebliği'ne İlişkin Düzenleme ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi

VII-128.2 sayılı Gayrimenkul Sertifikaları Tebliği'nde yapılan ve 03.08.2016 tarihli ve 29790 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklikle, ülkemize özgü bir finansal enstrüman olan gayrimenkul sertifikaları, özel sektör tarafından geliştirilmekte olan konut ve

ticari alan projelerinde finansman kaynağı olarak kullanılabilmesinin yanı sıra kentsel dönüşüm projelerinde de başvurulabilecek yenilikçi bir finansman yöntemi olarak dizayn edilmiştir. Böylelikle gayrimenkul sertifikaları, sürdürülebilir kentsel dönüşümün düşük maliyetli ve katılımcı bir şekilde gerçekleştirilmesine, kentsel dönüşüm projelerinin süresinde tamamlanmasına ve kentsel dönüşüm sürecini hızlandırmaya katkı sağlayacağı gibi vatandaşlarımıza da bu projelerde oluşan değer artış kazançlarına ortak olma fırsatı sunacak, böylelikle hem sermayenin tabana yayılmasını hem de finansal piyasalarımızın gelişimini destekleyecektir.

Yapılan değişikliklerle ayrıca, gayrimenkul sertifikası modeline işlerlik kazandırılması, gayrimenkul projelerinin finansmanında sertifikaların kullanılmasının desteklenmesi ve gayrimenkul sertifikası yatırımcılarının hak ve menfaatlerinin korunması amaçlarıyla ek düzenlemeler yapılmış ve ihrac süreçlerine yönelik birtakım esneklikler sağlanmıştır.

Bunlara ek olarak, SPKn'nun 130 uncu maddesi çerçevesinde, Kurul Karar Organı'nın Gayrimenkul Sertifikaları Tebliği'nin 18 inci maddesinde yer alan Kurul ücreti oranlarından farklı oranlar belirleyebileceği düzenlenmiş, bu kapsamda;

- Ülkemizde önemli bir yatırım aracı olarak görülen gayrimenkullerin menkul kıymetleştirilmesini teşvik etmek,
- Ülkemizin gündeminde olan büyük alt yapı yatırımlarının finansmanında sermaye piyasası araç ve kurumlarını kullanmaya teşvik etmek,
- Kentsel dönüşüm ve gayrimenkul projelerinin finansmanında gayrimenkul sertifikaları başta olmak üzere sermaye piyasası araçlarının kullanılmasına katkı sağlamak

amaçlarıyla gayrimenkul sertifikası ihraçlarında alınan Kurul ücretlerinde %50 oranında indirim yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

- a) Gayrimenkul sertifikası modelinin sağlıklı ve işler bir yapıya kavuşturulamaması
- b) İstenilen düzeyde gayrimenkul sertifikası ihraç

büyükliklerine ulaşılamaması

c) Gayrimenkul sertifikası ihraçlarında gerek ihraççılar ve gerekse yatırımcılar için etkin olmayan durumların oluşabilmesi,

ç) Kentsel dönüşüm amaçlı gayrimenkul projelerinde yenilikçi bir finansman yöntemi olarak gayrimenkul sertifikalarından yararlanılamaması

öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

a) İhraççılar için gayrimenkul sertifikası ihracının teşvik edilmesi,

b) Yatırımcılar için gayrimenkul sertifikası yatırımının teşvik edilmesi,

c) Yatırımcı menfaatleri de gözetilmek suretiyle gayrimenkul sertifikalarının ihraççılar için cazip hale getirilmesi amacıyla ihraç yapısında esneklik sağlanması,

ç) Kentsel dönüşüm projelerinin gayrimenkul sertifikası yoluyla sürdürülebilir, etkin ve düşük maliyetli bir yapıya kavuşturulması,

d) Kentsel dönüşüm alanlarındaki anlaşmalı hak sahiplerine taşınmazları karşılığında gayrimenkul sertifikası verilmesinin mümkün kılınması,

e) Yatırımcıların kentsel dönüşüm projelerinde oluşan değer artış kazançlarına ortak olmalarına olanak tanınması,

f) Gayrimenkul sertifikalarına işlerlik kazandırılmasıyla, aynı zamanda, tek başına gayrimenkul yatırımı yapabilecek maddi durumu olmayan yatırımcıların da bu projelerdeki değer artışlarından istifade edebilmelerine olanak tanınması

beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Düzenleme ile 64 üncü Hükümet 2016 Yılı Eylem Planı'nda yer alan "Gayrimenkul sertifikası modelinin hayata geçirilmesi" konulu 97 no'lu Eylem uyarınca kentsel dönüşüm amaçlı gayrimenkul projeleri kapsamında ihraç edilecek gayrimenkul sertifikalarına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi ve ayrıca, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri doğrultusunda gayrimenkul sertifikası modeline işlerlik kazandırılması amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

a) Halka arz edilmek suretiyle gerçekleştirilecek gayrimenkul sertifikası ihraçlarında banka garantisi zorunluluğu kaldırılmış, bunun yerine ihraççılara özsermaye kaybı olmaması ve yatırım yapılabilir seviyede derecelendirme notu alınması gerekliliği getirilmiştir. Bu kapsamda, halka arzda ihraçlarının karşı karşıya olduğu maliyetler azaltılmıştır.

b) Gayrimenkul sertifikalarına konu gayrimenkul projesinin belirli bağımsız bölümlerinin ihraççı tarafından üçüncü kişilere satılması sonucu elde edilen getirinin yatırımcılara aktarılmasında rol alarak, söz konusu edim işlemlerinin mevzuata ve ihraççı tarafından belirlenerek ihraç dokümanlarında açıklanan esaslara uygunluğunun denetimini sağlamak ve edim işlemlerinde yatırımcı menfaatini gözetmekle görevli "edim sorumlusu" tanımlanmıştır.

c) Belirli sürelerle bağlanmış olan edim kullanım süreleri, ifa süreleri ile proje bitiş süresinin ihraç dokümanlarında belirtilmek kaydıyla ihraççı tarafından serbestçe belirlenebilmesine olanak tanınmış ve yatırımcıların korunmasına yönelik diğer birtakım hükümler getirilmiştir.

ç) Kentsel dönüşüm projeleri kapsamında gayrimenkul sertifikası ihracına ve bu kapsamdaki ihraççılara ilişkin usul ve esaslar detaylı bir biçimde düzenlenmiş, kentsel dönüşüm alanlarındaki anlaşmalı hak sahiplerine taşınmazları karşılığında gayrimenkul sertifikası verilebilmesi mümkün kılınmış ve sürdürülebilir kentsel dönüşümde yenilikçi bir finansman yöntemi olarak gayrimenkul sertifikalarının kullanılabilmesine yönelik yasal zemin hazırlanmıştır.

3.2. YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ İLE YATIRIM KURULUŞLARINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER

3.2.1. Kaldıraçlı İşlemlere İlişkin Yapılan Düzenlemeler ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi

Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ III-37.1'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (III-37.1.a) ve Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ III-39.1'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (III-39.1.a) 14.01.2016 tarih ve 29593 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak, kaldıraçlı alım

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

a) Gayrimenkul sertifikası ihraçlarının desteklenmesi ve bu yolla gayrimenkul yatırımlarının yarattığı katma değerden her gelir grubuna mensup yatırımcının eşit şartlara tabi şekilde yararlanabilmesi

b) Kentsel dönüşüm projelerinin çeşitlendirilmesi ve sürdürülebilir kentsel dönüşümün etkin bir yapıda işleyişinin sağlanması

c) Bireylerin gayrimenkul sahibi olmalarının ve/veya gayrimenkul yatırımı yapmalarının kolaylaştırılması ve böylece gayrimenkul projelerinin ortaya çıkardığı katma değer tabana yayılması

ç) Gayrimenkul yatırımlarının sertifikalar yoluyla menkul kıymetleştirilmesi ve böylelikle sermaye piyasalarımızın derinleşmesine ve finansal ürün çeşitliliğinin artmasına katkı sağlaması

d) Sermaye piyasasının sunduğu olanakların bireysel ve kurumsal gayrimenkul yatırımlarını da kapsayacak şekilde genişletilmesi

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Eylem Planı'nda, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın sorumlu kurum olarak yer aldığı 97 no'lu Eylem'in başlangıç ve bitiş tarihleri sırasıyla 21.12.2015 ve 21.06.2016 olarak belirlenmiş olup, söz konusu Eylem kapsamında aralarında Kurulumuzun da yer aldığı ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla pek çok toplantı gerçekleştirilmiştir. Daha sonra, çeşitli tarihlerde gerçekleştirilen toplantılarda paydaş kurum ve kuruluşlar ile üzerinde mutabık kalınan konular üzerinden hazırlanan Tebliğ Taslağına ilişkin çalışmalar tamamlanarak söz konusu taslak düzenleme ilgili kurum ve kuruluşların görüşüne sunulmuştur.

Ek olarak, hesap açılışı öncesi 6 gün süreyle 50 adet işlem gerçekleştirme şartının yer aldığı deneme hesabı kullanım zorunluluğu getirilmiştir. Dahası, önceki düzenlemede öngörülen Karda ve Zararda Müşteri Oranı'nın yatırım kuruluşlarının resmi internet sitelerinde "Zarar Olasılığınız" adı altında bu sitelerde yer alan hesap açılış ve hesaba giriş sayfalarında yer alması zorunluluğu getirilmiştir. Anılan düzenlemelerle KAS piyasasında işleyiş etkinliğinin ve şeffaflığın artırılması sağlanmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

a) Yatırımcıların yüksek risk alarak işlem yapma alışkanlıklarının devam etmesi,

b) Müşterilere kaldıraçlı işlemlerde yatırım danışmanlığı ve portföy yöneticiliği hizmeti sunulmasında sorunlar çıkması,

c) Kurumların müşterilere sunduğu fiyat ve fiyat farklarının ilgili kurumlardan talep edilebilir olmasına rağmen, bağımsız bir üçüncü bir taraf nezdinde toplu olarak takibinin yapılamaması,

ç) İlan edilmekte olan kar/zarar oranlarının müşterilerin dikkatinden kaçması,

d) Kurumlar tarafından risklerle ilgili yapılan bilgilendirmelerin müşteriler tarafından anlaşılacağına ilişkin yazılı beyan olmaması

öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

a) Aracı kurumların yatırım bankacılığı faaliyetlerine yönelmelerini teşvik etmek amacıyla, yatırım ve kalkınma bankalarının mevcut aracı kurumlarından birini devir ya da satın almaları kaydıyla, paylar üzerinde Borsa İstanbul'da işlem yapabilmelerine imkan tanınmış,

b) Kaldıraçlı alım satım işlemlerinde Türk Lirası, Amerikan Doları ve Euro varlıkları ile altına dayalı olanlarda azami kaldıraç oranının 100:1; diğer varlıklar için ise azami 50:1 olarak öngörülmüş,

c) Profesyonel yatırımcılar dışında kalan ve düşük miktarlarla işlem yapan yatırımcıların risklerini sınırlamak amacıyla hesap açılış sırasında başlangıç teminat tutarı 20.000 TL veya muadili döviz tutarının

altında olan müşteriler için bu kaldıraç oranlarının yarısının uygulanması esasına geçilmiş,

ç) Yatırımcıların işlemlere başlamadan önce karşılaşabilecekleri durumları tecrübe etmelerini sağlamak üzere sektörde gönüllü olarak uygulanmakta olan deneme hesabı sistemi zorunlu hale getirilmiş,

d) Kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin her türlü ortam üzerinden ve her türlü araç yoluyla yapılacak yayın, ilan, reklam ve duyurularda uyulması gereken usul ve esaslar uygulamada görülen hususlar dikkate alınarak ayrıntılandırılmış, karda ve zararda müşteri oranının yatırım kuruluşlarının resmi internet sitelerinde "Zarar Olasılığınız" adı altında ve bu sitelerde yer alan hesap açılış, hesaba giriş sayfalarında yer alması öngörülmüş,

e) Kaldıraçlı alım satım hizmeti sunulan müşterilere bu işlemlerle sınırlı olmak üzere bireysel portföy yöneticiliği veya yatırım danışmanlığı hizmeti verilmesi yasaklanmış,

f) Daha önce öngörülen risk bildirim formuna ilave olarak hesap açılış sırasında genel müşterilerden, kaldıraçlı alım satım işlemlerinin riskli olduğu ve teminatlarının tamamını kaybedebilecekleri vb. hususlarda bilgi sahibi olduklarına dair ayrı bir yazılı beyan alınması zorunluluğu getirilmiş,

g) Aracı kurumlar tarafından tezgahüstü türev işlemlerde kullanılan elektronik işlem platformları ve bu platformlarda kullanılan her türlü program, modül ve eklentilerle ilgili ek yükümlülükler getirilmiş,

ğ) Aracı kurumların anlık olarak açıkladığı varlık fiyatları ve alım satım fiyat farklarının Birlik tarafından belirlenecek bir süre içinde Birliğe aktarılması ve Birlik tarafından her aracı kurumun geçmişe dönük anlık fiyat serisi ve alım satım fiyat fark verilerinin oluşturularak belirli bir düzeyi aşan sapmaların kurum bazında açıklanması uygulaması getirilmiştir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Kaldıraçlı alım satım işlemlerine olan yatırımcı ilgisinin artması nedeniyle işlem hacminde önemli artışlar olmuş, buna bağlı olarak yatırımcıların işlem yaptıkları kurumlarla olan ihtilaflarında da artışlar meydana gelmiştir. Bu kapsamda, yapılan düzenlemelerle kaldıraçlı alım satım işlemlerindeki mevcut uygulama esasları (yazılı beyan, deneme hesabı kullanımı, zarar oranlarının kurum internet siteleri ana sayfası üzerinden erişimi vb) geliştirilerek, risklere yönelik farkındalığının artırılmasının sağlanması, bu sayede kaldıraçlı alım satım

işlemlerine yönlendirilen tasarrufların daha etkin bir şekilde kullanımı amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

a) Kaldıraç oranlarının düşürülmesi ve başlangıç teminatı 20.000 TL ve daha düşük olan müşteriler bakımından düşürülmüş kaldıraç oranlarının sadece yarısının uygulanmasına imkan verilmesi suretiyle yatırımcıların risk alma eğilimlerinin azaltılması,

b) İşlemlerin risklerine ilişkin farkındalığın daha da artırılması ve işlemlere başlamadan önce tecrübe edinilmesi suretiyle, müşterilerin ihtiyatlı işlem yapma kalıplarının geliştirilmesi,

c) Aracı kurumların yatırım bankacılığına yönelmelerinin teşviki ile ülkemiz sermaye piyasalarının daha güçlü mali yapılara sahip

kurumlara sahip olması,

ç) Kaldıraçlı işlemlerde sağlanan güven ortamının ve şeffaflığın daha da geliştirilerek yatırımlardaki finansal etkinliğin artırılması.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

a) Yatırımcıların risk alma eğilimlerinin düşürülmesi suretiyle piyasa ile ilgili şikayetlerinin azalması

b) Yatırımcıların yüksek risk alarak işlem yapma alışkanlıklarının, orta ve uzun vadede bilinçli şekilde yatırım kararı vererek işlem yapma alışkanlığına doğru gelişmesi.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurulumuzca sektörün meslek örgütü olan Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'nden görüş alınmıştır.

3.3. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER

3.3.1. Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenleme ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi

III-52.1 sayılı Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 23.06.2016 tarihli ve 29751 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Tebliğ ile;

- Banka tanımına yurtdışı bankalar eklenmiş,
- Altına dayalı mevduat ve katılma hesaplarının %80'lik tür kontrolü kapsamında yer alabilmesine teminen "Kıymetli madenler şemsiye fonu" tanımı genişletilmiş,
- "Hisse senedi yoğun fon" kontrolünün "fon toplam değeri" yerine "fon portföy değeri" esas alınarak yapılmasını teminen anılan hisse senedi yoğun fon tanımı değiştirilmiş, ayrıca anılan fonların serbest şemsiye fona bağlı olarak da ihraç edilmesi mümkün kılınmış,
- Unvanında "döviz" ibaresi yer alan fonlar tarafından pay grubu oluşturulmak suretiyle Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından günlük alım satım kurları ilan edilen yabancı para birimleri üzerinden pay alım satımının gerçekleştirilmesine imkan tanıyan hüküm Tebliğ'e eklenmiş, ayrıca anılan fonların yurt dışında borsa dışı repo sözleşmelerine taraf olabilmelerine imkan sağlanmış,

- Varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen sermaye piyasası araçlarına ilişkin yoğunlaşma sınırı artırılmış,
- Yurtiçi organize para piyasası işlemleri fonlar tarafından yapılabilecek işlemler arasına dahil edilmiş,
- Özel sektör tarafından ihraç edilen dış borçlanma araçlarının borsa dışında alım satımına imkan tanınmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

a) Yatırım fonu piyasasının etkin bir şekilde işlemesinin önündeki engellerin kaldırılmaması,

b) Yatırım fonu piyasasındaki gelişme potansiyelinin değerlendirilmemesi

öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

a) Yatırım fonu piyasasında ürün ve araç çeşitliliğinin artırılarak yatırım fonu ihraçlarının teşvik edilmesi,

b) Yatırım fonları tarafından uygulamada karşılaşılan

sorunların giderilmesi

beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Yatırım fonu piyasasında sistemli ve sürdürülebilir bir büyümenin sağlanması, sektör tarafından Kurulumuzla iletilen taleplerin değerlendirmeye alınması ve uygulamada karşılaşılan muhtelif sorunların giderilmesi düzenlemenin amaçlarıdır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

a) Yatırım fonlarının operasyonel işlemlerinde oluşabilecek muhtelif sıkıntıların/belirsizliklerin giderilmesi sonucunda söz konusu süreçlere yöneltilen kaynaklarda tasarrufa imkan sağlanmıştır.

b) Gerek yatırım fonu piyasasında ürün çeşitliliği (serbest fonların "hisse senedi yoğun fon" olarak kurulabilmesi) gerekse de fonlar tarafından yatırım yapılabilecek araçlarda çeşitlilik sağlanması sonucunda yatırım fonu sektöründe büyüme potansiyeli mevcuttur.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

a) Yatırım fonu piyasasında mevzuat hükümlerine ilişkin olarak uygulamada karşılaşılan sıkıntıların/belirsizliklerin giderilerek fonların faaliyetlerinin etkin bir şekilde sürdürülebilmesi,

b) Ürün çeşitliliğinin artırılması sonucunda yatırımcı tabanının genişlemesi.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Tebliğ taslağına ilişkin Kurul içi görüş alma süreci izlenmiştir.

3.3.2. Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenleme ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi

Emeklilik Yatırım Fonlarının Kuruluş ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 17.12.2016 tarih ve 29921 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu yönetmelik ile;

- 28.03.2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'nun Ek 2 nci ve Geçici 2 nci maddesi kapsamında

01.01.2017'de uygulanmaya başlanan otomatik katılım sistemine dahil olacak katılımcıların katkı paylarının iki aylık cayma süresini de kapsayacak şekilde Hazine Müsteşarlığı'nın düzenlemeleri uyarınca belirlenecek dönemde yatırıma yönlendirileceği faizli/faizsiz fonların (başlangıç fonları) portföyünün tamamının mevduat/katılım hesabından oluşması mümkün kılınmış,

- Yine otomatik katılım kapsamında kurulacak faizli/faizsiz standart emeklilik yatırım fonlarının portföyünün %40'ına kadar vadeli/katılım hesabına yatırım yapılabileceği düzenlenmiş,
- Emeklilik yatırım fonları tarafından yurtiçi organize para piyasalarında işlem yapılmasına imkan tanınmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'nun 2 nolu Ek maddesi çerçevesinde oluşturulacak olan otomatik katılım sistemine işlerlik kazandırılmaması

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

a) 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'nun 2 nolu Ek maddesi çerçevesinde oluşturulacak olan otomatik katılım sistemi kapsamında faaliyet gösterecek emeklilik yatırım fonlarına ilişkin esasların belirlenmesi,

b) Borsa İstanbul A.Ş. bünyesinde oluşturulan organize para piyasasındaki işlemlerin emeklilik fonu portföyüne dahil edilmesine imkan tanınması

beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'nın talebi çerçevesinde 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'nun Ek 2 nci maddesi kapsamında katılımcılara sunulacak otomatik katılım fonlarına ilişkin esasların belirlenmesi ve Borsa İstanbul A.Ş. bünyesinde oluşturulan organize para piyasasındaki işlemlerin fon portföyüne dahil edilmesi suretiyle emeklilik yatırım fonları tarafından yatırım yapılabilecek araçlarda çeşitlilik sağlanmasıdır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

a) Otomatik katılım sistemi kapsamında emeklilik yatırım fonlarına yönlendirilen tasarrufların değerlendirilmesine ilişkin esasların "riskin dağıtılması" ve "portföy çeşitlendirmesi" ilkeleri çerçevesinde belirlenmesi,

b) Emeklilik yatırım fonları tarafından yatırım yapılabilecek araçlarda çeşitlilik sağlanması.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

a) Daha yüksek düzeyde tasarrufun otomatik katılım sistemi kapsamında kurulan emeklilik yatırım fonlarına aktarılması suretiyle tasarruf oranının artması,

b) Borsa İstanbul A.Ş. bünyesinde oluşturulan organize para piyasasının gelişimine katkı sağlanması,

c) Bu suretle artan tasarruf oranlarının işletmelerin ve şirketlerin finansmanında uygun maliyetli kaynak sıkıntısına çare olması suretiyle ekonomik büyüme ve istihdama olumlu katkı sağlanması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Konuya ilişkin olarak T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'nın ve Kurulumuz Hukuk İşleri Dairesi'nin görüşleri alınmıştır.

3.3.3. Gayrimenkul Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenleme ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi

III-52.3 sayılı Gayrimenkul Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 30.11.2016 tarih ve 29904 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Tebliğ ile; Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, İller Bankası A.Ş., belediyeler ile bunların bağlı ortaklıkları, iştirakleri ve/veya yönetim kuruluna aday gösterme imtiyazının bulunduğu şirketler tarafından gerçekleştirilen inşaat ruhsatı alınmış projeler kapsamındaki bağımsız bölümlerin inşaatın tamamlanma oranına bakılmaksızın, fon portföyüne dahil edilebilmesi mümkün kılınarak gayrimenkul yatırım fonları tarafından gayrimenkul projelerine yatırım yapılamaması hususuna istisna getirilmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

a) Gayrimenkul yatırım fonlarının belirli şartlar altında gayrimenkul projelerine yatırım yapamaması,

b) Gayrimenkul yatırım fonlarının portföy çeşitlendirmelerinde gayrimenkul projelerinin dikkate alınmaması

öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

a) Gayrimenkul projelerinin finansman ihtiyacına katkıda bulunulması,

b) Gayrimenkul yatırım fonlarının portföylerine dahil edilen araçlarda çeşitlilik sağlanması

beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, İller Bankası A.Ş., belediyeler ile bunların bağlı ortaklıkları, iştirakleri ve/veya yönetim kuruluna aday gösterme imtiyazının bulunduğu şirketler tarafından gerçekleştirilen inşaat ruhsatı alınmış projeler kapsamındaki bağımsız bölümlerin inşaatın tamamlanma oranına bakılmaksızın, gayrimenkul yatırım fonu portföyüne dahil edilmesidir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

a) Gayrimenkul projelerine yönelik talepte ve

b) Gayrimenkul yatırım fonları tarafından yatırım yapılabilecek varlıkların çeşitlendirilmesi sonucunda bu tür fonlara olan talepte artış sağlanması.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

İstanbul Finans Merkezi Projesi'nin başarılı bir şekilde yerine getirilmesine katkı sağlanarak yatırımcı tabanının genişletilmesi; cazip bir yatırım aracının oluşturulması suretiyle yabancı ortaklıkların ve yatırımcıların sermaye piyasalarımıza katılımının artırılması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi veya dışı görüş talebinde bulunulmamıştır.

3.4. 2014-2016 DÖNEMİ STRATEJİK PLANI'NA GÖRE KURUL'UN PERFORMANS HEDEFLERİ VE ULAŞMA DERESESİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

Sermaye piyasalarının arz ve talep yönünün güçlendirilmesi, sermaye piyasalarında güven ve etkinliğin artırılması ve kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi Sermaye Piyasası Kurulu Stratejik Planı'nın 3 temel amacını oluşturmaktadır. Söz konusu amaçların gerçekleştirilmesine ilişkin olarak toplam 12 hedef belirlenmiş olup, bu hedeflere yönelik stratejiler yoluyla temel amaçlara ulaşılması öngörülmektedir.

1) *Finansal ürün çeşitliliğinin artırılması*, piyasaların hem talep hem arz yönünün güçlendirilmesine hizmet eden hedeflerden bir tanesini oluşturmaktadır. Bu kapsamdaki Kurulumuz çalışmalarından biri türev araçların geliştirilerek bunların organize piyasalarda işlem görmesinin sağlanmasıdır. Organize piyasalarda işlem gören türev araçların çeşitliliğinin artırılması konusunda Borsa İstanbul tarafından yürütülen çalışmalar Kurulumuzca da izlenmekte ve Kurulumuz yetkisi dâhilinde gerekli koordinasyon, işbirliği ve destek sağlanmaktadır. Diğer taraftan, faizsiz finans ürünlerinin yaygınlaştırılmasına ilişkin çalışmalara Kurulumuz aktif olarak katılım sağlamaktadır. 09.08.2016 tarihli ve 29796 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 15.07.2016 tarihli ve 6728 sayılı Kanun değişikliğiyle kira sertifikası ihraçlarının teşvik edilmesi amacıyla mevcut Kurulumuz düzenlemelerindeki kira sertifikası türlerinin tamamını kapsayacak şekilde vergi ve harç muafiyetleri genişletilmiştir. Ayrıca ülkemizde gayrimenkule dayalı faizsiz finans araçlarına olan talebin artması nedeniyle, Gayrimenkul Sertifikaları Tebliği'nde Ağustos 2016'da değişiklik yapılmıştır. Bu kapsamda, gayrimenkul sertifikası ihracında uygulamayı teşvik edecek ve kolaylaştıracak diğer düzenlemelerin yapılmasının yanı sıra, kentsel dönüşüm alanlarına ilişkin gayrimenkul sertifikası modelinin geliştirilmesini sağlayacak alt yapı kurulmuştur. Diğer bir çalışma ise, tek başına kayda değer bir etki yaratamayacak çok sayıda kişinin küçük meblağlar ile bir girişimi internet siteleri üzerinden fonlamasına veya bağış yapmasına imkân tanıyan ve birçok ülkede hızlı bir gelişme gösteren yeni nesil bir finansman aracı olan "kitle fonlaması"nın (crowd funding) ülkemizde yasal düzenlemeye kavuşturulması girişimidir. Bu amaçla hazırlanan Sermaye Piyasası Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı Türkiye

Büyük Millet Meclisi (TBMM)'ne sevk edilmiştir.

2) *Finansal farkındalığın artırılması ve finansal eğitimin yaygınlaştırılması*, özellikle sermaye piyasalarının talep yönünün güçlendirilmesi bakımından önem taşımaktadır. 2014 yılında Başbakanlık Genelgesi olarak yayımlanan "Finansal Tüketicinin Korunması, Finansal Eğitim ve Finansal Tabana Yayılma Eylem Planı" çerçevesinde Kurulumuz Türkiye çapında yürütülen finansal eğitim çalışmalarında koordinatör kurum olarak görevlendirilmiştir. Kurulumuzun koordinasyonunu yürüttüğü Finansal Eğitim Eylem Planı'nın belirlenen takvim çerçevesinde gerçekleştirilmesi için ilgili tüm kurumlarla işbirliği içinde çalışmalar yürütülmektedir. Türkiye'deki finansal okuryazarlık düzeyinin izlenmesine yönelik anket çalışmaları yapılması, mevcut anket çalışmalarının değerlendirilmesi hedefi kapsamında 2015 yılı içinde OECD-INFE işbirliğiyle Türkiye çapında 3009 hane ile gerçekleştirilen Türkiye Finansal Okuryazarlık Araştırması tamamlanmış ve sonuçları 5 Ekim 2015 tarihinde Kurulumuzun internet sitesinden paylaşılmıştır. INFE tarafından uluslararası karşılaştırmalı sonuç raporu hazırlanmış ve sonuçları Ekim 2016'da kamuoyuna açıklanmıştır. Bir sonraki anket çalışmasının 2018 yılında yapılması planlanmaktadır. Diğer yandan, 2016 yılı içinde Milli Eğitim Bakanlığı ile öğrencilerin ve öğretmenlerin finansal eğitim almaları konusunda görüşmeler başlatılmış olup, müfredat ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

3) *Kolektif yatırım kuruluşlarının geliştirilmesi yönünde düzenleyici çerçevenin güçlendirilmesi*, sermaye piyasalarımızın hem arz hem de talep yönüyle derinleştirilmesi amacının önemli unsurlarından birini oluşturmaktadır. Bu kapsamda, 9 Ocak 2015'te faaliyete başlayarak tüm yatırım fonlarına (özel şartlara tabi olan yatırım fonları hariç olmak üzere) tek bir yatırım hesabıyla erişim imkânı sağlayan TEFAS bünyesinde Aralık 2016 itibarıyla 257 fon platformda işlem görmektedir. Diğer yandan, kolektif yatırım kuruluşlarının gelişimi amacıyla 2016 yılı içinde vergi teşvikleri, tapu düzenlemeleri, fonların yabancı para birimleri üzerinden alınıp satılabilmesi, vb. konulara yönelik olarak Maliye Bakanlığı ve sektör temsilcileriyle görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

4) *Sermaye piyasalarının ve avantajlarının bilinirliğinin artırılması*, sermaye piyasalarımızın özellikle arz yönünün geliştirilmesine yönelik atılacak adımları hedeflemektedir. Ülkemizdeki bankacılık kesiminin finans sektöründeki ağırlığı da göz önünde bulundurulduğunda, hem sermaye piyasalarının avantajlarının artırılması, hem de şirketlere alternatif finansman araçları kazandırılması açısından ihraç ve finansman maliyetlerini gevşetici düzenlemeler yapılması Kurul'un öncelikleri arasında yer almaktadır. Bu çerçevede, şirketlerin halka açılmalarını teşvik etmek ve maruz kaldıkları finansman maliyetlerini azaltmak, kira sertifikası başta olmak üzere faizsiz finansman araçlarını yaygınlaştırmak ve kentsel dönüşüm ile gayrimenkul projelerinin finansmanında gayrimenkul sertifikası başta olmak üzere sermaye piyasası araçlarının kullanılmasına katkı sağlamak gibi amaçlar doğrultusunda, halka açılmalar ve ikincil halka arzlar ile gayrimenkul ve kira sertifikası ihraçlarında Kurulca tahsil edilen ücretlerde 24.06.2016 tarihi itibarıyla %50 indirim uygulamasına gidilmiştir.

5) *Düzenlemelerin uluslararası uygulamalar ve piyasa koşulları dikkate alınarak sürekli güçlendirilmesi*, sermaye piyasalarında güven ve etkinliğin artırılması açısından Kurulumuzun öncelikleri arasında yer almaktadır. Söz konusu hedef doğrultusunda Kurulumuz, uluslararası finansal düzenleme çalışmalarını yakından takip ederek, bu çalışmalardan sermaye piyasasıyla ilgili hususların mevzuatımıza aktarılmasına yönelik çalışmalarını sürdürmektedir. Sermaye piyasası alanında uluslararası standartları belirleyen IOSCO'nun çeşitli komitelerine ve OECD Kurumsal Yönetim Komitesi, IFSB, IFIAR, IFRS Danışma Kurulu çalışmalarına katılım sağlanarak uluslararası gelişmeler takip edilmektedir.

Ayrıca mevzuatımızın AB ile uyumlu hale getirilmesi kapsamında, "Sermaye Piyasası Kurulunun Güçlendirilmesi" konulu Avrupa Birliği Teknik Destek Projesi Eylül 2015 tarihinde başlamıştır. Nihai hedefi sermaye piyasaları vasıtasıyla yapılan yatırımların artırılması olan proje, Kurulumuzun kurumsal ve düzenleyici kapasitesinin artırılmasını amaçlamaktadır. Söz konusu proje kapsamında, 2016 yılı içinde, Kurulumuzca teknik destek sağlayan yabancı uzmanlarla birlikte aracı kurumların sermaye yeterliliği düzenlemeleri, piyasa bozucu işlemler ve kamuyu aydınlatma konularında oluşturulan çalışma gruplarıyla mevzuat inceleme, değişiklik tasarımları hazırlama, ilgili AB ülkelerine çalışma ziyaretleri gerçekleştirme faaliyetleri gerçekleştirilmiş, ayrıca muhasebe ve bağımsız denetim konularında eğitimler düzenlenmiştir.

Kurulumuzca ayrıca, pay izahname formatlarının AB mevzuatına eşdeğer sayılabilmesi amacıyla ESMA'ya yapılan başvuru, ESMA Yönetim Kurulu'nun 08.02.2016 tarihli kararıyla uygun bulunmuştur. Bu çerçevede, tüm şirketlerimiz AB üye ülkelerinde gerçekleştirecekleri pay (hisse senedi) satışı amacıyla ilgili ülke otoritesine yapacakları başvuruda ilgili ülke düzenlemeleri çerçevesinde Kurulumuzca onaylı izahnameyi sunabileceklerdir. Yatırımcıların yatırım kararlarında en önemli belgelerden olan pay izahnamelerine ilişkin Kurulumuz düzenlemelerinin AB düzenlemeleriyle eşdeğer sayılmasına ilişkin ESMA görüşü, İstanbul'un finans merkezi olması ve piyasalarımızın Avrupa piyasalarıyla entegrasyonu açısından büyük önem arz etmektedir. Bu gelişmenin, önümüzdeki dönemde şirketlerimizin AB üyesi ülkelere finansman temin imkânlarının artırılması bakımından da büyük bir kolaylık sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, uluslararası uygulamalar ve piyasa ihtiyaçları dikkate alınarak borçlanma araçlarına yönelik düzenlemelerde Kurulumuzca II-31.1 sayılı Borçlanma Araçları Tebliği'nde de yenileme çalışmaları yapılmış olup, değişikliklerle ülkemizde sermaye piyasalarından borçlanma yoluyla fon temin eden şirketlerin giderek artmakta olan borçlanma oranları göz önünde bulundurularak, bu şirketlerin güçlü özkaynak yapısına sahip olmaları ve borçlarını geri ödeyebilme kabiliyetlerinin olması gibi finansal yapılarına ilişkin kriterlerin ön plana çıkarılması planlanmıştır.

Öte yandan, yatırımcı uyumsuzluklarına ilişkin hukuki altyapının güçlendirilmesi amacıyla, yatırımcıların menfaatlerinin daha etkin bir şekilde korunması ve uyumsuzluklara ilişkin tazmin taleplerinin hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulmasını teminen TSPB nezdindeki Müşteri Uyuşmazlıkları Hakem Heyeti uygulaması ile ilgili çerçeveye son hali verilmiş ve Temmuz 2016'da "Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği Müşteri Uyuşmazlıkları Hakem Heyeti Yönergesi" kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. SPK'nun öngördüğü yapı çerçevesinde son yıllarda başta kaldıraçlı işlemler olmak üzere borsa dışı işlemlerin yaygınlaşması ile birlikte, borsa uyumsuzluklarının çözümüne benzer bir mekanizma borsa dışı işlemler için de oluşturulmuş, yatırımcıların haklarının korunması ve uyumsuzlukların etkin bir şekilde giderilmesine ilişkin hukuki altyapı tesis edilmiştir.

6) *Gözetim ve denetimlerin etkinliğinin artırılması* hedefi sermaye piyasalarında güven ve etkinliğin artırılması temel amacının önemli bileşenlerinden bir tanesini oluşturmaktadır. Kurulumuzda risk bazlı denetim yaklaşımı benimsenmiş olup, her yıl denetim programları hazırlanmaktadır. Bunun

yanında finansal raporlama gözetiminin kapsamını genişletmek ve etkinliğini artırmak için de konu bazlı gözetim esasları benimsenmiştir. Risk bazlı denetim yaklaşımına ilişkin usul ve esasların sürekli olarak geliştirilmesine ilişkin Kurulumuz çalışmaları devam etmektedir. Risk bazlı denetim kapsamında hazırlanan yıllık programlardaki risk kriterleri edinilen geri bildirimlerle her sene düzenli olarak revize edilerek dinamik bir denetim sisteminin oluşturulması sağlanmaktadır.

Diğer taraftan ihraççıların kamuyu aydınlatma yükümlülüklerini yerine getirdikleri bir araç olarak tasarlanan KAP güncellenmiş ve 11.06.2016 tarihinde KAP 4.0 devreye girmiştir. Buna paralel olarak, Kanun kapsamındaki şirketlerin özel durum açıklamalarının takip edilmesinde kullanılan KBTS platformu da güncellenerek devreye girmiş, ayrıca, Kurul'un II-15.1 sayılı Özel Durumlar Tebliği'nde değişiklikler yapan tebliğ yürürlüğe girmiştir.

Ayrıca, Kurulumuz nezdinde kullanılan gözetim programında ve veri yayın ekranlarının kullanımında iyileştirmeler yapılmış olup, gözetim sisteminin verimliliği ve bilgi paylaşımında etkinliği artırmak üzere Borsa İstanbul ile ortak çalışmalar yürütülmektedir. BIST altyapı değişikliği sonrasında Kurulumuzda kullanılan gözetim uygulamasının uyarlaması yapılmış, veri kaynakları çeşitlendirilerek gözetim uygulamasına yeni analizler eklenmiştir.

Etkin bir gözetim ve denetim için yurt dışındaki sermaye piyasası otoriteleriyle sürekli bir işbirliğinin gerekliliği çerçevesinde IOSCO Çok Taraflı Mutabakatı ve diğer ikili mutabakatlarla uluslararası işbirliği çalışmalarımız da devam etmektedir.

7) Uluslararası kuruluşlarla işbirliği çalışmalarının güçlendirilmesi sermaye piyasalarında güven ve etkinliği artırma hedeflerinden bir diğerini oluşturmaktadır. Kurulumuzca, özellikle AB ile ilişkilere ve uyum sürecine büyük önem verilmektedir. Kurulumuzca AB Katılım Öncesi Mali Yardımlarından yararlanmak üzere yürütülen "Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kapasitesinin Artırılması" konulu projenin yanı sıra yukarıda da değinildiği üzere, Kurulumuzca pay izahname formatlarının AB mevzuatına eşdeğer sayılabilmesine yönelik olarak ESMA ile çalışmalar yürütülmüş ve 2016 yılında sonuçlandırılmıştır. Ayrıca, kurumsal yönetim ile ilgili olarak OECD Kurumsal Yönetim Komitesi çalışmalarına aktif katılım sağlanmakta, EBRD ile işbirliğine yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Diğer taraftan, 2011 yılında kurulan ve bu tarihten itibaren Kurulumuzun başkanlığını yürüttüğü İSEDAK Sermaye Piyasaları Düzenleyici Otoriteleri Forumu

vasıtasıyla bu alandaki girişimleri yönlendirmede önemli başarılar elde edilmiştir. Kasım 2015'teki 4 üncü Forum toplantısında gayrimenkul ve gayrimenkule dayalı sermaye piyasası araçları konusunda İSEDAK bünyesinde alternatif işlem platformu kurulması konusunda fizibilite çalışması yapılarak Forum üyelerinin bilgisine sunulmuş ve 2016 yılı içinde İSEDAK üyesi ülkeler açısından düzenleme ve motivasyon seviyelerinin belirlenmesi için anket çalışması yapılarak 27 Ekim 2016'da gerçekleştirilen 5. Forum toplantısında konuyla ilgili üyelere bilgi verilmiştir. Anket sonuçlarına göre üye ülkeler sermaye piyasası araçları ve fiziki gayrimenkullerin işlem görmesi için elektronik platform kurulması önerisini desteklemiş olup, uygulamaya yönelik girişimler sürecektir.

8) Kurumsal yönetim uygulamalarının geliştirilmesi hedefi doğrultusunda OECD Kurumsal Yönetim Komitesi çalışmalarına aktif katılım sağlanmakta, bunun yanında ayrıca, EBRD ile de işbirliğine yönelik çalışmalar yürütülmektedir. 2015 yılı Kasım ayı itibarıyla EBRD ile kurumsal yönetim konusunda bir proje başlatılmış olup, projenin 2017 yılında tamamlanması öngörülmektedir. Proje ile Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin kurumsal yönetim uygulamaları ile Kurulumuzun ilgili gözetim faaliyetlerinde etkinliğin artırılması ve zorunlu olmayan ilkelere dair raporlamanın iyileştirilmesi yoluyla, borsa şirketlerinin kurumsal yönetim uygulamalarının geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

9) Finansal piyasa altyapısının güçlendirilmesi çalışmaları sermaye piyasalarında güven ve etkinliği artırma amacının önemli bileşenlerinden birini oluşturmaktadır. Piyasa alt yapısının güçlendirilmesi amacıyla veri depolama kuruluşlarının geliştirilmesi yönünde çalışmalar devam etmektedir. MKK, sermaye piyasasında gerçekleştirilen işlemlerin raporlanacağı kuruluş olarak Kurulumuzca yetkilendirilmiştir. Geline aşamada, veri depolama kuruluşlarının çalışma ve faaliyet esaslarını içeren bir yönetmelik taslağı ile raporlama yükümlülüklerinin belirlendiği bir tebliğ taslağı hazırlanmıştır.

Diğer taraftan Kurul'un Mart 2016'da almış olduğu kararla Finansal Altyapı Kuruluşları (FAK) tarafından uygulanmak üzere Ödemeler ve Piyasa Altyapıları Komitesi (Committee on Payments and Market Infrastructures-CPMI) ile IOSCO tarafından ortak hazırlanan CPMI-IOSCO Finansal Altyapı Kuruluşları Temel Prensipleri Kurul tarafından referans bir düzenleme olarak kabul edilmiş olup, Türkiye finansal piyasalarında Merkezi Karşı Taraf (MKT) olarak faaliyet gösteren Takasbank'ın MKT faaliyetlerinin de CPMI-IOSCO FAK Temel Prensipleri'ne uyumlu olduğu açıklanmıştır.

Takasbank tarafından 16.08.2016 tarihinde ESMA'ya nitelikli MKT olarak tanınma başvurusu yapılmıştır. Takasbank'ın, ESMA tarafından nitelikli MKT olarak tanınması amacıyla yürütülen çalışmalar halen devam etmektedir.

Öte yandan, finansal alt yapı kuruluşlarının geliştirilmesi ile finansal araç netleştirme ve takas işlemlerine ilişkin olarak 26.4.2016 tarih ve 29695 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6704 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikle İFM Projesi kapsamında, sermaye piyasalarının geliştirilmesi, özel sektörün yerli para cinsinden ve uzun vadeli borçlanmalarının teşviki ile bankaların faiz riskini daha sağlıklı yönetebilmeleri amacıyla teminatlı bir para piyasasının oluşturulmasına yönelik hukuki alt yapı oluşturulmuştur. Diğer taraftan söz konusu değişikliklerde merkezi karşı taraf işlemlerinde tasfiye amaçlı netleştirme (close-out netting) gibi uluslararası uygulamada genel kabul gören temerrüt yönetim sürecine ilişkin esasların uygulanmasına imkân sağlanmış, böylelikle merkezî karşı taraf hizmeti kapsamında tesis edilen teminatlar ile sınırlı olmak üzere yurt dışı piyasalarda karşı tarafın iflas riskine karşı önemli bir korunma mekanizmasını içeren close-out netting'in uygulanması yasal zemine kavuşturulmuştur. Ayrıca, bahse konu değişiklikler kapsamında organize para piyasalarında merkezi karşı taraf hizmeti verilmesi mümkün hale gelmiş, Kurul Karar Organı'nın 07.10.2016 tarih ve 27 sayılı toplantısında ise Takasbank'ın Borsa İstanbul Para Piyasası'nda merkezi karşı taraf olarak hizmet vermesine karar verilmiştir. AB düzenlemeleri çerçevesinde Merkezi Takas Kuruluşlarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik'te değişiklik yapılmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

10) İnsan kaynaklarının güçlendirilmesi ve çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik faaliyetler kurumsal kapasitenin güçlendirilmesinin en önemli hedeflerinden bir tanesini oluşturmaktadır. Kurulumuzca, hizmet birimlerinin ihtiyaçları çerçevesinde personel istihdamı yapılmakta, hizmet kalitesini arttırmak amacıyla, istihdam edilen

Kurul personeline ulusal ve uluslararası finansal piyasalardaki değişim ve gelişmeler paralelinde mevzuat ve uygulamayı esas alan hizmet içi eğitimler verilmekte, uzman personele yurtiçi ve yurtdışı eğitim olanakları sağlanmakta, uluslararası kuruluşlarda geçici olarak görevlendirilmelerine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

11) Finansal piyasaların daha etkin izlenmesinin sağlanması hedefi doğrultusunda finansal piyasalarda uluslararası gündemin takibinin, etkin ve güncel bir düzenleme sistemi açısından önemli olduğu değerlendirilmekte olup, bu kapsamda IOSCO, FSB, IFSB, IFIAR, IFRS Advisory Board gibi uluslararası kuruluşlarca oluşturulan komite, forum ve çalışma gruplarındaki Kurulumuz faaliyetleri sürdürülmektedir. Bunun yanında, ulusal ve uluslararası işbirliği olanaklarının geliştirilmesi amacıyla Kurulumuzca seminer ve çalıştay gibi etkinlikler de düzenlenmektedir.

12) Kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi için teknolojik imkânların geliştirilmesi hedefi çerçevesinde kurumsal ihtiyaçlar doğrultusunda iş süreçlerinde teknolojik imkânlardan yoğun bir biçimde faydalanılmakta, gerek gözetim, gerekse başvuru süreçlerine ilişkin bilgilerin internet üzerinden alınmasına dair mevcut uygulamalarımız sürekli geliştirilmektedir. Diğer yandan, Kurulumuzca kullanılmakta olan Elektronik Belge Yönetim Sistemi'nin (EBYS) Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) sistemi ile entegrasyonu sağlanmıştır. KEP aracılığıyla kamu kurumları ile Kurulumuz arasındaki resmi yazışmaların hali hazırda Kurulumuzca kullanılmakta olan EBYS üzerinden sadece elektronik ortamda yapılması öncelikli çalışmalar arasında yer almaktadır.

Kurulumuzca kamunun etkin bir şekilde bilgilendirilmesi amacıyla internet sitesi etkin biçimde kullanılmaktadır. Bu kapsamda, mevzuat çalışmalarının ve mevzuat rehberlerinin yanı sıra, Kurulumuzca düzenlenen organizasyonlara ilişkin bilgiler, SPK Bülteni, basın duyuruları, işlem yasağı veya diğer tedbir kararları ile idari para cezası kararları Kurulumuz internet sitesinde yer almaktadır.

3.5. 2016 YILI KURUL İLKE KARARLARI İLE EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ

3.5.1. İ-SPK.43.1 sayılı Asgari Özsermaye Açığına İlişkin İlke Kararı ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi

İ-SPK.43.1 sayılı İlke Kararı (01.06.2016 tarih

18/618 sayılı Kurul Kararı) ile Seri: V, No: 34 sayılı Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Tebliği'nde yer alan aracı kurumların asgari özsermaye yükümlülüğüne ilişkin uygulama esasları düzenlenmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

- a) Portföy aracılığı faaliyeti kapsamında gerçekleştirilen kaldıraçlı alım satım işlemleri ve diğer tezgahüstü türev araç işlemlerinde doğrudan karşı taraf olunması nedeniyle aracı kurumların mali yapılarında bozulma meydana gelmesi,
- b) Aracı kurumların zararlı işlemlerine bağlı olarak özsermayelerinde ortaya çıkabilecek azalmalar neticesinde asgari özsermaye yükümlülüğünün yerine getirilememesi
- öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Aracı kurumların asgari özsermaye yükümlülüğüne aykırılık durumları için uygulanacak acil tedbirler ve uygulanma sürelerinin netleştirilmesi beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Aracı kurumların kaldıraçlı işlemler ile diğer tezgahüstü türev araç işlemlerinde müşteriye doğrudan karşı taraf olmaları ile birlikte, özsermayelerinde daha sık aralıklarla değişimler meydana gelmeye başladığından, asgari özsermaye yükümlülüğünün yerine getirilememesi halinde uygulanacak yeni tedbirlerin ve sürelerin belirlenerek, mali yapıları bozulan veya bozulma riski taşıyan kurumların hızlı bir şekilde yükümlülüklerine uyumlu hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

- a) Mali yapıları bozulmaya başlayan aracı kurumların müşterileri için ve sektörün bütünü açısından sistemik bir risk yaratmadan daha hızlı bir şekilde yükümlülüklerine uyumlu hale getirilmesi,
- b) Sermaye yeterliliği yükümlülüklerini yerine getiremeyeceği tespit edilen aracı kurumların sektöre ilave mali yükler getirmeksizin ivedi şekilde sistem dışına çıkarılabilmesi,
- c) Aracı kurumların sağlam mali yapılarla faaliyetlerini sürdürmesi sayesinde sermaye piyasalarına olan güvenin artırılmasının ve yerli ve yabancı yatırımların ülkemiz piyasalarına

yönelmesinin sağlanması.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

- a) Aracı kurumların tezgahüstü işlemlerinden doğabilecek risklerinin aracılık sektörünün bütünü üzerinde tehlike yaratmasının engellenmesi,
- b) Yerli ve yabancı yatırımcılar bakımından, riskleri daha güçlü karşılayabilecek sermaye yapısına sahip aracı kurumlarla işlem yapmanın sermaye piyasalarındaki mevcut güven ortamına katkı sağlaması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi veya dışı görüş alma süreci izlenmemiştir.

3.5.2. İ-SPK 37.4 sayılı Promosyon Kampanyalarına İlişkin İlke Kararı ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi

İ-SPK 37.4 sayılı İlke Kararı (15.07.2016 tarih ve 22/802 sayılı Kurul Kararı) ile Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yatırım Kuruluşlarına İlişkin Rehber'de değişiklik öngörülmüş olup; bu kapsamda yatırım kuruluşlarının her ne isim altında olursa olsun promosyon kampanyası ya da promosyon kampanyalarına benzer nitelikteki uygulamalarda bulunmayacaklarına; karar tarihi öncesi yürütmeye başlamış ancak bitirme tarihi belirsiz olan kampanyaların müşteri mağduriyetlerine yol açmayacak şekilde en son 31.12.2016 tarihi itibarıyla sonlandırılmasına; bahse konu olan kampanyalara ilişkin reklam, ilan ve duyuruların en geç 22.07.2016 tarihine kadar sonlandırılmasına karar verildiği duyurulmuştur.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Yatırımcıların aracı kurumlar tarafından kaldıraçlı işlemler ve fark kontratları üzerinden sundukları promosyonları elde edebilmek amacıyla, kendileri açısından uygun olmayan işlem kalıpları benimsemeleri ve riskler almaları suretiyle zarara uğramaları ihtimali öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Yatırımcıların promosyonları elde etmek amacıyla kendileri açısından uygun olmayan işlem kalıpları benimsemeleri ve riskler almalarının önlenmesi beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Kaldıraçlı işlemlerde ve fark kontratlarında promosyon elde etme odaklı olmayan yatırım kararları alınmasının sağlanması hedeflenmektedir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Promosyon elde edebilmek için sağlıksız şekilde verilebilecek yatırım kararları sonucunda alınacak risklerin ve yaşanabilecek kayıpların önüne geçilmesi

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

- a) Promosyon odaklı olarak ve sağlıklı değerlendirme yapılmadan verilen yatırım kararlarının ortaya çıkarabileceği kayıpların engellenmesi,
- b) Yatırımcılar üzerinde kısa vadeli kazanç teşviki ve baskısı olmaksızın orta ve uzun vadede bilinçli tercihler yaparak yatırım kararı verme alışkanlıklarının geliştirilmesi.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi veya dışı görüş alma süreci izlenmemiştir.

3.5.3. Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin İlke Kararı ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi

Emeklilik Yatırım Fonlarının Kuruluş ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelik'in uygulama esaslarına açıklık kazandırmak ve uygulama birliği sağlamak amacıyla Kurul'un i-SPK. 4632 s.kn.17.3 sayılı İlke Kararı (03.03.2016 tarih ve 7/223 sayılı karar) ile kabul edilen Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber ile emeklilik yatırım fonu türleri yeniden tanımlanmış, emeklilik yatırım fonlarının kaldıraç yaratan işlemlerde bulunması durumunda, yatırım stratejilerine, yatırım yapılan varlıkların yapısına ve risk düzeyine uygun bir risk yönetim sistemi oluşturulması zorunlu kılınmış ve emeklilik yatırım fonlarına ilişkin çeşitli düzenlemeler yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

- a) Emeklilik yatırım fonlarına ilişkin muhtelif konulardaki uygulama esaslarına yönelik olarak farklı tarihlerde alınmış çok sayıda Kurul İlke Kararlarının takip edilmesinde zorluk yaşanması,
- b) Yatırım fonları ile emeklilik yatırım fonu düzenlemeleri arasında farklılıklar olması
- öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

- a) Piyasa katılımcıları ve ilgili diğer paydaşların emeklilik yatırım fonlarına ilişkin muhtelif konulardaki uygulama esaslarına tek bir başlık altında toplu olarak ulaşabilmeleri,
- b) Kurulumuzun i-SPK.52.4 sayılı İlke Kararı (20.06.2014 tarih ve 19/614 sayılı karar) olarak kabul edilen "Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber"de yer verilen esaslar kapsamında menkul kıymet yatırım fonları ve emeklilik yatırım fonlarına ilişkin düzenlemeler arasında yeknesaklığın sağlanması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Düzenleme ile "Emeklilik Yatırım Fonlarının Kuruluş ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelik" in uygulama esaslarına açıklık kazandırmak ve yatırım fonları ile emeklilik yatırım fonları arasında uygulama birliği sağlamak amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

İlgili tüm paydaşlar tarafından emeklilik yatırım fonlarına ilişkin olarak farklı tarihlerde alınmış çok sayıda Kurul İlke Kararlarının takip edilmesi ve anılan düzenlemelere uyum için yöneltilecek kaynaklarda (zaman, maliyet vb) tasarruf sağlanması.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

- a) Piyasa katılımcıları ve ilgili diğer paydaşların emeklilik yatırım fonlarına ilişkin muhtelif konulardaki

uygulama esaslarına doğrudan ve kolay erişimlerinin sağlanması,

b) Yatırım fonları ile emeklilik yatırım fonları arasındaki düzenlemelerde paralellik sağlanarak ilgili paydaşlar açısından eşitlik sağlanması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Düzenleme taslağı hakkında T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'nın görüşü talep edilmiştir. Ayrıca, 17.12.2014 tarihinde Kurulumuzun internet sitesinde "Duyurular" bölümünde yer verilen duyuru ile Rehber Taslağı sektörün görüşüne sunulmuştur.

3.5.4. Gelişen İşletmeler Pazarı'nda İşlem Gören Şirketlerin Pay Dönüşümlerine İlişkin İlke Kararı ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi

Kurulumuzun i-SPK.128.12 sayılı İlke Kararı (08.01.2016 tarihli ve 1/24 sayılı karar) ile BIST'in 30.11.2015 tarihinde yürürlüğe giren Kotasyon Yönergesi'nin 13 üncü maddesi çerçevesinde payları GİP'te işlem gören ortaklıkların sermayesinde halka arz öncesi pay sahibi olan ortakların veya bu ortakların paylarını Borsa dışında satın alan kişilerin borsada işlem görmeyen nitelikte bulunan paylarının borsada işlem gören niteliğe dönüştürülmesinde, VII-128.1 sayılı Pay Tebliği'nin 27 nci maddesi ile bu maddeye ilişkin olarak, alınan Kurul ilke kararlarında yer alan hükümler saklı kalmak üzere, uyulması gereken esaslar düzenlenmiştir. Bu doğrultuda payları GİP'te işlem gören şirketler ile pay sahiplerinin borsada işlem görmeyen nitelikteki paylarının borsada işlem gören niteliğe çevrilmesine ilişkin belirli sınırlamalar getirilmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Borsa'nın ilgili düzenlemesi çerçevesinde payları GİP'te işlem gören ortaklıkların halka arz öncesi ortaklık sermayesinde pay sahibi olan ortakların veya bu ortakların paylarını Borsa dışında satın alanların, paylarını GİP'te tek seferde veya kısa bir sürede satmaları durumunda anılan şirket paylarının fiyatlarının etkilenebileceği düşünülmüştür. Diğer taraftan, payları GİP'te işlem gören şirketlerin borsada işlem görmeyen paylarına genellikle bir veya birkaç kişi sahip olup, söz konusu şahıslar

sadece sahip oldukları pay oranlarıyla değil aynı zamanda şirketin oy hakkı imtiyazı veren paylarına sahip oldukları için yönetim kontrolünü de ellerinde tutmaktadırlar.

Bu kapsamda, borsada işlem görmeyen payların Yönerge çerçevesinde borsada satılması sonrasında daha az miktarda sermaye payı ile mevcut yönetim kontrolünün veya etkinliğinin devam ettirilmesinin şirket yönetimi ile küçük ortaklar arasında menfaat çatışmalarına neden olabileceği değerlendirilmiştir. Pay Tebliği'nin 15 inci maddesi nedeniyle, Kotasyon Yönergesi'nin ilgili maddesinin uygulama alanı bulunmamaktadır.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

İlke kararı ile Kotasyon Yönergesi'nin ilgili maddesi uygulama alanı bulmuştur. İlke kararının alındığı tarihte payları GİP'te işlem gören 20 şirketten 11'inin 31.12.2015 tarihi itibarıyla paylarının kapanış fiyatlarının halka arz fiyatının altında olduğu da göz önünde bulundurulduğunda, halka arz öncesi ortaklık sermayesinde pay sahibi olan ortakların veya bu ortakların paylarını Borsa dışında satın alanların, paylarını GİP'te tek seferde veya kısa bir sürede satmaları yerine tedrici bir satışın piyasa açısından daha olumlu sonuçlar doğuracağı düşünülmüştür.

Diğer taraftan, payları GİP'te işlem gören şirketlere yatırım yapan yatırımcılar, Pay Tebliği'nin 15 inci maddesinde yer alan payları GİP'te işlem gören ortaklıkların GİP listesinde bulunmayan paylarının borsada işlem gören niteliğe dönüştürülemeyeceği hükmünü veri olarak kabul ederek yatırımlarını gerçekleştirmiş olup, Yönerge'deki yeni düzenlemenin tedricen uygulanmaması anılan hükmü dikkate alıp yatırım yapan yatırımcılar açısından sorun teşkil edebilecektir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

GİP'in temel amaçlarından biri yalnızca sermaye piyasalarında derinliği ve işlem gören şirket sayısını arttırmakla birlikte fon ihtiyacı olan büyüme potansiyeline sahip şirketlere fon temin ederek gelişmeleri ve büyümelerine yardımcı olmak ve en nihayetinde fon sağlayan yatırımcılar ve fon temin eden şirketlerin karşılıklı fayda sağlamaktır.

Hakim ortakların pay satışına izin verilmesi borsada yer almanın gereği olsa da, söz konusu pay satışlarının yüklü bir miktarda veya kısa bir sürede gerçekleştirilmesinin GİP'in temel amaçlarına aykırılık teşkil edebileceği düşünülerek, sermaye piyasalarının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişinin ve gelişmesinin sağlanması

amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Düzenlemenin temel amaçlarından biri GİP şirketlerine yatırım yapan küçük yatırımcıların menfaatinin korunmasıdır. Bu sayede, sermaye piyasalarına olan güvenin artırılması, kamu ve özel kesimin halka arz süreçlerinde ve sonrasında katlanacakları maliyetlerin de azaltılmasına çalışılmıştır.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

6362 sayılı SPKn'nun birinci maddesinde belirtildiği üzere, 6362 sayılı SPKn'nun amacı sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişinin ve gelişmesinin sağlanması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması için sermaye piyasasının düzenlenmesi ve denetlenmesidir. Bununla birlikte 6362 sayılı SPKn'nun 128'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde bu Kanun ile verilen görevler ile bu Kanun'un emrettiği uygulamaların yerine getirilmesini ve öngörülen neticelerin sağlanmasını teminen gerekli iş ve işlemleri yapmak Kurulumuzun görev ve yetkileri arasında sayılmaktadır. Anılan ilke kararı bu hükümler doğrultusunda sermaye piyasalarına ve kurumlarına olan güveni arttırmayı hedeflemiştir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Anılan ilke kararı BIST'in 30.11.2015 tarihinde yürürlüğe giren Kotasyon Yönergesi'nde yer alan değişiklik gereği alınmış olup, söz konusu süreçte herhangi bir kurum veya kuruluşun görüş alınmamıştır.

3.5.5. Elektronik Genel Kurul Sisteminin Uygulanmasına İlişkin İlke Kararı ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi

Kurulumuzun 04.02.2016 tarihli ve 4/117 sayılı Kararı ile payları Piyasa Öncesi İşlem Platformu'nda işlem gören ortaklıklar hariç olmak üzere payları Pay Piyasası'nda işlem gören bütün ortaklıklar açısından MKK tarafından sağlanan elektronik ortam üzerinden genel kurullara elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin uygulanmasının ve anılan ortaklıklardan esas sözleşmelerinde hüküm bulunmayanların, esas sözleşme değişikliğine

uygun görüş alınması için Kurulumuza başvurması ve esas sözleşme değişikliğinin yapılacak ilk genel kurul toplantısında yapılmasının zorunlu olduğu kararlaştırılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

a) Payları Borsa'ya kote olan halka açık ortaklıklar tarafından Türk Ticaret Kanunu (TTK) ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın "Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik"e aykırılık oluşturacak durumların oluşması,

b) Kurul mevzuatının, TTK ve Yönetmelik ile uyumlu olmaması

öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

a) Payları Borsa'ya kote olan halka açık ortaklıklar tarafından Türk Ticaret Kanunu (TTK) ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın ilgili Yönetmeliğine aykırılık oluşturacak durumların önüne geçilmesi,

b) Kurul mevzuatının, TTK ve adı geçen Yönetmelik ile uyumlu olması

beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK) 1527 nci maddesi uyarınca, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın yukarıda belirtilen Yönetmeliğinin 01.10.2012 tarihinde yürürlüğe girmesi ile genel kurullara elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin uygulanması payları borsaya kote edilmiş şirketler açısından zorunlu hale gelmiştir. Ayrıca, Yönetmeliğin 5 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, elektronik genel kurul sisteminin uygulayacak ortaklıkların esas sözleşmelerinde, Yönetmeliğin aynı maddesinde belirtilen hükmün genel kurul toplantılarının düzenlendiği maddelerden biri içinde yer alması zorunludur.

Bunların yanı sıra, Borsa İstanbul A.Ş.'nin Kotasyon Yönergesi 31.08.2015 tarihinde internet sitesinde yayınlanmış ve yeni Pay Piyasası Alım Satım Sistemi'nin devreye girdiği 30.11.2015 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda, elektronik

genel kurul uygulamasının borsa şirketlerinin hangileri açısından zorunlu olduğu ve elektronik genel kurul uygulama zorunluluğu bulunan ortaklıkların esas sözleşmelerinin ne zamana kadar Yönetmeliğe uygun hale getirilmesi hususlarının açıklığı kavuşturulması amaçlanmaktadır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

a) Halka açık ortaklık yatırımcılarının sahip oldukları payların kendilerine sağladığı haklardan olan genel kurulda oy kullanma hakkının daha etkin bir şekilde kullanılması, bu suretle elektronik ortamda yapılacak genel kurullar ile kaynakların etkin kullanımının sağlanması,

b) Halka açık ortaklıkların genel kurullarında karar alma sürecinin daha fazla yatırımcının katılımı ile gerçekleştirilmesi ve bu kapsamda ileride ortaya çıkabilecek (iptal davası vb.) olumsuzlukların azaltılması.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Elektronik Genel Kurul Sistemi'nin uygulanacağı halka açık ortaklık sayısının artması ve yatırımcıların pay sahipliği haklarından olan genel kurulda oy kullanma hakkının daha etkin bir hale gelmesinin, sermaye piyasasının daha etkin, şeffaf ve adil olarak işlenmesine ve gelişmesine katkı sağlaması beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Mevzuat uyumunun sağlanması için zorunlu bir değişiklik olduğundan görüş alınmasını gerektirir bir durum ortaya çıkmamıştır.

3.5.6. Grup İçi Teminat, Rehin, İpotek ve Kefalet Verilmesine İlişkin İlke Kararı ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi

Kurulumuzun i-SPK.17.5 sayılı İlke Kararı (27.01.2016 tarihli ve 3/73 sayılı karar) ile halka açık ortaklıkların ya da bunların bağlı ortaklıklarının kendilerine fon temin eden grup şirketi lehine, kendilerine aktarılan fon tutarı ile sınırlı kalmak kaydıyla, teminat, rehin, ipotek ve kefalet (TRİK) vermelerinin ve halka kapalı bağlı ortaklıkların halka açık ana ortaklık lehine TRİK vermelerinin II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği'nin 12 nci maddesine aykırılık oluşturmayacağına karar verilmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Halka açık ortaklıkların ya da bunların bağlı ortaklıklarının TRİK işlemlerinde etkin olmayan uygulamaların meydana gelmesi; bu uygulamalar nedeniyle Kurulumuzun kurumsal yönetime ilişkin düzenlemelerine aykırılık taşıyan durumlar oluşması öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Halka açık ortaklıkların ya da bunların bağlı ortaklıklarının TRİK işlemlerinde etkin olmayan uygulamaların önlenmesi suretiyle söz konusu ortaklıkların anılan işlemleri nedeniyle oluşabilecek Kurulumuzun kurumsal yönetime ilişkin düzenlemelerine aykırılık taşıyan durumların meydana gelmesinin önlenmesi beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Düzenleme ile halka açık ortaklıkların ya da bunların bağlı ortaklıklarının kendilerine fon temin eden grup şirketi lehine, kendilerine aktarılan fon tutarı ile sınırlı kalmak kaydıyla TRİK verebilmelerine ve halka kapalı bağlı ortaklıkların halka açık ana ortaklık lehine TRİK verebilmelerine olanak sağlanarak, TRİK işlemlerinde etkin olmayan uygulamaların meydana gelmesinin önlenmesi amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

a) Halka açık ortaklıkların ya da bunların bağlı ortaklıklarının kendilerine fon temin eden grup şirketi lehine, kendilerine aktarılan fon tutarı ile sınırlı kalmak kaydıyla,

b) Halka kapalı bağlı ortaklıkların halka açık ana ortaklık lehine

TRİK verebilmelerine olanak sağlanmıştır.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Halka açık ortaklıkların ya da bunların bağlı ortaklıklarının TRİK işlemlerine ilişkin etkin olmayan uygulamaların sonlandırılması suretiyle bu ortaklıkların faaliyetlerinin gelişmesine ve iyileşmesine katkı sağlanması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

İlke kararının alınma sürecine ilişkin herhangi bir görüş talebinde bulunulmamış olmakla birlikte, ilke kararı ile değiştirilen TRİK düzenlemesine düzenleme öncesinde aykırı işlemleri bulunduğu değerlendirilen ortaklıklardan savunma talep edilmesi sürecinde söz konusu ortakların Kurulumuzla iletişimi savunmalardan ilke kararı ile değiştirilen TRİK düzenlemelerine ilişkin değerlendirmeleri alınmıştır.

3.5.7. İçsel Bilgi veya Sürekli Bilgilere Sahip Olan Kişilere İlişkin İlke Kararı ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi

Kurulumuzun VI-104.1 sayılı Piyasa Bozucu Eylemler Tebliğinin "içsel bilgi veya sürekli bilgilere ilişkin piyasa bozucu eylemler" başlıklı 4 üncü maddesinde yer alan "içsel bilgi veya sürekli bilgilere sahip olan kişiler" ifadesinin hem gerçek hem de bu gerçek kişilerle ilişkili tüzel kişileri kapsadığı, bu çerçevede anılan Tebliğin maddesinde belirtilmiş içsel bilgi veya sürekli bilgilere sahip olan kişilere izafe edilen sorumlulukların ve bunlar hakkındaki hükmün ilgili tüzel kişilikler için de geçerli olduğu hususunun Kurul Bülteni aracılığıyla duyurulmasına ve uygulamanın bu şekilde yönlendirilmesine karar verilmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Kurulumuz mevzuatında yer alan "kişi" ifadesinin tüzel kişileri de kapsayıp kapsamadığı hususunun belirsiz olması sebebiyle Kurulumuz mevzuatı kapsamında yapılan incelemelerde tereddüt oluşturabilecek durumların ortaya çıkması öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Düzenleme ile mevzuatta kullanılan "kişi" kavramının kapsamına açıklık getirilerek, değerlendirmelerde yaşanabilecek olası bir karmaşıklığın engellenmesi beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Düzenlemenin amacı, tüzel kişiliklerin Tebliğ'in 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası kapsamına girip girmediği hususunun açıklığa kavuşturulması ve yürütülen denetim ve gözetim faaliyetlerinde

etkinliğin sağlanarak yatırımcıların menfaatlerinin korunmasıdır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Düzenleme yapılması sonucunda mevzuata açıklık getirilerek, yürütülen denetim ve gözetim işlemlerinde etkinliğin sağlanması ve bu suretle insan/zaman kaynağının daha da etkin kullanılması hedeflenmiş olup, söz konusu faydanın objektif unsurlara sahip olmaması sebebiyle ekonomik anlamda ölçülebilir nitelikte olmadığı düşünülmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Söz konusu ifadenin açıklığa kavuşturulmasıyla Kurulumuz mevzuatının tüm piyasa katılımcıları açısından anlaşılabilirliği artırılmıştır.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Düzenleme için Kurul dışı görüş alma sürecine başvurulmamıştır.

3.5.8. Geri Alınan Paylara İlişkin Kurulumuz Duyurusu ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi

Kurulumuzun 21.07.2016 tarihli basın duyurusu ile, ülkemiz sermaye piyasalarının sağlıklı bir şekilde işlemesine yönelik olarak Kurulumuzun ikinci bir duyurusuna kadar uygulanmak üzere;

Genel kurullarınca alınmış bir karara bağlı olarak yürürlükte bir geri alım programı olmayan halka açık şirketlerin, özel durum açıklaması yapmak kaydıyla herhangi bir limit söz konusu olmaksızın borsada kendi paylarının geri alımını gerçekleştirebileceği,

Genel kurullarınca alınmış bir karara bağlı olarak geri alım programı yürüten halka açık şirketlerin, özel durum açıklaması yapmak ve yetkili organlarını bilgilendirmek suretiyle herhangi bir limit söz konusu olmaksızın borsada kendi paylarının geri alımını gerçekleştirebileceği hususları kamuoyuna duyurulmuştur.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Kurulun II-22.1 sayılı Geri Alınan Paylar Tebliği uyarınca yürürlükte genel kurullarınca onaylanmış bir geri alım programı bulunmayan ya da geri alım programı bulunmasına rağmen Geri Alınan Paylar Tebliği'nde düzenlenmiş olan geri alınan payların nominal değerinin ödenmiş veya çıkarılmış sermayenin yüzde onunu geçemeyeceği yönündeki limite daha önce gerçekleştirdikleri pay geri alımları nedeniyle ulaşılmış olan payları borsada işlem gören halka açık ortaklıkların, 15.07.2016 sonrasında ülkemizde yaşanan olağanüstü gelişmelerin sermaye piyasasının işleyişinin sağlıklı bir şekilde devam etmesini engelleyecek bir nitelik kazanmaması için kullanabilecekleri araçlardan biri olan pay geri alım işlemlerinin gerçekleştirilememesi ve hisse fiyatlarında yaşanabilecek düşüşler nedeniyle pay piyasasında ciddi kayıplarla karşılaşılması öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Geri Alınan Paylar Tebliği hükümleri uyarınca pay geri alımı gerçekleştirilmesi mümkün olmayan ya da tebliğde öngörülmüş yetkilendirme mekanizması nedeniyle pay geri alım işlemleri zaman alacak olan payları borsada işlem gören halka açık ortaklıklardan isteyenlerin ivedilikle alınacak bir yönetim kurulu kararıyla pay geri alımı gerçekleştirebilmelerine ve hisse fiyatlarında yaşanabilecek olası düşüşlere karşı kendi pay fiyatlarını destekleyebilmelerine imkan tanınmıştır.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Duyuru ile Geri Alınan Paylar Tebliği'ndeki yetkilendirme esaslarına ve geri alınan payların nominal değerinin ödenmiş veya çıkarılmış sermayenin yüzde onunu geçemeyeceği yönündeki limite tabi olmaksızın alacakları bir yönetim kurulu kararıyla halka açık ortaklıklarından isteyenlerin pay geri alımı gerçekleştirmelerine imkan tanınması amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Geri Alınan Paylar Tebliği hükümleri uyarınca pay geri alımı gerçekleştirilmesi mümkün olmayan ya da tebliğde öngörülmüş yetkilendirme mekanizması nedeniyle pay geri alım işlemleri zaman alacak olan payları borsada işlem gören halka açık ortaklıklardan isteyenlerin ivedilikle pay geri alımı gerçekleştirebilmelerine ve hisse fiyatlarında yaşanabilecek olası düşüşler nedeniyle yaşanabilecek kayıpların engellenmesine olanak tanınmıştır. Bu kapsamda, duyuru kapsamında ilk bir haftalık süreçte 30'u aşkın halka açık ortaklık pay geri alımı gerçekleştirebileceklerini kamuya açıklayarak piyasada bir sinyal etkisi oluşturmuşlardır. Nitekim BIST 100 Endeksi'nin 15.07.2016 tarihindeki kapanış fiyatı 82.825,36 seviyesinde gerçekleşmiş ve 21.07.2016 tarihine kadar geçen süreçte yaklaşık %13,6'lık bir azalışla 71.594,98 seviyesine kadar gerilemiştir. Kurulumuzun 21.07.2016 tarihli duyurusunu takip eden bir haftalık süreçte ise BIST 100 Endeksi yükselişe geçerek 29.07.2016 tarihinde 75.405,53 seviyesinden kapanmış ve kayıplarının bir kısmını geri almıştır.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Borsa pay piyasasında yaşanabilecek pay fiyat düşüşlerine karşı payları borsada işlem giren şirketlerin pay fiyatlarını destekleme amacıyla pay geri alımı gerçekleştirmelerine imkan tanınarak olası kayıpların önüne geçilmesine böylece sermaye piyasalarının sağlıklı bir şekilde işlemesine katkı sağlanması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

15.07.2016 sonrasında ülkemizde yaşanan olağanüstü gelişmelerin sermaye piyasasının işleyişinin sağlıklı bir şekilde devam etmesini engelleyecek bir nitelik kazanmaması için konu Kurulumuz tarafından ivedilikle değerlendirilmiş olup, oluşabilecek kayıplar da göz önünde bulundurularak, 21.07.2016 tarihli duyuru öncesinde herhangi bir resmi görüş alma süreci gerçekleştirilmemiştir.

3.6. 2017 YILI SAYISAL PERFORMANS ÖLÇÜTLERİ VE HEDEFLERİ

Kurulumuzun faaliyetleri kapsamında 2017 yılı için belirlenen sayısal performans ölçütleri ve hedefleri

aşağıda yer alan tabloda verilmektedir:

Tablo 3.1. 2017 Yılı Sayısal Performans Ölçütleri ve Hedefleri

Sayısal Performans Ölçütü	2016 yılı Gerçekleşmeleri	2017 yılı Sayısal Performans Hedefi
1. İzahname/İhraç Belgesi Onaylanan Sermaye Piyasası Aracı Tutarı		
1.1. Paylar (Bedelli Sermaye Artırımları)	1,5 milyar TL	1,6 milyar TL
1.2. Yurt İçi Borçlanma Araçları	172,4 milyar TL	180 milyar TL
1.3. Yurt Dışı Borçlanma Araçları	43,3 milyar ABD Doları	45 milyar ABD Doları
1.4. Yurt İçi Kira Sertifikası	6,6 milyar TL	7 milyar TL
1.5. Yurt Dışı Kira Sertifikası	768,9 milyon ABD Doları	800 milyon ABD Doları
1.6. Yurt Dışı VTMK	-	1 milyar TL
1.7. Yurt İçi VDMK	375 milyon TL	400 milyon TL
1.8. Yurt İçi Varant ve Sertifika	180 milyon TL	200 milyon TL
1.9. Yurt İçi Gayrimenkul Sertifikası	-	250 milyon TL
2. Pay İlk Halka Arzı Onaylanan İzahname Sayısı	3	4
3. Yatırım Fonları Toplam Net Varlık Büyüklüğü	43,8 milyar TL	49,4 milyar TL
4. Emeklilik Yatırım Fonları Toplam Net Varlık Büyüklüğü	58,4 milyar TL	67,2 milyar TL
5. Yatırım Ortaklıkları Toplam Aktif Büyüklüğü	63,3 milyar TL	71,5 milyar TL
6. Sermaye Piyasası Kurumu Denetimi	22 adet	8 adet
7. Halka Açık Şirket Denetimi	70 adet	65 adet
8. İzinsiz Faaliyetlerin Denetimi	27 adet	25 adet
9. Bağlı Kuruluşların Denetimi	2 adet	2 adet
10. MASAK İncelemeleri	18 adet	25 adet
11. Yatırım Kuruluşu Mali Denetimi	5 adet	5 adet
12. Yatırım Kuruluşu Mevzuat Denetimi	12 adet	15 adet
13. Yatırım Kuruluşu Şikayet Denetimi	3 adet	3 adet
14. Yatırım Kuruluşu Yetki Belgesi Denetimi	8 adet	2 adet
15. Bilgi Sistemleri İncelemesi	11 adet	10 adet
16. Bağımsız Denetim Kuruluşu Kalite Kontrolü	6 adet	8 adet
17. Gayrimenkul Değerleme Kuruluşu Kalite Kontrolü	7 adet	10 adet
18. Piyasa Gözetimi Kapsamında Piyasa Bozucu Eylemler İçin Yapılacak İnceleme Sayısı (SPKn md.104)	65 adet	65 adet
19. Bilgi Suistimali Kapsamında Yapılacak İnceleme Sayısı (SPKn md.106)	5 adet	5 adet
20. Piyasa Dolandırıcılığı Kapsamında Yapılacak İnceleme Sayısı (SPKn md.107)	63 adet	65 adet
21. Yüz Yüze Finansal Eğitim Verilen Kişi Sayısı	1300 kişi	1500 kişi
22. Online Finansal Eğitim Alan Kişi Sayısı (www.finansalegitim.gov.tr web sitesinin açılması halinde)	-	25.000 kişi
23. Dijital ve Basılı Olarak Üretilen Finansal Eğitim Materyali Sayısı	14 adet	12 adet
24. Uluslararası Kuruluşlar Bünyesinde Üstlenilen Görevler	40 adet	40 adet
25. Yabancı Ülkelerin Denk Kuruluşlarıyla Gerçekleştirilen Bilgi Paylaşımı (Karşılıklı Eğitim, Toplantı, Görüş İletme dahil)	25 adet	25 adet

2017 yılı için sayısal performans ölçütleri ve hedefleri aşağıdaki etkenler ve veriler dikkate alınarak belirlenmiştir:

1) 2017 yılı Programı'na göre ülkemizin 2017 yılında Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYH) büyümesinin %4,4,

TCMB tarafından 28.04.2017 tarihinde yayınlanan 2017-II Enflasyon Raporu'na göre enflasyonun yüzde 70 olasılıkla, 2017 yılı sonunda % 7,3 ile % 9,7 aralığında (orta noktası % 8,5) olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

2) 1 ve 2 numaralı performans ölçüt ve hedefleri için: Yukarıda belirtilen enflasyon oranının yanı sıra Kurulumuzca 2014-2016 yıllarında izahname/ihraç belgesi onaylanan sermaye piyasası aracına ilişkin tavan tutarlarındaki değişim oranları göz önünde bulundurulmuş bir eğilim analizi yapılması suretiyle belirlenmiştir.

3) 3-5 numaralı performans ölçüt ve hedefleri için: Otomatik katılım sisteminin etkisi dikkate alınarak emeklilik yatırım fonları toplam net varlık büyüklüğünün yıllık GSYH büyüme oranı ve enflasyon oranı toplamının %2 puan üzerinde gerçekleşerek yaklaşık %15 artacağı öngörülmüştür.

4) 6-9 numaralı performans ölçüt ve hedefleri için: Denetim ile ilgili performans hedefleri SPK'nın "Denetim faaliyeti ve denetim yetkilileri" başlıklı 88 (2) maddesi uyarınca Kurul Karar Organı'nca belirlenen "Risk Bazlı Denetime İlişkin Usul ve Esaslar" çerçevesinde hazırlanan 2017 yılı Denetim Programı'nda öngörülen denetimler, mevcut iş yükü ve iş gücü imkanları dikkate alınarak belirlenmiştir.

5) 10 numaralı performans ölçüt ve hedefi için: MASAK tarafından Kurulumuza gönderilen inceleme taleplerine bağlı olarak değişiklik gösterebilmektedir. Söz konusu sayı belirlenirken halihazırda Kurulumuza tevdi edilmiş görevlendirmeler ve yıl içinde verilebilecek olası yeni görevlendirmeler dikkate alınmıştır.

6) 11-14 numaralı performans ölçüt ve hedefleri için: Mevzuat denetimi hedefi belirlenirken, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu tarafından Kurulumuza tevdi edilen görev kapsamında gerçekleştirilecek bilgi işlem sistemleri denetimlerinin yanı sıra risk bazlı denetim programı kapsamında yapılabilecek denetimler dikkate alınmıştır. Şikayet denetimi hedefi belirlenirken, geçmiş yıllarda gerçekleştirilen denetim sayıları ve sektördeki faaliyet durumu dikkate alınmıştır. Yetki belgesi denetim sayısının geçen yıla kıyasla düşük belirlenmesinde, yatırım kuruluşlarının faaliyet izinlerinin yenilenmesi sürecinin tamamlanmış olması etkili olmuştur.

7) 15 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: Portföy aracılığı ve genel saklama faaliyetleri kapsamında yetki belgesi başvurusu yapan aracı kurumların bilgi işlem altyapısı yeterliliklerinin

incelenmesi çerçevesinde 7'si aracı kurum nezdinde olmak üzere toplam 10 inceleme çalışması yapılmıştır. Ayrıca 1 şikayet incelemesine yerinde destek verilmiştir. Bilgi sistemleri incelemesine yönelik çalışmalar Kurulumuz Aracılık Faaliyetleri Dairesi ve Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesi'nce ortak olarak yürütülmekte olup, 2017 yılı hedefi her iki dairenin iş planları ve personel imkanları dikkate alınarak belirlenmiştir.

8) 16 ve 17 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: Periyodik olarak Kurul içi ve Kurul dışı şikâyet ve bildirimler ile kamuya açık bilgiler, Kurulumuza ilgili kuruluşlar tarafından yapılan bildirimler üzerinden gerçekleştirilen gözetim faaliyetleri dikkate alınarak risk değerlendirilmesi yapılmakta ve kalite kontrol için öncelikli alanlar belirlenerek mevcut iş yükü ve iş gücü imkanları dahilinde incelenecek kurumlar ve sayıları belirlenmektedir.

9) 18-20 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: Geçmiş yıllarda yapılan inceleme sayıları ve mevcut durumdaki işler dikkate alınarak belirlenmiştir.

10) 21-23 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: Kurulumuzda eğitim verebilecek personel sayısı ve diğer olanaklar dahilinde sayılar değişiklik gösterebilmektedir. Ayrıca, www.finansalegitim.gov.tr internet adresli web sitesi henüz yayına başlamamış olup, verilen sayısal hedefler belirtilen web sitesinin açılarak yayına başlaması koşuluna bağlıdır.

11) 24 ve 25 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: IOSCO, IFSB, OECD, FSB, ISEDAK, IFIAR, IASB gibi uluslararası kuruluşlarda görev alan Kurulumuz personeli dikkate alınarak belirlenmiştir. Ayrıca, IOSCO Mutabakat Zabıtları (Memorandum of Understanding-MoU) çerçevesinde Kurulumuzdan istenilen bilgiler ve muadil yabancı kuruluşların sermaye piyasalarımıza özgü düzenleme ve uygulamalarını öğrenmek amacıyla yönelttiği bilgi talepleri dikkate alınmıştır.

2017 yılı Faaliyet Raporumuzdan başlamak üzere izleyen yıllarda, önümüzdeki dönemin performans ölçütleri ve hedeflerine yer verilmesinin yanı sıra, önceki yılda belirlenen sayısal performans ölçütleri ve hedeflerine ulaşma derecesi, olursa hedeflerden sapmalar ve nedenlerinin ayrıca değerlendirileceği bir bölüme yer verilecektir.

3.7. DEVAM EDEN İKİNCİL DÜZENLEME ÇALIŞMALARI

3.7.1. Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Devam Eden Düzenleme Çalışmaları

Kurulumuzun III-48.3 sayılı Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde yapılacak değişiklikler ile;

- Girişim şirketlerinin tanımının genişletilmesi,
- Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları (GSYO) tarafından üçüncü kişiler lehine tesis edilebilecek teminat, rehin, ipoteklere (TRI) ilişkin esasların kurumsal yönetim düzenlemeleri çerçevesinde yeniden belirlenmesi,
- Girişim sermayesi yatırımlarına yönelik portföy yönetim hizmeti alınması ve girişim sermayesi yatırımları için performans ücreti ödenmesine ilişkin düzenleme yapılması,
- GSYO'ların girişim sermayesi yatırımlarından çıkışlarda ayrılma hakkı ve önemli nitelikteki işlemlere ilişkin Kurul düzenlemelerinden istisna tutulması,
- Sermaye ve borç karması finansmana ilişkin sözleşmenin asgari unsurlarının belirlenmesi,
- Kuruluş ve dönüşüm şartları ile GSYO türleri arasında dönüşüm şartlarına yönelik düzenlemeler yapılması

planlanmaktadır.

3.7.2. Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Devam Eden Düzenleme Çalışmaları

Kurulumuzun III-52.4 sayılı Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde yapılacak değişiklikler ile;

- Girişim şirketlerinin tanımının genişletilmesi,
- Fon portföyü oluşturulması öncesinde kaynak taahhütleri üzerinden fon yönetim ücreti tahakkuk ettirilmesine imkan tanınması,
- Fon'dan çıkışların sadece nakden iade yerine girişim şirketlerindeki iştirak paylarının yatırımcılara iadesi ile yapılabilmesine imkan verilmesi,
- Katılma payı satışının veya fona iadesinin

iştirak payları karşılığında yapılmasına imkan tanınması,

- Girişim şirketlerine yapılan ya da yapılacak yatırımın finansmanında bu şirketlerde sahip olunan ya da olunacak ortaklık paylarının teminat gösterilmesine imkan verilmesi,
- Kurucu tarafından fona avans tahsis edilmesine imkan sağlanması,
- Fon için pay grupları oluşturulabileceği hususunun açıkça düzenlenmesi,
- Borç ve sermaye karması finansmana ilişkin sözleşmenin asgari unsurlarının belirlenmesi,
- Performans ücretine ilişkin düzenleme yapılması

planlanmaktadır.

3.7.3. Gayrimenkul Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenleme Çalışmaları

Kurulumuzun III-52.3 sayılı Gayrimenkul Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde yapılacak değişiklikler ile;

- Nitelikli yatırımcı tanımına gayrimenkul alanında yatırımları bulunan yatırımcıların dahil edilmesi,
- Katılma paylarının gayrimenkul ve gayrimenkule dayalı haklar karşılığında çıkarılmasına ve fona iadesine imkan tanınması,
- Performans ücreti ve iadesine ilişkin esasların belirlenmesi

planlanmaktadır.

3.7.4. Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri ile Yatırım Kuruluşlarına İlişkin Düzenleme Çalışmaları

Yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yatırım kuruluşlarına ilişkin olarak;

- Sermaye Piyasası Araçlarının Kredili Alım, Açığa Satış ve Ödünç Alma ve Verme İşlemlerine İlişkin Tebliğin güncellenmesi,
- III-37.1 sayılı Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğin güncellenmesi,

- SPKn'nun 87 nci maddenin ikinci fıkrasına dayanılarak çıkarılacak Veri Depolama Kuruluşlarının Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esaslarına İlişkin Yönetmelik (VDK Yönetmeliği) ile 87 nci maddenin birinci fıkrasına dayanılarak çıkarılacak Veri Depolama Kuruluşlarına Raporlama Yapılmasına İlişkin Esaslar Tebliği hazırlanması,
- 6362 sayılı SPKn'nda düzenlemesi yapılan Merkezi Karşı Taraf Sistemine ilişkin alt düzenlemelerin gözden geçirilerek güncellenmesi

çalışmaları sürmektedir.

3.7.5. Kitle Fonlamasına İlişkin Devam Eden Düzenleme Çalışmaları

Tek başına kayda değer bir etki yaratamayacak çok sayıda kişinin ufak meblağlar ile bir girişimi fonlamasına dayalı yeni nesil bir finansman aracı olan kitle fonlaması birçok ülkede hızla büyümekte olup, konunun ülkemizde de yasal düzenlemeye kavuşturulması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, girişimcinin kitleye, kitlenin girişimciye erişimini kolaylaştıracak düzenli ve güvenilir bir yatırım ortamının sağlanması hedeflenmektedir.

Konuya ilişkin olarak, Sermaye Piyasası Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı 26.12.2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na iletilmiştir. Taslak ile Sermaye Piyasası Kanunu'nun 3, 4 ve 16 ncı maddelerinde yapılan değişiklik ve Sermaye Piyasası Kanunu'na eklenen 35/A maddesi ile kitle fonlamasına ilişkin düzenleme yapma ve kitle fonlaması platformlarının yetkilendirilmesi görevi Kurulumuza verilmekte; kitle fonlaması ve kitle fonlaması platformlarının Sermaye Piyasası Kanunu'nun halka açık ortaklıklar, halka arz, ihraççılar, izahname ve ihraç belgesi düzenleme yükümlülükleri ile yatırım hizmet ve faaliyetleri, yan hizmetler ve borsalar, piyasa işleticileri ve teşkilatlanmış diğer pazar yerleri ile ilgili hükümlerine tabi olmayacağı da hükme bağlanmaktadır.

Kitle fonlaması platformlarının faaliyetleri ile yatırım süreç ve kuralları Kurul tarafından ikincil düzenlemelerle belirlenecek olup, böylelikle güvenilir bir kitlesel fonlama yatırım ortamının sağlanması hedeflenmektedir.

Yurt dışındaki uygulamalar da dikkate alınmak suretiyle Kurulumuzca ikincil düzenlemelerde belirlenebilecek esaslar üzerinde çalışılmakta olup, konuya ilişkin Kanun tasarısının kabul edilmesini takiben gerekli ikincil düzenlemeler hazırlanacaktır.

3.7.6. Uluslararası Değerleme Standartlarına İlişkin Devam Eden Düzenleme Çalışmaları

- Uluslararası Değerleme Standartlarındaki değişikliklerin ülkemiz uygulamasına yansıtılması için Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği (TDUB) ve Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB) ile birlikte yürütülen çalışmalara Kurulumuzca da katkı sağlanmaktadır.
- 2017 yılında söz konusu standartların değişiklikleri de içerecek şekilde güncellenmiş haliyle yayımlanması beklenmektedir. Ayrıca, gayrimenkul değerlendirme kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esaslarına ilişkin hususlarda değişiklik çalışmalarının da sonuçlandırılması beklenmektedir.

3.7.7. Finansal Raporlama Konusunda Devam Eden Düzenleme Çalışmaları

Sermaye piyasasında faaliyet gösteren işletmelerin finansal raporlama yükümlülüklerine ilişkin temel düzenlemelerin ortaya çıkan ihtiyaçlar kapsamında gözden geçirilmesi devam etmektedir. Bu kapsamda, finansal raporlama yükümlülüklerinin kapsamı, muafiyetler, halka arz edilmeksizin sermaye piyasası aracı ihraç eden işletmelerin finansal raporlarının bildirim yerine ve ara dönem finansal rapor düzenleme yükümlülüklerine ilişkin esaslar ile özel mevzuatları uyarınca finansal rapor düzenleyen işletmelerin finansal raporlamasına ilişkin mevzuat değişiklik çalışmaları devam etmektedir.

3.7.8. Lisanslama Konusunda Devam Eden Düzenleme Çalışmaları

Lisanslama alanında sınav kurulunun görevlerinin kağıt ortamında yapılacak sınavlarla sınırlandırılması, elektronik ortamda yapılacak sınavlarla ilgili kağıt ortamında yapılmakta olan sınavlarla paralel hükümler getirilmesi, 3 yıldan daha uzun bir süre geçmiş sınav tarihlerinde alınan notların geçerli olabilmesi için yenileme eğitimlerinin tamamlanmasının gerekli olduğu, not yükseltilmesi amacıyla girilen sınavlarda daha düşük not alınması halinde önceki notun geçerliliğini koruması gibi alanlarda düzenlemelerde değişiklikler öngörülmektedir.

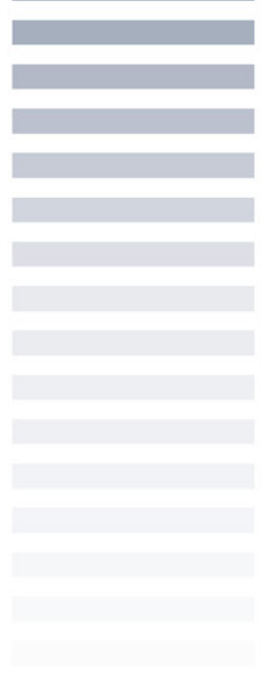

3.7.9. Bilgi Sistemleri Konusunda Devam Eden Düzenleme Çalışmaları

2017 yılında bilgi sistemleri yönetim ve denetim ilkelerinin oluşturulması hedeflenmektedir.

4. 2016 YILINDA TÜRK SERMAYE PİYASASI

4. 2016 YILINDA TÜRK SERMAYE PİYASASI

4.1. SERMAYE PİYASALARINA İLİŞKİN 2016 YILI TEMEL GÖSTERGELERİ

2016 yılı sonu itibariyle sermaye piyasalarına ilişkin bazı büyüklükler aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Tablo 4.1. Sermaye Piyasasına İlişkin Temel Göstergeler

	2016	2015
SERMAYE PİYASASI KANUNUNA TABİ HALKA AÇIK ORTAKLIK SAYISI	485	514
BORSA İSTANBUL'DA İŞLEM GÖREN ŞİRKETLER (1)	405	416
• Pay Piyasası	405	416
• Yıldız Pazar	118	117
• Ana Pazar	171	184
• Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı	47	48
- Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları	9	9
- Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları	31	31
- Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları	7	8
• Yakın İzleme Pazarı	36	33
• Gelişen İşletmeler Pazarı	18	20
• Piyasa Öncesi İşlem Platformu	15	14
BORSA İSTANBUL'DA İŞLEM GÖRMEYEN ŞİRKETLER	80	98
BORSA İSTANBUL ŞİRKETLERİNİN PİYASA DEĞERİ	(Milyar TL) 614	554,9
	(Milyar ABD Doları) 174,2	189,8
MKK'da Bakiyeli Yatırımcı / Hesap Bilgisi	4.089.999	4.153.676
-Pay senedi	1.047.434	1.064.754
-Devlet iç borçlanma senetleri	21.753	28.058
-Özel sektör borçlanma araçları	97.476	136.756
-Yatırım fonu	2.917.881	2.916.854
-Borsa yatırım fonu	2.400	2.773
-Yapılandırılmış ürünler	2.571	2.898
-Diğer sermaye piyasası araçları	484	1.583
YETKİLİ KURULUŞLAR	111	113
-Bankalar	42	41
-Aracı Kurumlar	69	72
KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI		
-YATIRIM FONLARI (Sayı) (2)	484	484
-Yatırım Fonları	433	431
-Toplam Değerleri (Milyar TL)	43,75	39,13
(Milyar ABD Doları)	12,4	13,38
-Yabancı Yatırım Fonları (Sayı)	42	42
-Toplam Değerleri (Milyon TL) (3)	16	17,8
(Milyon ABD Doları)	5	6,1
- Borsa Yatırım Fonları (Sayı)	9	11
- Toplam Değerleri (Milyon TL)	139,4	124
(Milyon ABD Doları)	39,5	42,2

	2016	2015
-EMEKLİLİK YATIRIM FONLARI (Sayı)	283	250
-Toplam Portföy Değerleri (Milyar TL)	60,69	48,2
(Milyar ABD Doları)	17,2	16,5
-MENKUL KIYMET YATIRIM ORTAKLIKLARI (Sayı)	9	9
-Aktif Toplamları (Milyon TL)	446,4	442,7
(Milyon ABD Doları)	126,6	151,4
-GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIKLARI (Sayı) (4)	31	31
-Aktif Toplamları (Milyar TL)	60,6	53,1
(Milyar ABD Doları)	17,2	18,2
-GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM ORTAKLIKLARI (Sayı) (4)	12	13
-Aktif Toplamları (Milyar TL)	2,3	2,3
(Milyon ABD Doları)	642	786
-PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİ (Sayı)	51	51
-Yönetilen Portföy Değerleri (Milyar TL)	122,1	98,4
(Milyar ABD Doları)	34,6	33,7
BAĞIMSIZ DENETİM ŞİRKETLERİ	100	100
GAYRİMENKUL DEĞERLEME ŞİRKETLERİ	133	132
DERECELENDİRME KURULUŞLARI (5)	8	8

(1) Ana, Yıldız, Gelişen İşletmeler, Yakın İzleme ve Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı ile Piyasa Öncesi İşlem Platformu'nda işlem gören şirket sayısı toplamıdır.
 (2)Borsa yatırım fonları dahildir.
 (3)Ülkemizde dolaşımda bulunan değer olarak verilmektedir.
 (4) Halka açık olup borsada işlem görmeyenler dahil edilmiştir.
 (5) 3 adedi Kurulumuzca kabul edilen uluslararası derecelendirme kuruluşu, 5 adedi Kurulumuzca yetkilendirilen kuruluşur. Kurulumuzca yetkilendirilen 5 kuruluşun 2'si hem kredi hem de kurumsal yönetim derecelendirmesi faaliyetinde bulunmaktadır.
 Kaynak: SPK, MKK, Takasbank

4.2. MENKUL KIYMET STOKLARI

2016 yılı sonu itibariyle merkezi kaydi sistemde izlenen menkul kıymetlerin türü ve büyüklüklerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Tablo 4.2. Merkezi Kaydi Sistemde İzlenen Menkul Kıymet Bilgileri (2014-2016)

	Piyasa Değeri					
	2016		2015		2014	
	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)
Pay Senedi	626.675	177.188	563.594	192.794	640.643	274.824
-Borsada İşlem Gören Paylar	246.944	70.045	226.340	77.426	248.965	106.802
-Borsada İşlem Görmeyen Paylar	377.731	107.143	337.254	115.368	391.678	168.022
Özel Sektör Borçlanma Aracı	49.567	14.060	47.196	16.145	45.288	19.428
Yatırım Fonu Katılma Payı	45.004	12.765	38.784	13.267	36.093	15.483
Varlık Teminatlı Menkul Kıymetler	1.559	442	1.598	547	1.672	717
Kira Sertifikaları (Kamu ve Özel)	2.117	600	1.669	571	946	406
Borsa Yatırım Fonu	139	39	124	42	192	82
Devlet İç Borçlanma Senetleri	196.747	55.807	185.591	63.487	210.063	90.114
Diğer Menkul Kıymetler(**)	526	149	370	127	478	205
TOPLAM	920.334	261.051	838.926	286.979	935.375	401.259

(*) 31.12.2014, 31.12.2015 ve 31.12.2016 tarihli TCMB döviz satış kurları kullanılmıştır.

(**) Varlığa dayalı menkul kıymetler ve yapılandırılmış ürünler (varantlar)

Kaynak: MKK

Tablo 4.3. Menkul Kıymet Stok Bilgileri (2014-2016)

	Piyasa Değeri					
	2016		2015		2014	
	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları)(*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları)(*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları)(*)
1. Menkul Kıymetler	920.334	261.051	838.926	286.979	935.375	401.259
2. MKS'de Bulunmayan DİBS'ler	281.271	79.782	255.320	87.340	234.976	100.800
3. Toplam Menkul Kıymet Stoğu (1+2)	1.201.605	340.833	1.094.246	374.319	1.170.351	502.060
4. MKS'de Bulunan DİBS'ler (**)	197.138	55.918	185.838	63.571	210.063	90.113
5. Özel Sektör Menkul Kıymetleri [3-(2+4)]	723.196	205.133	653.088	223.408	725.312	311.146
6. MKS'de Bulunan Borsada İşlem Görmeyen Paylar	377.731	107.143	337.254	115.368	391.678	168.023
7. Özel Sektör Menkul Kıymetleri Net Toplamı (5-6)	345.465	97.990	315.834	108.040	333.634	143.123
8. Toplam Menkul Kıymet Stoğu Net Değeri (3-6)	823.874	233.690	756.992	258.951	778.673	334.037

(*) 31.12.2014, 31.12.2015 ve 31.12.2016 tarihli TCMB döviz satış kurları kullanılmıştır.

(**) Kamu tarafından ihraç edilen kira sertifikaları (391 milyon TL) dahil

Kaynak: MKK

Yukarıdaki verilere göre, 31.12.2016 itibarıyla;

- Ülkemizdeki tüm menkul kıymet stoğunun piyasa değeri 1.201.605 milyon TL,
- Özel sektör menkul kıymetlerinin net piyasa değeri 345.465 milyon TL,

- Toplam menkul kıymet stoğu net değeri 823.874 milyon TL

olarak hesaplanmakta olup, özel sektör menkul kıymetlerinin toplam menkul kıymet stoğunun net değeri içindeki payı geçen yıla göre hemen hemen aynı kalarak % 41,93 (2015: %41,72) olarak gerçekleşmiştir.

4.3. İZAHNAMESİ/İHRAÇ BELGESİ ONAYLANAN SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI

2016 yılında paylarının ilk halka arzına ilişkin izahnamesi onaylanan 5 ortaklıktan 1'inin payları Ana Pazar'da, 1'inin payları ise Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı'nda işlem görmeye başlamıştır¹. İzahnamesi onaylanan ortaklıklardan 2 adedinin halka arzı gerçekleşmemiş, 1 adedinin ise izahnamesi onaylanarak halka arzı gerçekleşmekle birlikte daha sonra borsa kotundan çıkarılmıştır.

Halka açılmalar çerçevesinde 2016 yılı içinde 28.250.000TL nominal değerli paylara ilişkin izahnameler onaylanmış olup, bu payların 9.250.000 TL'lik kısmı sermaye artırımını suretiyle, 19.000.000 TL'lik kısmı ortak satışı suretiyle halka arz edilmiştir. Halka açılmalar çerçevesinde 2016 yılında gerçekleştirilen pay satışlarıyla toplam

37.000.000TL tutarında (10.494.965 ABD Doları) kaynak sağlanmıştır.

2016 yılı içinde halka açık ortaklıkların nakit karşılığı gerçekleştirilmeyi planladıkları sermaye artırımları kapsamında Kurulumuza yapılan başvurular neticesinde 1.509.882.919 TL nominal değerli paylara ilişkin izahname/ihraç belgesi onaylanmıştır. 2016 yılı içinde gerçekleşen pay satışları neticesinde ise 1.646.130.245 TL tutarında (466.921.074 ABD Doları) kaynak sağlanmıştır.

2016 yılında borçlanma araçlarına ilişkin onaylanan izahname/ihraç belgeleri kapsamında verilen tavan tutarı yurt içi 172.408.077.250 TL ve yurt dışı 152.515.568 TL olmak üzere toplam 324.923.645.250 TL olarak gerçekleşmiştir. 2016

¹İlk halka arzına ilişkin izahnamesi onaylanarak halka arzı gerçekleştirilen VİA Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş., Kurul Karar Organı'nın 26.07.2016 tarihli kararıyla gayrimenkul yatırım ortaklığı statüsü sona erdirilerek SPKn kapsamından ve paylarının da borsa kotundan çıkarılması nedeniyle işlem gören şirketlere dahil edilmemiştir.

yılı içinde yurt içi ve yurt dışında satışı gerçekleştirilen borçlanma aracı tutarı ise sırasıyla 89.087.641.744 TL ve 27.323.983.566 TL olmuştur.

araçlarından yurt içinde dolaşımda olanların portföy değeri 46,8 milyar TL seviyelerinde iken, 31.12.2016 tarihi itibarıyla söz konusu tutar 49,4 milyar TL'ye ulaşmıştır.

2015 yıl sonu itibarıyla TL cinsi borçlanma

Tablo 4.4. Satılan Sermaye Piyasası Araçları Tutarları (Bin TL) (2014-2016)

Yıllar	Pay(*)	VDMK	VTMK/ITMK	Borçlanma Araçları	Kira Sertifikası	Yatırım Kuruluşu Varant/Sertifika/Senetleri	Toplam
2014	3.347.321	451.650	361.846	117.679.731	4.836.365	68.830	126.745.743
2015	2.229.906	-	726.710	110.227.676	3.656.193	51.935	116.892.420
2016	1.683.130	375.000	2.038.300	116.411.625	3.433.614	122.335	124.064.004

(*) Onaylanan izahname/ihraç belgeleri kapsamında nakit karşılığı (iç kaynaklardan/kar payından ve birleşme/bölünme işlemleri ile ortaklıktan çıkarma hakkının kullanımı kapsamında ihraç edilen paylar hariç) gerçekleştirilen pay satışlarından sağlanan fon tutarı (Halka açık ortaklıkların ortak satışları dahil değildir.)

Kaynak: SPK

Tablo 4.5. Satılan Sermaye Piyasası Araçları Tutarları (Bin ABD Doları) (2014-2016)

Yıllar	Pay(*)	VDMK	VTMK/ITMK	Borçlanma Araçları	Kira Sertifikası	Yatırım Kuruluşu Varant/Sertifika/Senetleri	Toplam(**)
2014	1.435.940	193.750	155.225	50.482.489	2.074.714	29.527	54.371.645
2015	762.804	-	248.592	37.706.591	1.250.707	17.766	39.986.461
2016	477.416	106.368	578.159	33.019.891	973.937	34.700	35.190.471

(*) Onaylanan izahname/ihraç belgeleri kapsamında nakit karşılığı (iç kaynaklardan/kar payından ve birleşme/bölünme işlemleri ile ortaklıktan çıkarma hakkının kullanımı kapsamında ihraç edilen paylar hariç) gerçekleştirilen pay satışlarından sağlanan fon tutarı (Halka açık ortaklıkların ortak satışları dahil değildir.)

(**) 31.12.2014, 31.12.2015 ve 31.12.2016 tarihli TCMB döviz satış kurları kullanılmıştır.

Kaynak: SPK

4.4. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI

4.4.1. Yatırım Fonları

2016 yılı sonu itibarı ile mevcut olan yatırım fonu türleri ise Borçlanma Araçları Fonu, Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu, Para Piyasası Fonu, Hisse Senedi Fonu, Hisse Senedi Yoğun Fon, Katılım Fonu, Değişken Fon, Serbest Fon, Garantili Fon, Koruma Amaçlı Fon, Fon Sepeti Fonu ve Borsa Yatırım Fonu'dur.

Türkiye'de 2016 yılı sonu itibarıyla;

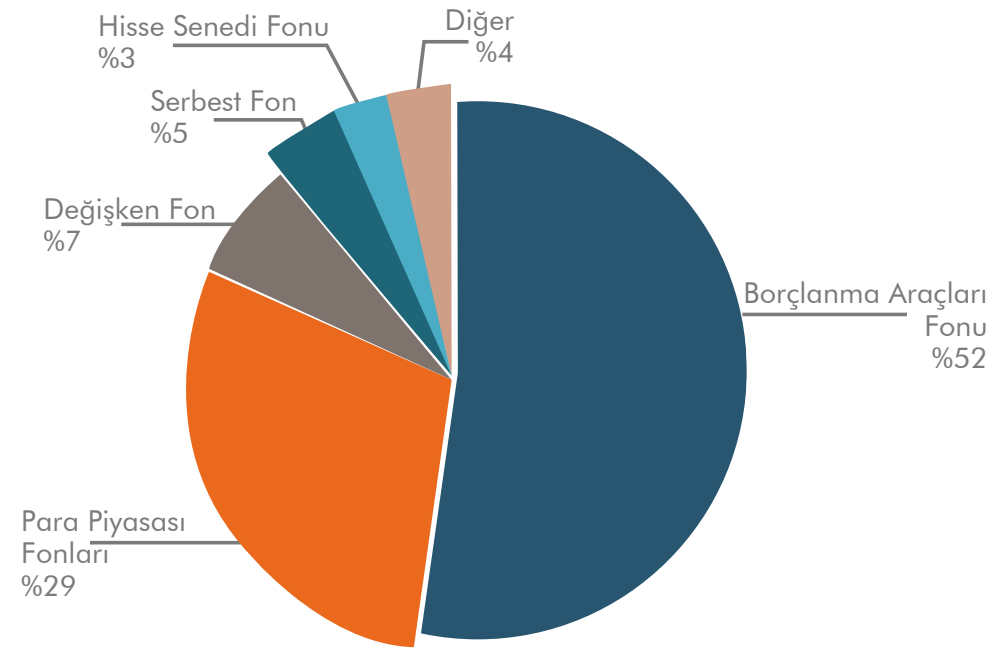
- 433 yatırım fonu,

- 42 yabancı yatırım fonu,
- 9 borsa yatırım fonu olmak üzere

toplam 484 yatırım fonu alım satıma konu olmaktadır.

Yatırım fonlarının portföy büyüklüklerine göre türlerinin dağılımına bakıldığında; borsa yatırım fonları hariç olmak üzere toplam portföy büyüklüğünün %52,15'ini borçlanma araçları fonları, %29,40'ını para piyasası fonları oluşturmaktadır. Hisse senedi fonları ise toplam portföy büyüklüğünün %3,11'ini oluşturmaktadır.

Grafik 4.1. Yatırım Fonlarının Portföy Büyüklüğüne Göre Türlerinin Dağılımı

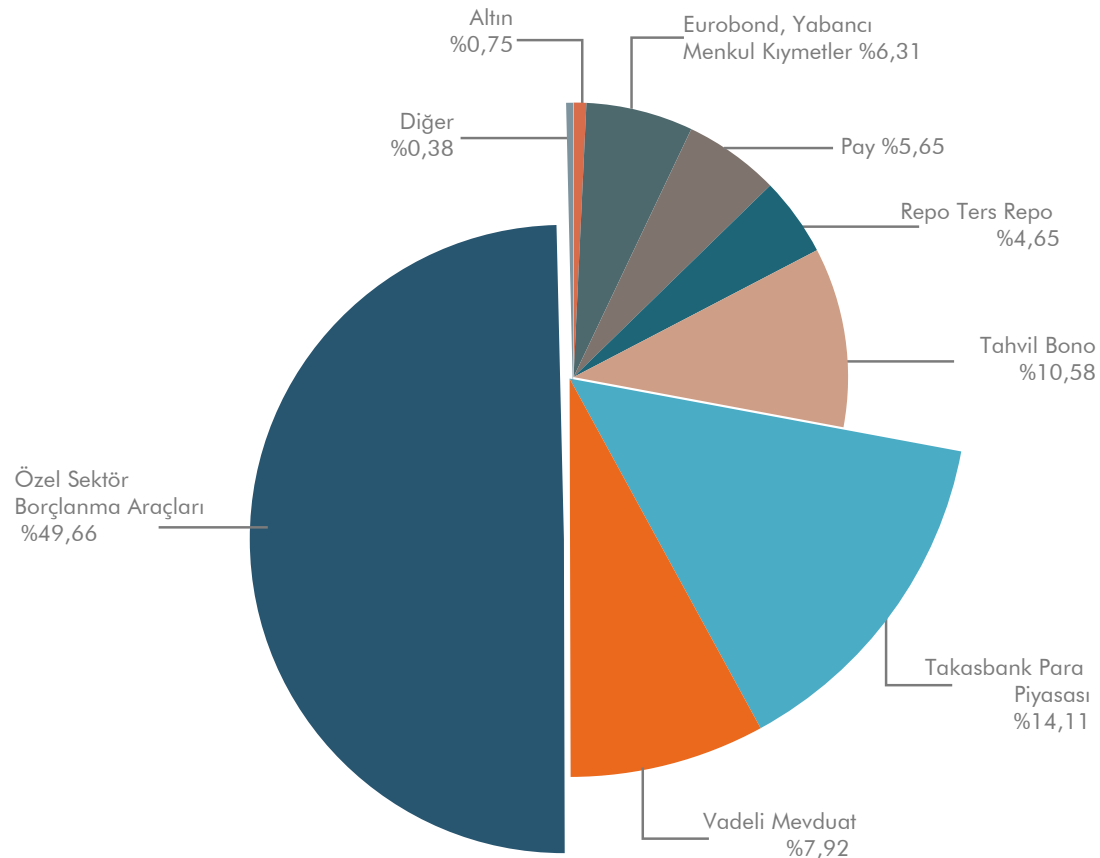
Kaynak: SPK, Takasbank

İlki 1987 yılında kurulan yatırım fonlarının toplam portföy değerleri, 2016 yılında bir önceki yıla göre TL bazında %11,8 oranında artarak 39,13 milyar TL'den 43,75 milyar TL'ye yükselirken, ABD Doları

bazında %7,32 oranında azalarak 13,38 milyar ABD Doları'ndan 12,40 milyar ABD Doları'na gerilemiştir.

Yatırım fonlarının 2016 yıl sonu itibariyle portföylerinin dağılımı şu şekilde gerçekleşmiştir:

Grafik 4.2. Yatırım Fonlarının Portföylerinin Dağılımı

Kaynak: SPK, Takasbank

Tablo 4.6. Yatırım Fonlarının Toplam Portföy Dağılımı (%) (2012-2016)

Yıllar	Kamu Borçlanma Araçları	Yabancı Menkul Kıymet	Ters Repo	Özel Sektör Borçlanma Araçları	Pay	Borsa Para Piyasası	Portföy Toplam Değeri(*)	
							(Milyon TL)	(Milyon \$)
2012	20,03	0,45	38,38	28,45	4,94	7,75	29.746	16.745
2013	16,97	0,69	29,19	36,50	5,38	11,27	30.082	14.130
2014	11,10	1,34	20,26	49,79	5,37	12,14	36.003	15.444
2015	13,31	4,97	15,92	47,45	4,92	5,22	39.128	13.384
2016	10,51	7,39	4,30	50,13	5,71	14,33	43.755	12.400

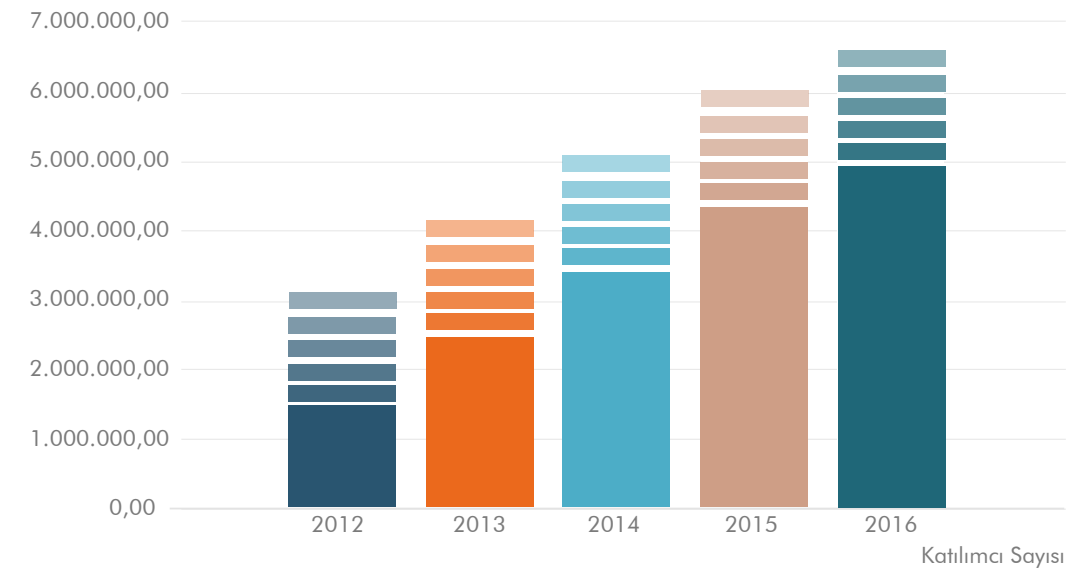
(*) Borsa yatırım fonları dahildir.
Kaynak:SPK, Takasbank

Emeklilik Yatırım Fonları

Türkiye'de bireysel emeklilik sistemi 2003 yılında faaliyete geçmiştir. 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren yapılan sistem değişikliği ile ise bireysel emeklilik sistemi katılımcılarına katılma paylarının %25'i oranında

devlet katkısı uygulanmaya başlamıştır. Devlet katkısı uygulamasının başladığı 2013 yılından bu yana katılımcı sayısında (31.12.2016: 6.627.025) yıllar itibariyle meydana gelen artışlar aşağıdaki grafikte görülmektedir:

Grafik 4.3. BES Katılımcı Sayısı (2012-2016)

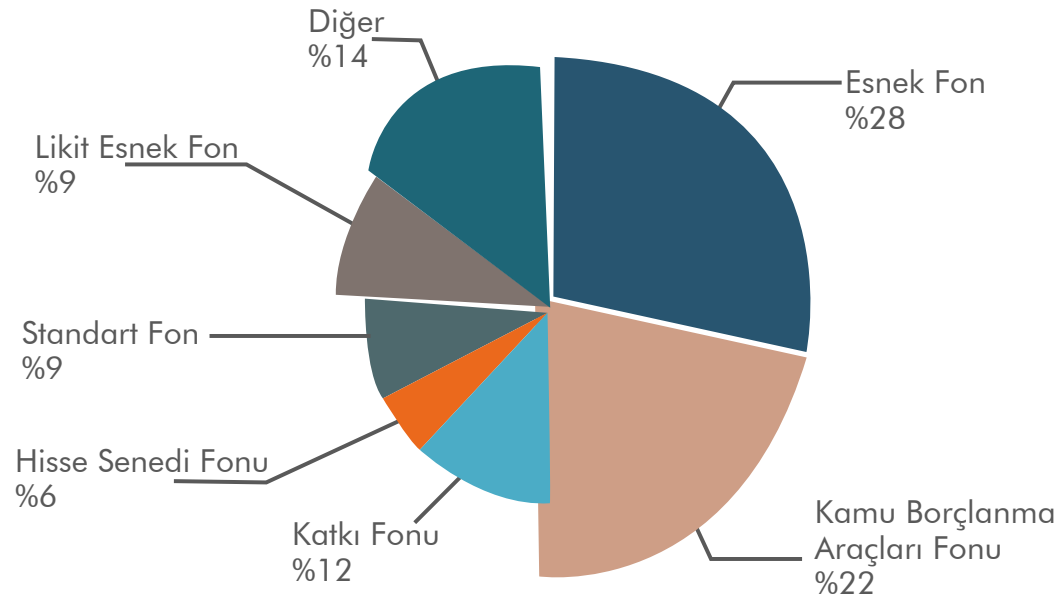

2016 yılı sonu itibariyle faaliyette olan emeklilik fonu sayısı 283'tür. Söz konusu fonların portföy değeri 60,69 milyar TL, toplam değeri ise 60,81 milyar TL'dir². Emeklilik yatırım fonlarının portföy büyüklüklerine göre türlerinin dağılımına

bakıldığında, emeklilik yatırım fonları içinde en büyük fon portföy değerine sahip olan fon türü olarak %28 ile Esnek Emeklilik Yatırım Fonları birinci sırayı alırken, %22 ile TL cinsinden Kamu Borçlanma Araçları Fonları ikinci sırada yer almaktadır.

²Emeklilik fonlarında toplam değer (portföy değeri+alacaklar-borçlar) şeklinde hesaplandığından, toplam değer portföy değerinden düşük gerçekleşebilmektedir.

Grafik 4.4. Emeklilik Yatırım Fonu Türlerinin Fon Toplam Değeri Dağılımı

Kaynak:SPK, Takasbank

Bununla birlikte 28.03.2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'nun Ek-2 nci ve Geçici 2 nci maddesi kapsamında 01.01.2017 tarihinde bireysel emeklilikte "Otomatik Katılım Sistemi" uygulanmaya başlayacaktır. Otomatik katılım sistemiyle birlikte Türk vatandaşı veya 29.05.2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 28 inci maddesi kapsamında olup, kırk beş yaşını doldurmamış olan çalışanlar işveren tarafından düzenlenen bir emeklilik sözleşmesiyle emeklilik planına dahil edilecektir. Otomatik katılım sistemine geçiş kademeli bir şekilde gerçekleştirilecektir.

Sisteme dahil olan çalışanlar prime esas kazancının %3'üne karşılık gelen tutarda katkı payı ödeyecektir. Çalışanların, otomatik katılım sistemi ile emeklilik planına dahil olduğunun kendisine bildirilmesini takip eden 2 ay içinde sistemden çıkma/cayma hakları vardır. Çalışan adına bireysel emeklilik hesabına ödenen katkı paylarına %25 Devlet katkısı ödenecektir. Bununla birlikte çalışanın cayma hakkını kullanmaması hâlinde, sisteme girişte bir defaya mahsus olmak üzere, devlet katkısı hak etme ve ödeme koşuluna tabi olmak kaydıyla bin Türk lirası tutarında ilave Devlet katkısı verilecektir. Ayrıca çalışan tarafından emeklilik hakkının kullanılması halinde, hesabında bulunan birikimin en az on yıllık, yıllık gelir sigortası sözleşmesi kapsamında almayı tercih eden çalışana, birikiminin yüzde beşi karşılığı ek Devlet katkısı ödemesi yapılacaktır.

01.01.2017'de uygulanmaya başlanacak otomatik katılım sisteminde katkı paylarının çalışanlara tanınan cayma süresi boyunca değerlendirileceği 31 "Başlangıç Emeklilik Yatırım Fonu" 27.12.2016 tarihli Kurul Kararı ile kurulmuştur.

Borsa Yatırım Fonları

Borsa yatırım fonlarına ilişkin düzenleme 2004 yılında yapılmış olup, buna göre bu fonlar katılma payları borsa pazarlarında işlem gören, fonun oluşturulma sürecine doğrudan katılan yetkilendirilmiş katılımcıların fon portföyünün kompozisyonunu yansıtabilecek şekilde, portföyde yer alan menkul kıymet ve nakdi bir araya getirerek karşılığında fon katılma payı alabildiği ya da söz konusu kurumların en az asgari işlem birimine tekabül eden fon katılma paylarını saklamacı kuruluşa iade edip karşılığında fonun içindeki menkul kıymetlerin payına düşen kısmını alabildiği, riskin dağıtılması ilkesi ve inanca dayalı mülkiyet esaslarına göre portföy işletmek amacıyla kurulan malvarlıklardır.

2016 yıl sonu itibarıyla ise halka arz edilmiş ve Borsa İstanbul bünyesindeki Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı'nda işlem gören ve toplam değeri 139 milyon TL (2015: 124 milyon TL) olan 9 (2015: 11) borsa yatırım fonu bulunmaktadır.

Fon Sepeti Fonları

Fon sepeti fonları (Funds of Funds) değişik fon yönetim stratejilerinin sağladığı getiri avantajlarından yararlanılması amacıyla, diğer yatırım fonlarının katılım paylarını portföylerine almak suretiyle faaliyet göstermektedir. 2016 yılı sonu itibarıyla 15 (2015: 12) fon sepeti fonu bulunmaktadır olup, bunların toplam değeri 379,7 milyon TL'dir (2015: 160,7 milyon TL).

Garantili Fonlar

Garantili fonlar, başlangıç yatırımının belirli bir bölümünün, tamamının ya da başlangıç yatırımının üzerinde belirli bir getirinin izahnamede belirlenen esaslar çerçevesinde belirli vade ya da vadelerde yatırımcıya geri ödenmesinin, uygun bir yatırım stratejisine ve garantör tarafından verilen garantiye dayanılarak taahhüt edildiği fonlardır. Son iki yılda gözlemlenen dalgalı piyasa koşulları sebebiyle yıl sonu itibarıyla garantili fon bulunmamaktadır.

Koruma Amaçlı Fonlar

Koruma amaçlı fonlar, başlangıç yatırımının belirli bir bölümünün, tamamının ya da başlangıç yatırımının üzerinde belirli bir getirinin izahnamede belirlenen esaslar çerçevesinde belirli vade ya da vadelerde yatırımcıya geri ödenmesinin, uygun bir yatırım stratejisine dayanılarak en iyi gayret esasları çerçevesinde amaçlandığı fonlardır. 2016 yılı sonu itibarıyla 15 (2015: 9) koruma amaçlı fon bulunmaktadır olup, bu fonların toplam değeri 282 milyon TL'dir (2015: 158 milyon TL).

Serbest Yatırım Fonları

Serbest yatırım fonları, katılma payları sadece nitelikli yatırımcılara satılmak üzere kurulmuş olan fonlardır. 2016 yılı sonu itibarıyla 80 (2015: 59) serbest yatırım fonu bulunmaktadır olup, bu fonların toplam değeri 3,17 milyar TL'dir (2015: 2,03 milyar TL).

4.4.2. Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu (TEFAS)

TEFAS, yatırımcılara tercihlerine uygun yatırım fonlarını aracı kurum ve bankada bulunan kendi hesaplarından alıp satabilme ve fonlar arasında karşılaştırma yapma imkanı sunmaktadır. TEFAS'ın faaliyete geçmesi ve yatırımcılar tarafından kullanılmasıyla fon portföy yönetiminde rekabetin ve dolayısıyla fon performanslarının artması beklenmekte ve hedeflenmektedir.

TEFAS, geniş yatırımcı kitlelerinin ülkemizde faaliyette olan tüm yatırım fonlarına erişimini kolaylaştıracak, tasarrufların yatırım fonları kanalıyla değerlendirilmesine katkı sağlayacak, yatırımcıların yatırım tercihinde bulunurken ihtiyaç duyabilecekleri bilgilere erişim konusunda yardımcı olacak, bu suretle bilinçli tercih yapılmasına, tasarrufların verimli kullanılmasına ve artmasına katkı yapacak bir platformdur.

2016 yılında TEFAS'ta gerçekleşen işlem hacmi bilgisine aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 4.7. TEFAS Toplam İşlem Hacmine İlişkin Bilgiler (TL) (2015 ve 2016)

AYLAR İTİBARIYLA	İŞLEM HACMI	
	2016 (TL)	2015 (TL)
Ocak	1.648.497.372,12	727.531.293,06
Şubat	1.981.708.580,24	854.294.920,14
Mart	1.945.758.150,29	776.667.962,94
Nisan	1.931.969.672,28	825.113.944,69
Mayıs	2.080.541.627,82	1.212.006.538,87
Haziran	1.728.730.630,92	1.407.374.123,30
Temmuz	1.561.782.858,32	1.078.874.626,14
Ağustos	1.676.037.914,55	1.186.333.149,92
Eylül	1.461.942.869,07	976.966.672,02
Ekim	1.683.426.822,19	1.150.826.507,18
Kasım	2.046.321.880,65	1.572.337.388,77
Aralık	1.831.675.976,97	1.840.368.627,65
TOPLAM	21.578.394.355,42	13.608.695.754,68

Kaynak : TEFAS (www.tefas.gov.tr/IstatistikRaporlar/ToplamIslemHacmi.aspx)

4.4.3. Yatırım Ortaklıkları

Türkiye’de menkul kıymet yatırım ortaklıkları, gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve girişim sermayesi yatırım ortaklıkları olmak üzere 3 tür yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir.

4.4.3.1. Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları

Sermaye piyasalarımızda 2016 yılı sonu itibariyle 9 yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir. Bu ortaklıkların piyasa değeri 310 milyon TL (87,8 milyon ABD Doları)’dır. Yatırım ortaklıklarının portföylerinde %34 ile özel sektör borçlanma araçları, %30 ile ortaklık payları ve %10 ile kamu borçlanma araçları başta gelen yatırım araçlarıdır.

4.4.3.2. Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları

Payları Borsa İstanbul’da işlem gören gayrimenkul yatırım ortaklıkları, gayrimenkullere, gayrimenkule dayalı sermaye piyasası araçlarına, gayrimenkul projelerine, gayrimenkule dayalı haklara ve sermaye piyasası araçlarına yatırım yapabilmektedir. 2016 yıl sonu itibariyle toplam piyasa değeri 24,9 milyar TL

(7 milyar ABD Doları) olan 31 gayrimenkul yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir.

4.4.3.3. Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları

Payları Borsa İstanbul’da işlem gören girişim sermayesi yatırım ortaklıkları, sermayelerini esas olarak girişim sermayesi yatırımlarına yönelmektedirler. 2016 yıl sonu itibariyle toplam 12 girişim sermayesi yatırım ortaklığı faaliyet göstermekte olup, bunlardan borsada işlem gören 8 adedinin toplam piyasa değeri 1,1 milyar TL (308 milyon ABD Doları) tutarındadır.

4.4.3. Portföy Yönetim Şirketleri

2016 yılı sonu itibariyle sermaye piyasasında faaliyet gösteren 51 (2015: 51) portföy yönetim şirketi bulunmaktadır. Bu şirketlerin yönettiği portföy büyüklüğü 122,17 milyar TL olup, 2015 yılına göre %23 oranında artış göstermiştir (2015: 99,4 milyar TL). 2016 yılında yönetilen portföyün %88,6’sı (2015: %88,6) kolektif bazda, %11,4’ü bireysel (bireysel ve tüzel) bazda (2015: %11,4) yönetilmektedir

4.5. YATIRIM KURULUŞLARI

2016 yılı sonu itibariyle sermaye piyasalarımızda faaliyet gösteren, 69 aracı kurum ve 42 adedi banka olmak üzere toplam 111 yatırım kuruluşu bulunmaktadır. Ayrıca 16 aracı kurumun ve 1 bankanın faaliyetleri geçici olarak durdurulmuş durumdadır.

2016 yılı sonu itibariyle, aracı kurumların, yatırım bankalarının ve ticari bankaların, Kurul iznine tabi olarak gerçekleştirebildikleri faaliyetlere ilişkin yetki ve izin belgeleriyle ilgili bilgiler aşağıdaki tablolarda verilmektedir:

Tablo 4.8. Sınıflandırma Bakımından Yatırım Kuruluşlarının Faaliyet Belgeleri

Belgenin Türü	Aracı Kurumlar	Yatırım, Kalkınma ve Katılım Bankaları	Ticari Bankalar
Dar Yetkili Aracı Kurum Yetki Belgesi	5	-	-
Kısmi Yetkili Aracı Kurum Yetki Belgesi	14	-	-
Geniş Yetkili Aracı Kurum Yetki Belgesi	55	-	-
Banka Yetki Belgesi	-	13	28

Kaynak: SPK

Tablo 4.9. 6362 sayılı SPK’na Göre Yatırım Hizmet ve Faaliyeti Yetki Belgeleri

Belgenin Türü	Aracı Kurumlar	Yatırım, Kalkınma ve Katılım Bankaları	Ticari Bankalar
Emir iletimine Aracılık	12	3	24
İşlem Aracılığı	68	10	20
Portföy Aracılığı Faaliyeti	52	12	26
Bireysel Portföy Yöneticiliği	43	1	-
Yatırım Danışmanlığı	53	2	-
Halka Arza Aracılık Faaliyeti	52	4	-
• Aracılık Yüklenimi	38	3	-
• En İyi Gayret Aracılığı	14	1	-
Saklama Hizmeti	72	14	38
• Genel Saklama	3	1	12
• Sınırlı Saklama	69	13	26

Kaynak: SPK

Öte yandan, aracı kurumlar, ülke çapında merkez dışı örgütleri vasıtasıyla faaliyet göstermekte olup,

2016 yıl sonu itibarıyla 317 şube ve 64 irtibat bürosunda hizmet vermektedirler.

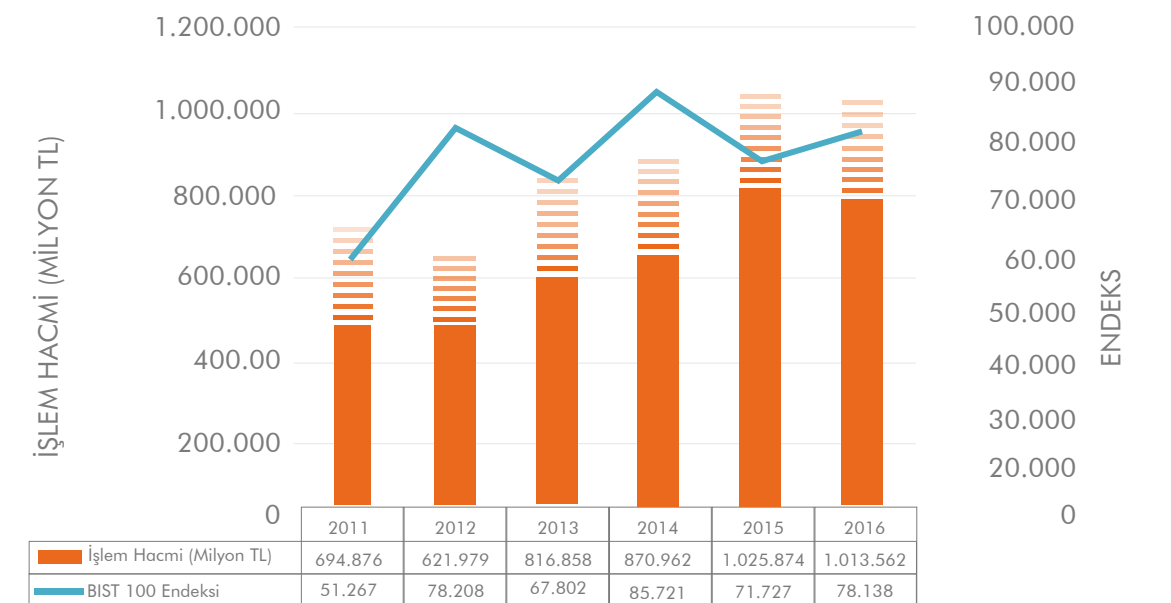
4.6. BORSA İSTANBUL PAY PİYASASINDAKİ GELİŞMELER

4.6.1. Pay Piyasası ve BIST 100 Endeksi

2015 yılını 71.727 puanla kapatan BIST 100 Endeksi 2016 yıl sonunda bir yükseliş trendine girerek 2016 yılını %8.9 yükselişle 78.138 puanla kapatmıştır. Aynı şekilde BIST Pay Piyasası işlem hacmi TL bazında

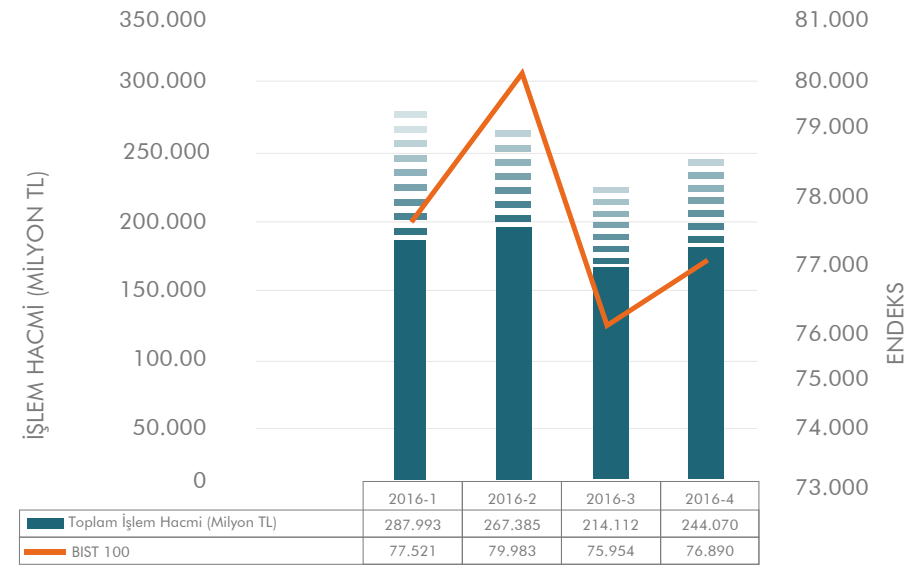
1.025.874 milyon TL’den 1.013.562 milyon TL’ye düşmüştür; ABD Doları bazında ise kur etkisinden dolayı 381,7 milyar ABD Doları’dan 337,6 milyar ABD Dolarına gerilemiştir. BIST işlem hacminde bir önceki yıla göre TL bazında %1,2 oranında azalış ve ABD Doları bazında ise %11,5 oranında azalış gözlemlenmektedir.

Grafik 4.5. BIST 100 Endeksi ve İşlem Hacmi (2011-2016)

Kaynak: BIST

Grafik 4.6. BIST-100 Endeksi ve İşlem Hacmi (2016 yılı 3'er Aylık Bazda)

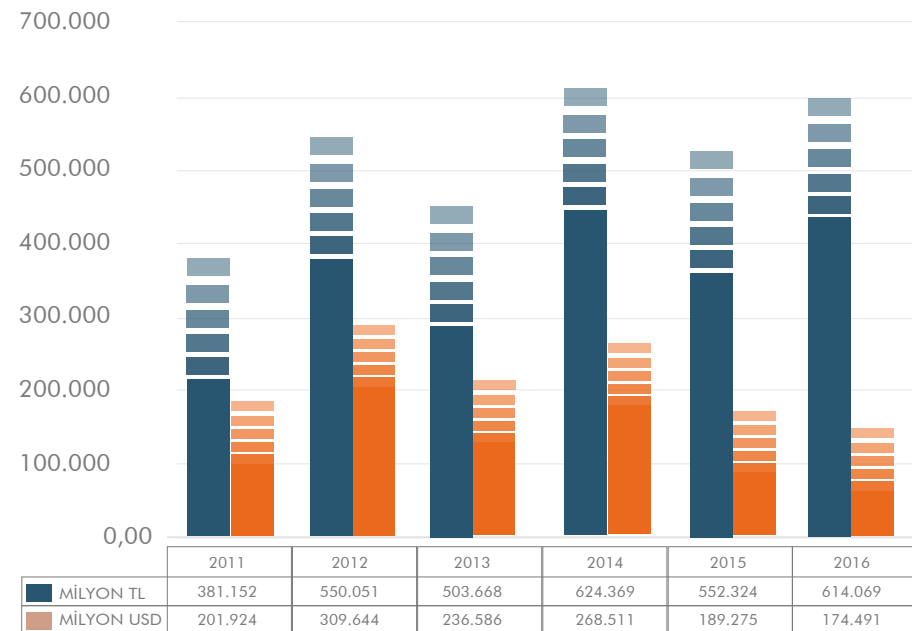

Kaynak: BIST

2016 yılında BIST 100 Endeksi; yılın ilk çeyreğinde en düşük olarak 73.481 puana kadar gerilemiş, sonrasında Mart'a kadar bir toparlanma göstererek Nisan ayında 85.327 puanla en yüksek seviyesine ulaşmıştır. 2016 yılı genel olarak değerlendirildiğinde, aylık ortalama işlem hacminin 77.586 milyon TL olduğu, en yüksek işlem hacminin 108.159 milyon TL ile Mart ayında, en düşük aylık işlem hacminin ise 64.659 milyon TL ile Eylül ayında gerçekleştiği görülmektedir.

Ayrıca Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış

Grafik 4.7. BIST Piyasa Kapitalizasyonu (2011-2016)

Kaynak: BIST

³ 2015 yılına kadar verilerde eski adıyla Gelişen İşletmeler Piyasasında ve Serbest İşlem Platformu'nda işlem gören şirketlerin verileri hariç iken 2015 yılındaki BIST'in yeni pazar yapılanmasıyla birlikte Gelişen İşletmeler Pazarı ve Piyasa Öncesi İşlem Platformu'nda işlem gören şirketler dahil edilmiştir.

⁴ Bu veri MKK tarafından günlük olarak veri yayın kuruluşlarına verilen ve günlük ağırlıklı ortalama fiyatı üzerinden hesaplanmıştır.

4.6.2. Yabancı Yatırımcıların Pay Saklama Bakiyeleri

Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin halka açık kısmı için yabancı yatırımcılara ait payların

saklamadaki toplam paylara ait oranının son beş yılda (2012-2016) %62-%66 aralığında gerçekleştiği görülmektedir. 2016 yılında bu oran bir önceki yıla göre %1,07 puanlık bir artışla %63,43⁴ olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4.10. Yabancı Yatırımcıların Saklama Bakiyeleri (2012-2016)

Yıl	Saklama Oranı (%) (Tüm Paylara Oranla)
2012	65,80
2013	62,30
2014	63,83
2015	62,36
2016	63,43

Kaynak: MKK

4.7. BORSA İSTANBUL BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASINDAKİ GELİŞMELER VE PİYASA BÜYÜKLÜKLERİ

Borsa İstanbul Borçlanma Araçları Piyasası'nda, Türk Lirası ve döviz ödemeli ihraç edilmiş borçlanma araçları, menkul kıymetleştirilmiş varlık ve gelirlere dayalı borçlanma araçları, kira sertifikaları, TCMB tarafından ihraç edilen likidite senetleri ile Borsa Yönetim Kurulu tarafından işlem görmesine karar verilen diğer sermaye piyasası araçları işlem görebilir.

Borçlanma Araçları Piyasası'nda işlemler, Kesin Alım Satım Pazarı, Repo Ters Repo Pazarı, Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı, Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı, Pay Senedi Repo Pazarı, Uluslararası Tahvil Pazarı, Pazarlıklı Repo İşlemleri Pazarı ve Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı'nda gerçekleştirilmektedir.

Tablo 4.11. BIST Borçlanma Araçları Piyasası İşlem Hacimleri (2014-2016)

	2014	2015	2016
Kesin Alım ve Satım Pazarı			
Milyar TL	320	249	352
Milyar ABD Doları	147	94	117
Kamu ve Özel Kira Sertifikaları (*)			
Milyon TL	1.130	1.339	3.890
Milyon ABD Doları	520	458	1.275
Repo-Ters Repo Pazarı			
Milyar TL	2.795	2.931	1.986
Milyar ABD Doları	1.280	1.087	664
Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı			
Milyar TL	4.509	7.067	8.997
Milyar ABD Doları	2.057	2.563	2.999
Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı			
Milyar TL	19	18	28
Milyar ABD Doları	9	7	9
Pay Senedi Repo Pazarı			
Milyar TL			0.78
Milyar ABD Doları			0.25
Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı			
Milyon TL	1.740	630	844
Milyon ABD Doları	790	240	268
Pazarlıklı Repo İşlemleri Pazarı			
Milyon TL	-	-	-

Milyon ABD Doları	-	-	-
Uluslararası Tahvil Pazarı			
Milyar TL			1.99
Milyar ABD Doları			0.66
TOPLAM			
Milyar TL	7.645	10.267	11.367
Milyar ABD Doları	3.493	3.751	3.791
GÜNLÜK ORTALAMA			
Milyar TL	30,5	40,6	45,3
Milyar ABD Doları	13,9	14,8	15,1

(*) Kamu ve özel sektör kira sertifikalarına ait özel bir pazar bulunmamakta, BIST bünyesinde Kesin Alım Satım Pazarı'nda işlem görmektedir.
Kaynak: BIST

Borçlanma Araçları Piyasasında işlem hacmi 2016 yılında 11.367 milyar TL'ye (3.791 milyar ABD Doları) ulaşmıştır. 2016 yılı rakamlarında bir önceki yıla göre Türk Lirası bazında %10,7 oranında, ABD Doları bazında ise %1,07 oranında artış meydana gelmiştir.

Günlük ortalama işlem hacmi ise 2016 yılında TL bazında %11,6 oranında artarak 45,3 milyar TL, ABD Doları bazında ise %2,02 oranında artarak 15,1 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

İşlemlerin dağılımına bakıldığında, ağırlığın %79,2 ile Bankalararası Repo Ters Repo işlemlerinde olduğu görülmektedir.

2016 yılında borsa dışında gerçekleştirilen ve borsaya tescil edilen işlemlerin günlük ortalama işlem hacmi 3,38 milyar TL'dir. 2016 yılının ilk çeyreğinde 5,94 milyar TL olarak en yüksek BIST borçlanma araçları piyasası günlük ortalama işlem hacmi gerçekleşmiştir.

4.8. BORSA İSTANBUL VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASINDAKİ GELİŞMELER

2016 yılında BIST VİOP'ta işlem gören sermaye piyasası araçlarına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 4.12. 2016 Yılı VİOP İşlem Hacmi Bilgileri

Sözleşme	Miktar (Sözleşme Sayısı)	Hacim (TL)	Ort. Açık Pozisyon
Endeks	46.429.332	440.895.909.878	343.151
Faiz	-	-	-
Döviz	48.724.326	152.954.678.007	610.538
Emtia (Altın dahil)	4.917.565	5.270.516.405	51.355
Enerji	278.195	2.789.009.137	5.396
Pay Senedi	10.024.277	5.300.540.847	772.664
Borsa Yatırım Fonu	5.728	14.496.925	6
Genel Toplam	110.379.423	607.225.151.199	1.783.110

Not: Pozisyon kapamalar dahil edilmiştir.
Kaynak: BIST

2016 yılında 110.379.423 işlem miktarı, 607 milyar TL işlem hacmi gerçekleşmiş olup; söz konusu veriler 2015 yılı ile kıyaslandığında işlem miktarında %22,3, TL bazında işlem hacminde ise %5,6 oranında artışı ifade etmektedir.

4.9. BORSA İSTANBUL KIYMETLİ MADENLER VE KIYMETLİ TAŞLAR PİYASASINDAKİ GELİŞMELER

2016 yılında BIST Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası'na ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 4.13. BIST Kıymetli Madenler İşlem Hacmi ve Miktarı (2014-2016)

Yıllar	İşlem Miktarı(Kg)			İşlem Hacmi			
	TL/Kg	ABD Doları/ Ons	Avro/ Ons	Toplam	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları)	(Milyon Avro)
2014	191.687	478.761	507	670.955	1.933	8.915	15
2015	194.967	559.774	160	754.741	1.255	9.320	2,2
2016	207.189	517.757	425	725.371	2.843	9.007	1,2

Not: Altın, gümüş, platin, paladyum işlemleri ve 3 farklı para birimi dikkate alınmıştır.
Kaynak: BIST

BIST Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası'nda 2016 yılında 207.189 TL/Kg olarak gerçekleşen işlem miktarı, 2015 yılına göre yaklaşık %6,3 oranında artış gösterirken, ABD Doları/Ons işlemlerinde de yaklaşık %7,5'lik azalış, Euro/Ons

işlemlerinde ise %165,6'lık artış yaşanmıştır. TL/Kg cinsinden işlem hacmi bir önceki yıla göre %126,5 artış, ABD Doları/Ons cinsinden gerçekleşen işlem hacminde ise %3,4 oranında azalış görülmüştür.

Tablo 4.14. BIST Elmas ve Kıymetli Taşlar İşlem Hacmi ve Miktarı (2014-2016)

Yıl	İşlem Miktarı(Karat)			İşlem Hacmi			
	TL	ABD Doları	Avro	Toplam	TL	ABD Doları	Avro
2014	1.004	207.104	0,62	208.108	1.092.914	16.626.15	1.600
2015	22.892	152.193	-	305,085	30.600.063	53.598.888	-
2016	33.336	188.118	34.981	256.435	30.016.260	80.671.990	105.317

Not: 1 karat=0,2 gram
Kaynak: BIST

4.10. KALDIRAÇLI ALIM SATIM (FOREKS) İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GELİŞMELER

Kaldıraçlı alım satım işlemleri 2499 sayılı SPKn kapsamında ayrı bir sermaye piyasası faaliyeti iken; 6362 sayılı SPKn kapsamında türev araç olarak nitelendirilmiştir.

2015 yılı sonunda yatırım kuruluşlarının yeni düzenlemeler kapsamında faaliyet izinleri yenilenmiş olup, aracı kurumlar kaldıraçlı alım satım işlemlerini

emir iletimine aracılık, işlem aracılığı ve portföy aracılığı faaliyetleri kapsamında yürütecektir.

Kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin 2016 yılı sonu itibarıyla Kurulumuz tarafından yetkilendirilmiş aracı kurumlara ilişkin bilgiler aşağıda yer alan tabloda gösterilmektedir:

Tablo 4.15. Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri Faaliyeti İçin Yetkilendirilen Aracı Kurum Sayısı

Faaliyet Türü	2016	2015
Portföy Aracılığı	28	37
İşlem Aracılığı	17	5
Emir iletimine Aracılık	-	1
TOPLAM	45	42

Kaynak: SPK

Kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin 2016 yılı verileri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 4.16. Kaldıraçlı Alım Satım İşlemlerine İlişkin Yıllık Veriler (2014-2016)

	2016	2015	2014
31 Aralık Tarihindeki Hesap Sayısı	214.835	148.078	78.755
31 Aralık Tarihindeki Teminat Miktarı (Milyon TL)	1.075	615	449,1
31 Aralık Tarihindeki Açık Pozisyon Değeri (Milyon TL)	21.848	12.682	8.456,3
Yıllık Toplam İşlem Hacmi (Milyon TL)	11.879.389	9.809.280	4.569.463,6
Günlük Ortalama İşlem Hacmi (Milyon TL)	49.508	39.237	18.205

Kaynak: Takasbank

Kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin toplam yıllık işlem hacmi ise 2015 yılında 9.809 milyar TL iken

2016 yılında %21 artışla 11.879 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

5. BORSA İSTANBUL, MERKEZİ TAKAS VE MERKEZİ SAKLAMA KURULUŞLARI, BİRLİKLER VE YATIRIMCI TAZMİN MERKEZİ

5. BORSA İSTANBUL, MERKEZİ TAKAS VE MERKEZİ SAKLAMA KURULUŞLARI, BİRLİKLER VE YATIRIMCI TAZMİN MERKEZİ

5.1. BORSA İSTANBUL A.Ş.

5.1.1. Borsa İstanbul Para Piyasası Yönergesi

Borsa Para Piyasası Yönergesi ile, sermaye piyasalarında kurumsal yatırımcıların teşvik edilmesi amacıyla yönelik olarak ve organize para piyasalarının gelişimini teminen, Borsa İstanbul bünyesinde teminatlı borç verme işlemlerinin gerçekleştirileceği Borsa İstanbul Para Piyasası açılması kararlaştırılmış; söz konusu piyasada İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'nin (Takasbank) merkezi karşı taraf olarak hizmet vermesi öngörülmüştür. Borsa İstanbul Para Piyasası'nda işlemler, piyasaya gönderilen alım ve satım emirlerinin çok fiyat yöntemiyle eşleşmesi sonucu oluşan faiz oranı ve vade üzerinden nakit Türk Lirası borç alma ve verme şeklinde yürütülmektedir.

Oluşturulan yeni piyasada, Borsa'ya üye Bankalar ve Aracı Kurumlar işlem gerçekleştirebilmekte, Takasbank'ın Merkezi Karşı Taraf olması nedeniyle bu piyasada işlem yapacak kuruluşlar için karşı taraf riski söz konusu olmamakta, işlem Takasbank teminatı altında gerçekleştirilmektedir.

Gerek uluslararası yatırımcıları çekme potansiyeli, gerekse sermaye piyasası araçlarının geliştirilmesini destekleyecek olması nedeniyle yeni para piyasasının finansal piyasalarımızın gelişimi için önemli bir aşama olacağı değerlendirilmektedir.

5.1.2. Borsa İstanbul Borçlanma Araçları Piyasası Yönergesi

Borçlanma Araçları Piyasası Yönergesi ile, Borsa İstanbul Yönetim Kurulu tarafından Borçlanma Araçları Piyasası'nda işlem görmesine karar verilen borçlanma araçları, menkul kıymetleştirilmiş varlık ve gelirlere dayalı borçlanma araçları, kira sertifikaları, likidite senetleri, gayrimenkul sertifikaları ile diğer sermaye piyasası araçlarının alım satımına ilişkin emir ve işlem kuralları, işlem yapan kuruluşların yatırımları gereken teminatlar ile kesin alım, kesin satım, repo ve ters repo işlemlerinin gerçekleştirildiği piyasa, pazar veya sistemlerin işleyiş esasları düzenlenmiş; bu sayede, 2015 yılında hazırlanarak

yürürlüğe giren Pay Piyasası Yönergesi örneğinde olduğu gibi, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca yürürlüğe giren Borsa İstanbul A.Ş. Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliği hükümleri kapsamında, Borsa nezdindeki piyasaların işleyiş esaslarının Borsa tarafından hazırlanarak Kurulumuzca onaylanan Yönergeler ile düzenlenmesi usulüne uyulmuştur.

Yönerge ile Borsa Borçlanma Araçları Piyasası bünyesinde, Kesin Alım Satım Pazarı, Repo Ters Repo Pazarı, Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı, Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı, Pay Senedi Repo Pazarı, Uluslararası Tahvil Pazarı, Eurotahvil Pazarlıklı İşlemler Pazarı, Pazarlıklı Repo İşlemleri Pazarı ve Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı kurulmuştur.

5.1.3. Borsa İstanbul ile İlgili Diğer Önemli Gelişmeler

11.02.2016 tarihi itibarıyla, Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda işlem görmekte olan pay vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ilave olarak, Arçelik A.Ş. (ARCLK), Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. (EKGYO), Kardemir Karabük Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş. (KRDMD), Koç Holding (KCHOL), Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş. (PGSUS), Petkim Petrokimya Holding A.Ş. (PETKM), Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. (TOASO), Türk Telekomünikasyon A.Ş. (TTKOM), Türkiye Halk Bankası A.Ş. (HALKB) ile Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş. (SISE) olmak üzere 10 adet yeni paya dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri işlem görmeye başlamıştır.

Kurulumuz 15.02.2016 tarih ve 5 sayılı toplantısında; Borsa tarafından dar yetkili Aracı Kurumlardan yıllık aidat alınmaması esasını benimsenmiştir.

Referans alınan belli bir endeksi (dayanak endeks) aynı yönde ve baştan belirlenmiş bir kaldıraç oranıyla yansıtan kaldıraç endeksleri, 01.04.2016 tarihinden itibaren Borsa nezdinde hesaplanmaya başlamıştır.

Kurulumuzun 12.05.2016 tarihli 16 sayılı toplantısında VİOP'ta Çin Yuan'ına dayalı vadeli işlem sözleşmelerinin işlem görmesi hususu

onaylanmış; ancak söz konusu sözleşmeler henüz Borsa'da işlem görmeye başlamamıştır.

Kurulumuzun 30.06.2016 tarih ve 21 sayılı toplantısında; fiziki teslimatlı Altın vadeli işlem sözleşmesinin Borsada işleme açılması ve sözleşmenin asgari unsurlarının Kurulumuzca onaylanmasıdır.

5.2. TAKASBANK - İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.

Kurulumuzun Mart 2016'da almış olduğu kararla Finansal Altyapı Kuruluşları tarafından uygulanmak üzere Ödemeler ve Piyasa Altyapıları Komitesi (Committee on Payments and Market Infrastructures-CPMI) ile Uluslararası Menkul Kıymet Komisyonları Organizasyonu (IOSCO) tarafından ortak hazırlanan CPMI-IOSCO Finansal Altyapı Kuruluşları Temel Prensipleri Kurul tarafından referans bir düzenleme olarak kabul edilmiş olup, Türkiye finansal piyasalarında merkezi karşı taraf (MKT) olarak faaliyet gösteren Takasbank'ın MKT faaliyetlerinin de CPMI-IOSCO Finansal Altyapı Kuruluşları Temel Prensipleri'ne uyumlu olduğu açıklanmıştır. Takasbank tarafından 16.08.2016 tarihinde Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Otoritesi (ESMA)'ne nitelikli MKT olarak tanınma başvurusu yapılmıştır. Bu çerçevede Takasbank'ın, ESMA tarafından nitelikli MKT olarak tanınması amacıyla yürütülen çalışmalar halen devam etmektedir.

10.03.2016 tarihinde, Merkezi Karşı Taraf Üyelerinin İç Denetim, Bilgi, Risk Yönetimi, İç Denetim ve İç Kontrol Sistemleri Hakkında Yönerge'nin Kurulumuzca onaylanmasıyla Takasbank tarafından

Kurulumuzun 01.06.2016 tarih ve 18 sayılı toplantısıyla, Borsa İstanbul A.Ş. Borçlanma Araçları Yönergesi, 04.10.2016 tarih ve 26 sayılı toplantısında ise Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası Yönergesi onaylanmıştır.

Ayrıca, Kurulumuzun 04.10.2016 tarih ve 26 sayılı toplantısında olumlu görüş verilmesi kapsamında Borsa İstanbul A.Ş. Para Piyasası kurulmuştur.

yayınlanmış olup, 2017'nin Mart ayında yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

Kurulumuzun 23.03.2016 tarih ve 10/328 sayılı Kararı ile Takasbank Kurulumuzca nitelikli MKT olarak kabul edilmiş ve Türkiye'de faaliyet gösteren finansal altyapı kuruluşlarının CPMI-IOSCO'nun finansal altyapı kuruluşlarına ilişkin Prensiplerine uyması gerektiği Kurulumuz internet sitesinden kamuya duyurulmuştur.

Kurulumuz 07.10.2016 tarihinde Takasbank'ın Borsa İstanbul A.Ş. Para Piyasası'nda merkezi karşı taraf olarak faaliyet göstermesini uygun bulmuştur.

Ödünç Pay Piyasası (ÖPP) Yönergesi'nde yapılan ve 09.12.2016 tarihinde Kurulumuzca onaylanan değişiklikler kapsamında, teminat kompozisyonları değiştirilmiş; bu çerçevede ÖPP nezdinde işlem yapmak isteyenlerin yatırması gereken asgari nakit teminat oranının toplam değerlenmiş teminat içindeki oranı %60'dan %30'a indirilmiş; pay teminatlarının azami oranı ise %20'den %40'a çıkarılmıştır.

5.3. TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI BİRLİĞİ

Kurulumuzca yatırımcıların menfaatlerinin daha etkin bir şekilde korunması ve uyumsuzluklara ilişkin tazmin taleplerinin hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulmasını teminen, 01.08.2016 tarihinden itibaren yatırım kuruluşları ile müşterilerin arasında borsa dışı işlemlerinden doğan uyumsuzlukların çözümü için 02.04.2014 tarih ve 28960 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan TSPB Statüsü'nün 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (j) ve (k) bentleri çerçevesinde Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB) Hakem Heyeti uygulaması hayata geçirilmiştir.

TSPB Hakem Heyeti tazmin imkanı sunmakta olup, başvuru sahibi lehine kesinleşen Hakem Heyeti kararlarının 2016 yılı için 3.480 TL'lik kısmının yatırım kuruluşları tarafından uygulanması zorunludur. Hakem Heyeti tarafından verilen kararlara karşı tarafların Kurulumuz nezdinde itiraz edebilmesi de mümkündür. Bu şekilde özellikle kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin şikayetlerinin daha etkin çözülebileceği bir mekanizma oluşturulmuştur.

5.4. TÜRKİYE DEĞERLEME UZMANLARI BİRLİĞİ

Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği, Şubat ayı içinde Uluslararası Değerleme Standartları Konseyi (International Valuation Standards Council) üyesi olmuştur.

TDUB, Birlik üyelerinin, birbirleri ve müşterileri ile olan iş ve diğer ilişkilerinde uyacakları meslek kurallarını ve etik ilkeleri belirlemek üzere 15.06.2016 tarihinde "Türkiye Değerleme Uzmanları

Meslek Kuralları'nı yayınlamıştır.

TDUB'nin 19.06.2016 tarihinde 7 nci Olağan Genel Kurul Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantıda, Birlik Statüsünün bazı maddelerinin

değişikliği ile ilgili kararlar alınmıştır.

TDUB'nin 30.10.2016 tarihinde 5. Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

5.5. SERMAYE PİYASASI LİSANSLAMA SİCİL VE EĞİTİM KURULUŞU A.Ş.

Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu Anonim Şirketi (SPL) Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat uyarınca Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yapılan görevlendirme ve yetkilendirme çerçevesinde faaliyette bulunmak üzere, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 2011 yılında anonim şirket olarak kurulmuş ve tescil edilerek tüzel kişilik kazanmıştır.

SPL, Kurul tarafından sermaye piyasası kurumlarında ve halka açık ortaklıklarda çalışanların mesleki yeterliliklerini, bilgi ve becerilerini tespit etmek amacıyla lisanslama sınavları yapmak, ilgili ihtisas alanları itibarıyla mesleki yeterliliklerini gösterir lisans vermek, lisans sahibi kişilerin sicil kayıtlarını tutmak

ve lisanslarla ilgili yenileme eğitimlerini düzenlemek hususlarında yetkilendirilmiştir.

SPL 2016 yılında Kurulumuzun katkıları ve Anadolu Üniversitesi işbirliği ile 12 il merkezinde Haziran ve Aralık aylarında olmak üzere 2 kez lisanslama sınavları düzenlemiştir ve bu kapsamda lisans ve sicil faaliyetlerine devam etmiştir. Bununla birlikte; eğitim faaliyetleri kapsamında ise sermaye piyasası çalışanlarının mesleki bilgi ve yeterliliklerinin geliştirilmesi amacıyla Mesleki Gelişim Eğitimleri ve Gayrimenkul Değerleme ile Konut Değerleme Lisansı sahiplerinin tecrübe koşulunu sağlamalarına yönelik Mesleki Uygulamalı Eğitim Programları da düzenlemiştir.

5.6. YATIRIMCI TAZMİN MERKEZİ

6362 sayılı SPKn'nun 83 üncü maddesi ile yatırımcıların belirtilen şartlar çerçevesinde tazmini amacıyla kamu tüzel kişiliğini haiz Yatırımcı Tazmin Merkezi (YTM) kurulmuştur.

SPKn'nun Kurulumuza vermiş olduğu yetkiye dayanarak, YTM'nin temsil ve idaresi, personeli, yatırım kuruluşları tarafından YTM'ye ödenecek aidatlar, zamanaşımına uğrayan varlıkların YTM'ye gelir kaydedilmesi ve YTM'nin işleyişine ilişkin diğer hususlar Kurulumuz tarafından çıkarılan bir yönetmelikle belirlenmektedir.

SPKn'nun 83 üncü maddesine dayanarak çıkarılan mülga Yatırımcı Tazmin Merkezine İlişkin Yönetmelik; gerek karşılaşılan sorunların çözülmesi, gerek piyasa aktörlerinden gelen taleplerin değerlendirilmesi, gerekse de gelişen piyasa koşullarına uyum sağlanmasını teminen, yapılan çalışmalar çerçevesinde tamamen gözden geçirilerek yerine "Yatırımcı Tazmin Merkezi Yönetmeliği" (Yönetmelik) hazırlanmış ve 27.02.2015 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelikte 250.000 TL olan giriş aidatı 50.000 TL'ye düşürülmüş olup, 2016 yılı için yeniden değerlendirilmiştir. Yönetmelik ile ayrıca yıllık aidatlara ilişkin riske dayalı ve daha basit bir hesaplama yöntemi getirilmiş ve zamanaşımını durduran ve kesen haller, yatırımcılara bildirim ve

ilân süreci ile zamanaşımına uğramış varlıkların YTM'ye aktarılması gibi hususlar daha ayrıntılı olarak yeniden düzenlenmiştir.

Yönetmelik uyarınca, 2016 yılı için yatırım kuruluşlarınca YTM'ye ödenecek yıllık aidat tutarları YTM tarafından hesaplanarak tahsil edilmiştir; SPKn md. 83(4) uyarınca, 31.12.2015 tarihi itibarıyla zamanaşımına uğramış ve YTM'ye devredilmiş olan nakit dışı varlıklardan satışı mümkün olanların satışına yönelik işlemler YTM tarafından gerçekleştirilmiştir.

Anayasa Mahkemesi'nin 12.11.2015 tarih ve 29530 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.10.2015 tarih ve E.2015/29, K.2015/95 sayılı kararıyla, 06.12.2012 tarihli ve SPKn'nun 13 üncü maddesinin dördüncü fıkrası hükmünün kısmen iptaline karar verilmiştir. Söz konusu iptal kararından sonra, 26.04.2016 tarih ve 29695 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6704 sayılı yasa ile SPKn'na geçici onuncu madde eklenmiş ve söz konusu madde ile Kurulumuza verilen yetkiye istinaden hazırlanan "6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 13 üncü Maddesinin Dördüncü Fıkrasının Kısmen İptali Üzerine Yatırımcı Tazmin Merkezi Tarafından Yatırımcılara Yapılacak Ödemelere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" 07.09.2016 tarih ve 29824 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. YTM tarafından konuyla ilgili olarak gerekli duyurular yapılmış olup, fiziki sermaye

piyasası araçlarını ihraççısına teslim ederek, anılan Yönetmelik'in 5 inci maddesinde belirtilen belgelerle birlikte YTM'nin merkez adresine başvuru hak sahiplerine ödeme işlemlerine başlanmıştır.

Kurulumuzun 08.01.2016 tarihli toplantısında, SPKn'nun 82 ve 86 ncı maddeleri uyarınca, Toros Menkul Kıymetler Ticaret A.Ş. (Aracı Kurum)'nin tasfiyesine, yatırımcılarının tazminine ve kanuni organlarının görev ve yetkilerinin tasfiyenin sonlanmasına kadar YTM tarafından yerine getirilmesine; YTM Yönetim Kurulu'nun aynı tarihli toplantısında da tazmin ve tedrici tasfiye işlemlerinin başlatılmasına karar verilmiştir.

Bu kapsamda, Aracı Kurum yatırımcılarının haklarını gösterir belgelerle birlikte YTM'ye başvurularını teminen, 29.03.2014 tarihli ve 28956 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Yatırımcıların Tazmini ve Tedrici Tasfiye Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" hükümleri çerçevesinde hazırlanan yatırımcıların YTM'ye başvuru süresi, tazmin süreci ve esaslarını içeren ilân metinleri 13.01.2016 tarihli Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile Hürriyet ve Posta gazetelerinde; YTM tarafından hazırlanan ve YTM

Yönetim Kurulu'nun 04.10.2016 tarihli toplantısında kabul edilen Alacaklılar Cetveli'ne ilişkin ilânlar ise 08.10.2016 tarihli Hürriyet ve Posta gazeteleri ile 10.10.2016 tarihli Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde, www.ytm.gov.tr adresli YTM internet sayfasında ve 07.10.2016 tarihinde Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda yayımlanmıştır.

Söz konusu Alacaklılar Cetveli çerçevesinde, Toros Menkul nezdinde hesabı bulunan ve alacakları tazmin kapsamında kabul edilen yatırımcılara, YTM tarafından, 2016 yılı için 120.823 TL olan azami tazmin sınırı dahilinde ödeme yapılmıştır.

Öte yandan; Özel Fon'dan alacaklılara ödeme yapılmasına ilişkin işlemlerin YTM tarafından; SPKn'un yürürlüğe girmesinden önce tedrici tasfiyesine başlanmış yatırım kuruluşlarının tasfiyesine yönelik işlemlerin ise Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. tarafından yürütülmesine devam edilmektedir.

SERMAYE PİYASASI KURULU

2016 FAALİYET RAPORU

ANKARA

Eskişehir Yolu 8. Km No:156
06530 ANKARA

Telefon : +90 (312) 292 90 90
Faks : +90 (312) 292 90 00

İSTANBUL

Harbiye Mah. Asker Ocağı Cad. No: 15
Süzer Plaza 34367 Şişli / İSTANBUL

Telefon : +90 (212) 334 55 00
Faks : +90 (212) 334 56 00

www.spk.gov.tr
spk@spk.gov.tr